

Anul XXXVII
Serie nouă
MARTIE 2026

3

(CCXCVI)

48 pagini

ISSN 1220-742X

ACTUALITATEA

MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

D i n s u m a r :

- ✓ U.C.M.R. – bilanț și perspective
- ✓ *Evgheni Oneghin* la Opera din Paris
- ✓ Corul „Madrigal-Marin Constantin”
- ✓ Seniorii de colecție ai Muzicii
- ✓ Sanremo 76
- ✓ Cândva „Cerbul de aur”... (2)

În imagine:
Ion Bogdan Ștefănescu
Foto: Cosmin Ardeleanu

U.C.M.R. – bilanț și perspective

La început de primăvară a avut loc Adunarea Generală a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România și ședința Comitetului director, momente importante de bilanț și de conturare a direcțiilor viitoare. Prezentările au vizat, pe lângă rapoartele Președintelui, directorului executiv și cenzorului, programele și proiectele U.C.M.R. aflate în desfășurare sau în pregătire, precum revistele *Muzica* și *Actualitatea muzicală*, festivalurile organizate de Uniune, programul de achiziții de lucrări, premiile de creație pe secții și Marele Premiu (prezentate, discutate,

votate și aprobate), concursul de comenzi cu situația la zi, partiturile din seria „Pocket Scores” și vasta colecție *Antologia Muzicii Românești* – CD-uri care promovează creația națională de muzică academică și de divertisment.

Un punct special pe ordinea de zi s-a referit la organizarea de către România (recte de către U.C.M.R., cu un sprijin financiar din partea Ministerului Culturii) a festivalului Societății Internaționale de Muzică Contemporană, eveniment itinerant care revine la București după un sfert de veac.

De asemenea, s-a pus accent pe dezvoltarea parteneriatelor (o binevenită colaborare cu ARTEXIM va simplifica și va eficientiza organizarea logisticii Festivalului W.N.M.D. – World New Music Days), promovarea filmelor documentare care reflectă evenimentele de for public și comunicarea prin social media, realizată prin angajarea unei colaboratoare cu experiență în domeniu. Puncte importante ale realizărilor din ultima perioadă s-au dovedit continuarea digitalizării arhivei Uniunii și extinderea colaborărilor internaționale.

Au fost menționate verificările făcute asupra condițiilor de păstrare a patrimoniului U.C.M.R. (tablouri, viori, manuscrise, cărți rare), cu concluzia că atât starea fizică a acestora este corespunzătoare, cât și fișarea și identificarea rapidă și corectă funcționează adecvat.

În același timp, s-au discutat aspecte legate de alegerile din vară, moment în care mandatele Președintelui și Biroului executiv, ale Comitetului director și ale Birourilor secțiilor încetează. A fost luată în calcul varianta îmbunătățirii sistemului de vot astfel încât să se poată vota și de la distanță, electronic, pentru a asigura dreptul de a alege și de a fi ales tuturor membrilor Uniunii, indiferent de orașul de domiciliu, în așa fel încât reprezentarea la nivel central să poată să reflecte mai corect numărul mare de membri din provincie.

Dan Dediu, președintele UCMR, a sintetizat astfel funcțiile organizației noastre: 1. cea de *arcă muzicală*, prin patrimoniul de partituri și arhiva

existentă, ce salvează un trecut de peste 100 de ani de creație muzicală; 2. de *comentator avizat*, adică tot ceea ce înseamnă interpretarea muzicologică și reflectarea istorico-critică în cărți, articole, studii; 3. de cadru de *ghidare estetic-stilistică* pentru creatori și ghidare profesională și științifică pentru cercetători; 4. de motor de *încurajare și impulsione* a creației, care se realizează prin achiziții și comenzi; 5. de *promovare a*

creației românești prin concerte, spectacole, articole și studii în reviste, prin cărți, partituri, CD-uri, simpozioane etc; 6. de depozitar al *canonului muzical românesc*; 7. de *generator al unei viziuni profesionale* pentru mediul cultural din țara noastră.

C. MIHAI

DIN SUMAR

Pe scena Ateneului.....2-6

Pe scena Studioului „Mihail Jora”.....7-12

In memoriam Lavinia Coman.....13

Evgheni Oneghin la Opera din Paris.....16-17

Corul „Madrigal-Marin Constantin” - 63...18-19

Premiile Grammy.....22-23

Punctul pe j... azz.....25-26

Seniorii de colecție ai Muzicii.....27-31

Sanremo 76.....34-38

Cândva „Cerbul de aur” (2).....40-43

Puls rock.....46

Gabriel Bebeșelea/ Sergey Khachatryan

Seară de neuitat la Ateneu! Sala arhiplină, lume elegantă în ținută adecvată pentru un concert de mare clasă. Program pentru cunoscători: două capodopere ale muzicii secolului al XX-lea aparținând lui Prokofiev și Șostakovici în interpretarea a doi iluștri muzicieni, violonistul Sergey Khachatryan și dirijorul Gabriel Bebeșelea. Credem că doar această prezentare ar fi suficientă pentru a realiza dimensiunea excepțională la care s-a desfășurat acest concert. Două lucrări deja clasice ale literaturii secolului trecut: *Concertul pentru vioară și orchestră nr. 1 op.77* de Dmitri Șostakovici și *Suită din baletul „Romeo și Julieta”* de Serghei Prokofiev. Prima parte a fost destinată interpretării lucrării solistice în viziunea violonistului cunoscut publicului românesc încă de pe canalele Mezzo, pe când raportase un succes răsunător la Concursul Internațional „Jan Sibelius” și mai pe urmă prin performanțele la Festivalurile „George Enescu”. Ca întotdeauna el a impresionat printr-o sensibilitate extremă, o tehnică fără cusur, dar mai ales printr-o atitudine sobră, departe de jocul scenic mult studiat al multor soliști mai tineri sau mai maturi. Această alegere este una întru totul pozitivă și permite auditorului să se concentreze pe desfășurarea muzicală propriu-zisă, pe mesajul compozitorului, pe latura emoțională și pe calitățile violonistice ale interpretului în general, calități care într-adevăr contează. În ce privește concertul de Șostakovici, aceia care sunt ocupanții de decenii ai lojilor de la Ateneu au avut satisfacția absenței aceluia pupitru care de ceva vreme „însoțește” solistul, că e nevoie sau nu, a cărui utilitate este uneori de înțeles în contextul actual al exigențelor impresariale... Lucrarea șostakoviciană are o istorie deja arhicunoscută și face parte din repertoriul oricărui violonist care se respectă. Poate că la început dificultatea textului a făcut să fie abordată cu rezerve, dar cu timpul profundul conținut emoțional a fost câștigător, iar astăzi, de câte ori ascultăm acest opus acesta generează noi emoții în sufletele noastre. În prima parte, *Nocturna*, solistul i-a relevat cu o înaltă sensibilitate caracterul dual: pe de o parte unul foarte liric, meditativ, iar celălalt descriptiv, creator de spații nesfârșite, un fel de *haos epic* - numit de către unii exegeți; minunate pianissime și dozaje subtile ale intensității sunetului, fraze perfect sudate dând impresia unei curgeri infinite. *Scherzo* s-a desfășurat într-un tempo dus la extrem, o secțiune care prezintă mari dificultăți datorită unei scriituri contrapunctice sofisticate și la care orchestra, mai ales compartimentul suflătorilor de lemn, și-a(u) dat concursul cu maximă atenție și participare. Pentru a nu perturba iureșul derulării secțiunea de Trio a fost mai puțin diferențiată, în ideea unui corespondent contemporan al învălmășirii și distorsionării reperelor tradiționale și clasice la toate nivelurile... În *Passacaglia* elegiacă solistul a umanizat atmosfera sumbră din partea I-a. Tulburător momentul în care tema *Passacagliei* a apărut intonată de către corni și tubă, în care Șostakovici reușește să impună o

sonoritate grandioasă fără trompete și tromboane! *Cadenza* uriașă este un pretext pentru unii interpreți să acorde o mai mare libertate fanteziei, dar Sergey Khachatryan a integrat-o în contextul general care amalgamează stilele D-e-S-C-H apărută în *Scherzo* cu elementele tematice ale *Passacagliei* trecând de la lirismul propriu-zis spre „dansul demonic”, schizo - fren(et)ic din *Burlesca*, asemănat de către unii critici cu „o parodie socială vicioasă”. Per total o fost mare satisfacție pentru public, iar răsplata: ovații și aplauze la scena deschisă. La bis, violonistul a oferit un delicat cântec

Sergey Khachatryan, Gabriel Bebeșelea

vechi extras din folclorul armean, o monodie discretă, rafinat ornamentată, murmurată, de o mare finețe.

Suita din Baletul „Romeo și Julieta” din partea a doua, nu este numai una dintre cele mai bune muzici pe care Prokofiev le-a scris vreodată pentru balet, dar este o capodoperă a muzicii secolului al XX-lea. Este curios de aflat că unul dintre cele mai celebre baleturi care au existat vreodată să fi avut atâtea piedici în prezentarea lui scenică, astfel încât Prokofiev a scris trei suite pe muzica extrasă din partitura baletului (op. 64bis, op. 64ter și op. 101) și *10 piese pentru pian op. 74*. Ceea ce s-a ascultat în concertele de 5 și 6 februarie a fost o compilație originală extrem de reușită din partitura generală care a început cu impozantele teme care ar caracteriza cele 2 familii rivale *Montague și Capulet*, prima temă fiind arhicunoscută din balet (identificată drept *Dansul Cavalerilor* în varianta „populară” din actul I). Au urmat episoadele contrastante în care apare *Julieta copil*,

vechi extras din folclorul armean, o monodie discretă, rafinat ornamentată, murmurată, de o mare finețe.

Suita din Baletul „Romeo și Julieta” din partea a doua, nu este numai una dintre cele mai bune muzici pe care Prokofiev le-a scris vreodată pentru balet, dar este o capodoperă a muzicii secolului al XX-lea. Este curios de aflat că unul dintre cele mai celebre baleturi care au existat vreodată să fi avut atâtea piedici în prezentarea lui scenică, astfel încât Prokofiev a scris trei suite pe muzica extrasă din partitura baletului (op. 64bis, op. 64ter și op. 101) și *10 piese pentru pian op. 74*. Ceea ce s-a ascultat în concertele de 5 și 6 februarie a fost o compilație originală extrem de reușită din partitura generală care a început cu impozantele teme care ar caracteriza cele 2 familii rivale *Montague și Capulet*, prima temă fiind arhicunoscută din balet (identificată drept *Dansul Cavalerilor* în varianta „populară” din actul I). Au urmat episoadele contrastante în care apare *Julieta copil*,

Măști (recunoaștem tema veselului Mercurio), celebra *Scenă a balconului*, *Moartea lui Tybalt*, *Romeo înainte de plecarea Julietei*, scurtul episod al *Abatelui Lawrence*, *Romeo la mormântul Julietei* și *Moartea Julietei*, momentele ultra semnificative ale baletului care cu greu pot fi uitate în versiunea performanței Galinei Ulanova! Deși nu se poate vorbi despre un principiu leitmotivic wagnerian temele care însoțesc personajele principale sunt foarte bine individualizate, conțin elemente expresive caracteristice și secțiunile alcătuite pe baza principiului contrastant au fost măiestrit îmbinate. Sub bagheta dirijorului Gabriel Bebeșelea întregul concert s-a desfășurat la cea mai ridicată cotă în ce privește interpretarea, iar calitatea sunetului orchestrei a fost una dintre cele mai bune. Toate acestea în contextul în care dificultatea partiturilor a fost una foarte mare, care a ținut precizia, intonația, sincronizarea și multe altele pe care doar performerii le cunosc.

Corina BURĂ

Cultura muzicală europeană este, în adevăr, o cultură universală!

... o demonstrează o dată în plus cel de al doilea concert al Filarmonicii bucureștene din luna februarie a

Mihaela Vosgian, Duncan Ward

anului în curs. Am în vedere, prioritar, susținerea, realizarea celui de *al 2-lea Concert, în la major*, de Franz Liszt cu participarea cunoscutei pianiste de origină chineză, Zee Zee. Este o apariție scenică quasi filiformă care contrastează – doar din acest punct de vedere – cu tipologia pregnantă a declamației pianistice lisztienne, o adresare pe care tânără artistă o dezvoltă cu nobilă dezinvoltură. Sunetul pianistic dispune de o largă paletă de culori timbrale, de la consistența hotărâtă a tonului la transparențele sensibile ce îmbogățesc prioritar registrul acut. Și-a început studiile muzicale la Berlin, la o vârstă fragedă. Concertează actualmente pe marile meridiane ale muzicii, în compania ansamblurilor orchestrale de primă linie ale vieții muzicale actuale.

Fiorul romantic al muzicii marelui compozitor, al marelui pianist care a fost Liszt însuși, este susținut în acest caz de o imaginație muzical-poetică realmente fermecătoare

dar ferm întreținută, cea pe care o dezvoltă tânără artistă de-a lungul celor șase episoade ale lucrării.

Pe de altă parte, putem – într-un anume fel – trage concluzia conform căreia marea muzică se naște drept rezultat al marilor întâlniri. Așa s-a întâmplat de această dată! La pupitrul dirijoral s-a aflat dirijorul englez Duncan Ward, maestru al unei tinereți întremătoare, cea pe care o dezvoltă acei artiști pentru care energia comunicării poate deveni realmente contaminantă; iar aceasta dată fiind cordialitatea ce animă în egală măsură relația cu solistul, cu întregul ansamblu orchestral, cu publicul de concert.

Iar acesta este realmente animat, cucerit până la nivelul unui entuziasm de-a dreptul paroxistic care ajunge a stăpâni teritoriile situate de-o parte și de alta ale rampei sălii de concert. În adevăr, momentele covârșitoare ale acestui – l-aș numi – concert-spectacol au fost reprezentate de realizarea celebrei *Suite* din baletul *Petrușka* de Igor Stravinski. În locul variantei inițiale, pariziene, cea din anul 1911, a fost preferată varianta târzie, cea din anul 1947 – „scene burlești”, variantă structurată de autor pentru concertele în care apărea el însuși la pupitrul dirijoral.

Acesta a fost momentul culminant al serii de muzică conduse de Duncan Ward! Căci spiritul unei autentice coerențe constructive, entuziasmul mobilizator al întregului colectiv orchestral, au determinat un transfer quasi iradiant asupra publicului. Este de remarcat participarea cu totul angajată a partidelor de suflători, a lemnelor, a alăturilor, a percuției.

În deschiderea programului, trebuie remarcată cu special interes, reluarea – de această dată cu susținerea orchestrei Filarmonicii – a lucrării compozitoarei Mihaela Vosgian, anume succesiunea momentelor simfonice intitulate *Broken*. Lucrarea poartă mențiunea *three mood states for orchestra* și este scrisă cu câțiva ani în urmă, o creație paradigmatică cum o numește autoarea, lucrare care îmbină tehnica motivului conducător, a leitmotivului, cu aspecte ale tehnicii concertului pentru orchestră.

În adevăr, nu poți să nu observi, în consecință, cultura europeană a muzicii este circumscrisă zonei universale a culturii, a artei.

Dumitru AVAKIAN

Un simfonic al unei mari orchestre, al unui dirijor de egală măsură!

Așa s-a definit concertul Filarmonicii bucureștene din cea de a doua parte a lunii februarie (19.02.)! Nu este nici o exagerare, nici un entuziasm supradimensionat. Evenimentul a fost condus de dirijorul maghiar-german, Gábor Káli. Face parte din generația celor mai tineri șefi de orchestră afirmați în anii din urmă în circuitul vieții muzicale europene. Dezvoltă o specială capacitate de a comunica cu muzicienii ansamblului. Se dovedește a fi permanent angajat - de o manieră în anume cazuri pregnant impulsivă dar eficient-stimulatoare - în relația cu muzica, cu muzicienii ansamblului.

Două au fost lucrările importante ale programului, cele care au captat – cum era firesc – interesul special al publicului, inclusiv al celui de specialitate. Am în vedere în primul rând *Suita scitică*, un opus de tinerețe datorat lui Serghei Prokofiev, o partitură – din păcate! – reluată foarte rar în sălile noastre de concert, lucrare ce aparține perioadei de tinerețe, perioadei pre-sovietice a autorului. Am în vedere în mod special anii celui de al doilea deceniu al secolului trecut, pe de-o parte, iar pe de alta importanța de o valoare iradiantă a acestui centru artistic european care era la acea vreme capitala Franței. Cunoscutele stagioni pariziene ale Baletelor Ruse, au inspirat mulți artiști muzicieni, artiști plastici, coregrafi. Printre aceștia, inclusiv

Lise de la Sale, Gábor Káli

Foto: Cătălina Filip

pe tinerii Serghei Prokofiev și Igor Stravinski. Cum este cunoscut acest lucru, drumul lor, ulterior, a fost total diferit.

În acel moment, muzica propusă de Prokofiev a fost considerată ca fiind nepotrivită stilului promovat de viziunea lui Serghei Diaghilev, impresarul principal al trupei de balet. Partitura, schițele acesteia, nu au fost însă lăsate de-o parte, ci au constituit bazele acestei importante creștii de tinerețe a autorului. Pe parcursul celor patru mișcări ale lucrării este evocată zona precreeștină, euro-asiatică a unor populații de dinamică circulație, anume sciții. Sunt evidente elementele intonaționale tonomodale susținute de o orchestrație evocatoare de mare sugestie. Este firesc a evidenția, astfel, participarea în adevăr excepțională a partidelor de alămuri, de percuție, ale filarmoniștilor bucureșteni.

De o manieră asemănătoare, cu un entuziasm realmente cuceritor, pe parcursul părții secunde a concertului au fost prezentate celebrele *Dansuri simfonice* de Serghei Rahmaninov. A fost un veritabil apogeu al seriei de muzică!

Momentul solistic a fost reprezentat de etalarea realmente strălucită a primului *Concert, în mi bemol major*, de Franz Liszt! Participarea pianistei Lise de la Sale a conferit nu numai pregnanță tonului pianistic, ci inclusiv consistență maleabilă de autentică sensibilitate a sunetului. Face parte dintre tinerii muzicieni performeri ce au pătruns în anii din urmă pe marile meridiane ale vieții muzicale actuale.

Dumitru AVAKIAN

Cultură muzicală și experiență artistică

Unul dintre cele mai atrăgătoare momente din viața culturală bucureșteană, a primelor luni din 2026, poate fi considerat, sub toate aspectele, recitalul susținut, sub cupola Ateneului Român, sâmbătă, 21 februarie, de interpretul Nicolae Moldoveanu, un maestru al baghetei și al Instrumentului-Rege, în egală măsură, întrucât este și dirijor, cunoscut pe mai multe meridiane, și organist, cu o susținută activitate concertistică, fiind stabilit, de patru decenii (chiar din 1986), în Țara Cantoanelor.

Pe impunătoarea orgă a Filarmonicii „George Enescu”, orgă realizată, se știe, de faimosul Oscar Walcker și inaugurată în 1939, respectivul invitat româno-elvețian a oferit melomanilor versiuni convingătoare, prin forța de expresie și culoarea timbrală, asupra unor partituri de referință ale genului, din două epoci distincte, de pe tărâmul Euterpei, Barocul și Romantismul german, viziunea sa estetică dezvăluindu-i nu numai veritabila cultură muzicală, datorată, din plin, personajului supranumit omul-orchestră, un rol pe care îl întrușchipează cu pasiune, mereu, ci și harul evocării, prin intermediul claviaturilor și pedalierului, a unor lumi sonore unice ca rezonanță afectivă, putere de sugestie și mesaj artistic, determinat, firește, de estetica timbrală dominantă a timpului. Am ascultat, astfel, în respectiva seară de stagione, *Magnificat primi toni* de Dietrich Buxtehude, unde organistul Nicolae Moldoveanu a izbutit să redea fasci-

nanta plăsmuire a scriiturii dificilei lucrări, cu o virtuozitate remarcabilă, și complexitatea polifonică, revelatoare oricând, prin discursul instrumental imaginat de acel atât de important autor danezo-german al veacului al XVII-lea. Au fost abordate și câteva compoziții ale „Marelui Cantor din Leipzig”, precum *Der Tag, der ist so freudenreich*, BWV 605, *Wir Christenleut* BWV 710 ori *Preludiu și fugă în mi*

Nicolae Moldoveanu

minor, BWV 548, dar și unele captivante „coproducții” ale vremii, așa cum pot fi apreciate *Gelobet seist Du, Jesu Christ*, BWV 604 de Johann Sebastian Bach și Georg Boehm sau *In dulci Jubilo*, BWV 729 de Johann Sebastian Bach și Dietrich Buxtehude, fiecare opțiune repertorială, din programul amintitului recital, având parte, în actul interpretativ, de o profundă înțelegere și captare a sensurilor ideatice ale demersului, de o talmăcire plină de măiestrie a structurilor contrapunctice, în planuri sonore bine individualizate armonico-timbral și aflate, totodată, în vădite raporturi de complementaritate, grație permanente-lor dialoguri dintre claviaturi și registre. Romantismul german a fost, de asemenea, investit cu emoția unor restituiri de maestru, în piese ca *Studiile nr. 5 și 6*, din ciclul *Șase studii pentru Pedalfluegel*, op. 56 de Robert Schumann sau *Preludiu și Fugă nr. 2, în sol major* de Felix Mendelssohn, organistul Nicolae Moldoveanu exploatând cu pricepere și sensibilitate creatoare de atmosferă, posibilitățile multiple ale reginei instrumentelor, într-un complex proces artistic, și învăluind Sala de concerte a Ateneului Român, într-o anume ambianță sonoră, care se naște numai în preajma marilor muzicieni.

Mirela STOENESCU-TOLLEA

Sub cupola Ateneului

De fiecare dată când merg să ascult Filarmonica „George Enescu” mă întreb, cu aceeași curiozitate copilărească: oare ce mai face Ateneul acum? Ce poveste muzicală va spune? Oare ce haină pictural-geografică va purta? Oare cum va primi publicul ansamblul (orchestră, dirijor, solist, cor)? Sau oare la cine și la ce se va emoționa?

Paul Daniel

Mă întreb toate astea pentru că, pe lângă frumusețea și arhitectura lui unică, care l-a încoronat ca emblemă a capitalei, Ateneul Român mai este și o imensă carte de istorie muzicală care încorporează în ea emoții, amintiri, vise, trăiri, impresii ce îi parfumează atmosfera și acum. Mai este Ateneul și locul unde nu mă plictisesc niciodată. Pentru că în el timpul nu se pierde, indiferent de ce se întâmplă pe scenă din punct de vedere muzical. El se

câștigă, chiar dacă în lipsa unor așteptate bucurii, totul s-ar reduce la a mă uita pe pereții și tavanul lui – adevărate minuni – ceea ce fac oricum, cu mereu înprospătată uimire.

Aceleași întrebări mi le-am pus și înaintea concertului din 26 februarie. Și răspunsurile mi-au plăcut, așa cum s-au așezat ele cuminți sub cupola lui.

Seara a cuprins trei lucrări, dintre care primele două poartă semnătura unor compozitori de care m-am îndrăgostit iremediabil de la prima lor ascultare și o a treia, pe care am auzit-o de două ori în toată cariera mea, o dată la Londra cu peste 20 de ani în urmă și acum aici, unde s-a cântat după o absență de 12 ani. Concertul s-a desfășurat într-un monumental crescendo de nuanțe, volum (și numeric, ca prezențe pe scenă).

Deschiderea i-a revenit compozitorului, dirijorului, pianistului și creatorului jazz-ului simfonic, americanul George Gershwin, personalitate marcantă a cărei creații complexe, atât din punctul de vedere al genurilor abordate cât și a unicității stilului, a cucerit lumea în cei doar 39 de ani cât a fost pe pământ. Posesorul unui genial instinct, dublat de o rară degajare, Gershwin a expus în lucrările sale atât seriozitatea muzicii cât și umorul din ea și asta tocmai într-o perioadă când romantismul se trăia la cote aproape disperate.

Acum s-a cântat *Uvertura* musicalului de mare succes de pe Broadway *Strike Up the Band*, compus în 1927, din care am admirat sinteza stilurilor afro-americane, latino-americane, idiș-evreiești, cum spuneam, meșteșugită cu o rară intuiție în sonoritățile și formele clasice, dându-i astfel, ca în întreaga sa creație, o identitate proprie muzicii simfonice și de jazz din lume și istorie. Am auzit în ea o beție de accente, ritmuri noi, aerate și zburdalnice (ca cele militare), melodii de salon, de jazz, toate în schimbări bruște

de tempo, ceea ce a dat orchestrației un colorit de curcubeu prin care a dezlăuit cu un neconformism abil spiritul optimist american. Mi-a plăcut dirijorul englez Paul Daniel, care a trăit cu reală bucurie muzica, cerând orchestrei prin gesturi expresive să-i sublinieze aceste particularități. Dar probabil ea, neobișnuită cu lejeritatea acestui stil muzical, a răspuns foarte corect, prea serios, scăpând astfel câteva dintre punctuațiile ritmice de mare efect.

A urmat *Concertul nr. 2 în do minor, pentru pian și orchestră* de Serghei Rahmaninov, compozitor rus, dirijor și legendar pianist, datorită tehnicii de neegalat și mâinilor sale uriașe care, atât în interpretări cât și în creațiile sale, a imprimat un stil grandios, tumultuos, incandescent și de o claritate asemeni aerului înghețat

din Siberia. Devenit hit al muzicii clasice, concertul, ca partitură finisată, a apărut în viața compozitorului și implicit în patrimoniul muzicii universale după aproximativ 3 ani de la eșecul audiției din 1897 a *Simfoniei nr. 1, op. 13*, datorat dirijorului, nimeni altul decât Alexandru Glazunov, care probabil venise de la un chef, fără chef sau cu prea mult chef. Neputând gestiona dezastrul, Rahmaninov intră într-o profundă depresie, care pe lângă

faptul că l-a ținut departe de muzică acei trei ani, a necesitat un serios tratament de specialitate. Începând cu uriașul succes al acestui concert, pe care i l-a dedicat doctorului neurolog Nikolai Dahl, compozitorul dă lumii opere de o rară consistență și frumusețe, nemaivorbind de interpretările strălucitoare din cariera internațională de pianist, cu stilul său inimitabil ce se caracterizează prin unitatea constantă dintre virtuozitate, armonie, spațialitate sonoră și prin faptul că făcea pianul să rezoneze ca un ansamblu de clopote, efect muzical constant în toată opera sa, asemeni unei semnături.

Ori eu tocmai asta așteptam de la pianistul francez Lucas Debargue. El însă a avut alt punct de vedere, din care trebuie să recunosc că nu au lipsit tehnica impecabilă, ușurința cu care a scos în evidență cele mai delicate, dar și vulcanice pasaje, naturațea cu care a urmărit story-ul, interiorizarea poetică, subtila paletă de nuanțe din tema introductivă a acordurilor care sugerau clopotele într-un frumos crescendo. Dar n-am auzit unitatea dintre virtuozitate și spațialitate și nu am înțeles dezechilibrul între mișcările lente prea lente și cele rezezi prea rezezi, ca nici timiditatea dublată de determinarea cu care și-a spus povestea, parcă neinteresat de cei cu care împărțea scena. Asta în pasajele solistice, întrucât în cele acompaniate de orchestră, dirijorul, respectând întocmai indicațiile din partitură, a restabilit delicat echilibrul, deși pe alocuri orchestra tot a acoperit solistul. Publicul a fost uimit/mirat, poate chiar electrizat de tălmăcirea lui, la modă acum, cerând prin aplauze consistente un bis. Aș menționa faptul că Lucas Debargue își datorează debutul pe plan mondial Concursului Internațional de Pian „Ceaikovski” de la Moscova, ediția 2015, unde a primit râvnitul premiu al Asociației Criticilor, revelație care a devenit și subiectul documentarului „To Music” regizat de Martin Mirabel, peliculă prezentată în 2018 în cadrul Festivalului Internațional de Film de la Biarritz.

După pauză, Paul Daniel a povestit publicului, împreună cu Corul și Orchestra Filarmonicii „Enescu”, *Cantata „Ospățul lui Belșatar”*, o lucrare comandată de BBC și prezentată de compozitorul britanic William Walton în 1931 la festivalul din Leeds, pe când avea 28 de ani, partitură intrată la scurt timp în patrimoniul muzical englez. Cu un portofoliu bogat ce cuprinde aproape toate genurile muzicale și numeroase distincții, el este considerat unul dintre reprezentanții de seamă ai muzicii contemporane din secolul al XX-lea. Și cu harul, viziunea, simțul dramatic și aplecarea spre subiecte istorice, a răscolit/încântat/uimit de-a lungul anilor publicul, fie el de concert simfonic, fie din zona camerală, fie de teatru, fie de film.

Lucrarea din seara de 26 februarie e scrisă pe un text din Biblie (Cartea lui Daniel), ce ne vorbește despre ospățul pe care fiul lui Nabuccodonosor, regele Belșatar al Babilonului, l-a dat însoțitorilor săi nobili. Subiect care a inspirat și una dintre picturile celebre ale lui Rembrandt.

Mi-a plăcut grozav construcția ei arhitectonic-muzicală dar în mod deosebit modul cum instrumentele de suflat (alămuri-lemne), alături de percuție și susținute de restul orchestrei, au constituit temelia lucrării, ca și punctele ei cheie, iar corul, personaj principal, a expus printr-un amplu, continuu și complex discurs subiectul, cu un fel de declamație cântată de mare efect. *Cantata* impresionează prin ambitus, volum, armonii care se plimbă prin toate registrele, prin recitativul vocal și intervenția baritonului Joshua Hopkins, cu vocea sa profundă și bine lucrată, care personifică cronicarul ce consemnează momentul istoric

dar și propovăduiește în vacarm adevărata credință. Este o grandioasă partitură unde cor și orchestră rostesc o pagină de istorie pe care dirijorul, foarte familiarizat cu genul vocal-sinfonic, prin dibăcia, experiența și evident talentul său, a fotografiat-o cu sulfetul, evidențiind cu tact din travaliul orchestral bogăția armonică, declamația, stilul eclectic, complex și neîncorsetat al compozitorului. A mai scos în evidență, în context, și calitățile corului (muzicale, tehnice, emoționale, de dicție și nuanțe – excepție făcând câteva momente în care dificultatea știmei a produs câteva dezechilibre) ca și ale orchestrei – partener de egală excepție – care, împreună au susținut dialogul între fondul și forma liniei melodice, ambele formații fiind într-un tandem reușit. Tandem care a oferit publicului audierea unei muzici de o măreție stranie, pe măsura subiectului dar și o lecție de viață, relevând și reversul opulenței/dezmățului din jumătatea de început a *Cantatei* cu pedeapsa lui Dumnezeu, prin moartea regelui și destrămarea regatului, sugestiv ilustrate de întreg conglomeratul sonor sofisticat, plin de nerv, atmosferă și emoție, aprinzând luminile reflectoarelor filmice pe muzicalitatea ritmurilor, sensul libretului și efectul cadențelor.

Șarmant și galant, la final, Paul Daniel și-a desfăcut splendidul buchet de flori, împărțind artistic câte un fir fiecărui departament, fiecărui solist instrumentist, fiecărui personaj, reușind și performanța unui hazos joc de scenă cu momentul în care una dintre flori s-a așezat în zbor direct în pâlnia unui instrument de suflat. A fost un gest care spune multe despre artist și om, ca și despre respectul lui pentru muzica serii și partenerii de scenă.

Doina MOGA

Eveniment la Sala Radio

Sub bagheta dirijorului Valentin Uryupin, Orchestra Națională Radio a susținut în 6 februarie 2026 un concert-eveniment care l-a avut solist pe violonistul Alexandru Tomescu. Programul extrem de ofertant a fost alcătuit din lucrări celebre scrise de Maurice Ravel, Igor Stravinski și Nikolai Rimski-Korsakov. În deschiderea programului am ascultat creația lui Maurice Ravel *Ma Mère l'Oye* – concepută inițial ca suită pentru pian la patru mâini – structurată în 5 secțiuni (basm muzical), pe care autorul le-a orchestrat ulterior. Suita orchestrală *Mama mea gășca* s-a bucurat de-a lungul timpului de un bine meritat succes, datorită împletirii originale a fanteziei cu măiestria componistică. Prima poveste, *Pavane de la Belle au bois dormant* (*Pavana Frumoasei din pădurea adormită*), ne-a introdus în atmosfera magică, fascinantă a basmelor lui Perrault. În basmul *Petit Poucet* (*Degețel*), autorul evocă plimbarea personajului, cu ajutorul unor motive muzicale semnificative pentru arealul pădurii; autorul redă cu multă fantezie rătăcirea lui Degețel și ciripitul păsărelelor. În basmul *Laideronnette, impératrice des pagodes* (*Laideronnette, împărăteasa pagodelor*), muzica sugerează atmosfera orientală, în care se deațăoară baia împărătesei, înconjurată de păpuși grațioase care cântă. În *Les entretiens de la belle et de la bête* (*Conversații între Frumoasa și Bestia*), desfășurat în

În continuare, apreciatul violonist Alexandru Tomescu a prezentat o lucrare cuceritoare, mai puțin cântată a lui Igor Stravinski: *Concertul în re major pentru vioară și orchestră, opus 54* (elaborat în stil neoclasic în anul 1931). Alcătuită din 4 mișcări – *Toccata, Aria I, Aria II* și *Capriccio*, lucrarea sintetizează principalele trăsături stilistice ale compozitorului. Am admirat verva și energia cuceritoare transmise de solist în *Toccata*, precum și lirismul profund, marcat de sobrietate, ce a alternat cu momentele pline de dinamism și energie din *Aria I*. În contrast, s-a aflat *Aria II*, dominată de aspectul melodic al discursului violonistic zigzagat, conturat cu multă noblețe și generozitate și întrerupt pe alocuri de momente tensionate. În *Capriccio*, publicul a fost fascinat de prestația plină de vervă, de strălucire și dezinvoltură a solistului, care a fost secondat cu măiestrie și aplomb de dirijor și orchestră. Am admirat abordarea de către muzicieni a ritmului stravinskian ca important mijloc de expresie și de potențare a conținutului artistic al muzicii. Artiștii de pe scenă au reliefat cu măiestrie complexitatea discursului muzical, pregnanța ritmică, precum și originalitatea orchestrației. La bis, reputatul solist a oferit publicului o variantă captivantă, marcată de lirism ardent și de energie a primei mișcări din *Sonata I op. 115 pentru vioară solo* de Serghei Prokofiev.

În partea a doua a programului, a fost prezentată *Suita simfonică „Șeherezada” op. 35* a compozitorului rus Nikolai Rimski-Korsakov. Ideea unei muzici cu iz oriental i-a venit compozitorului în vremea când lucra la opera *Cneazul Igor* (1887-1888). *Suita simfonică „Șeherezada”* (alcătuită din patru tablouri), a fost elaborată în vara anului următor (1889). Raportul dintre componenta programatică și componenta pur muzicală nu a putut fi precizat cu exactitate.

Alexandru Tomescu, Valentin Uryupin

ritm de vals lent, cele 2 personaje, întruchipate de clarinet și contrabas, redau un dialog sensibil și original. Ultimul basm, *Le jardin féerique* (*Grădina zânelor*), readuce atmosfera luminoasă și feerică a tărâmului magic evocat de compozitor. La mai bine de un secol de când a fost scrisă (1911), lucrarea cucerește și îi încântă pe interpreții și ascultătorii de pretutindeni. Sub bagheta inspirată a dirijorului Valentin Uryupin, ONR a realizat o versiune ingenioasă, plină de rafinament, de sensibilitate, de farmec și măiestrie. Aplaudat frecvent pe scene de operă și simfonice mondiale, dirijorul a obținut în 2017 prestigiosul premiu „Solti” (la Frankfurt); prestația sa la pupitrul ONR s-a remarcat prin sensibilitate, poezie, eleganță, subtilitate și fantezie.

Compozitorul nota în *Cronica vieții mele*: „Programul după care m-am călăuzit în compunerea *Șeherezadei* îl constituiau episoadele și tablourile izolate, nelegate între ele, din *O mie și una de nopți*, împrăstiate prin toate cele patru părți ale suitei: *Marea și corabia lui Sinbad, Prințul Kalandar, Tânărul prinț și tânăra prințesă și Sărbătoare la Bagdad*. Firul de legătură îl reprezintă scurtele introduceri la părțile I, II și IV și interludiul din partea a III-a scrise pentru vioară solo și care o înfățișează pe Șeherezada povestind crâncenului sultan minunatele ei basme”. Pe scena Sălii Radio, muzica a impresionat prin frumusețea melodică, prin sensibilitate, interiorizare, prin frazarea plină de rafinament, prin redarea expresiei fabuloase a muzicii. Sub bagheta inspirată a dirijorului Valentin Uryupin, ONR a reliefat stilul omogen și individualizat al lucrării, a evocat cu mult rafinament imaginile muzicale contrastante, varietatea timbrală și ineditul structurilor sonore cu configurație arhetipală și a captivat publicul prin redarea cu dăruire și fantezie a basmelor. Am admirat prestația solistică a violonistului Virgil Zvorișteanu, care a îndeplinit cu brio atribuțiile de concertmaestru.

Carmen MANEA

O seară mirabilă la Radio

Nu dai prea des peste concerte care să întrunească, pe lângă un program făurit cu respect și umor (întâmplător sau voit și în acest caz, felicitări), din creații – deloc, mai puțin sau foarte des cântate – semnate de doi imenși compozitori care au marcat definitiv mersul istoriei muzicii universale, alături de interpreți la rândul lor celebri sau mai puțin cunoscuți și care, prin tot pachetul (muzică, tălmăcire, originalitate) să prilejuiască accesul la o parte din secretele creatorilor și muzicii lor. S-a întâmplat vineri, 13 februarie, la Orchestra Națională Radio, când, ascultându-l, i-am „gustat” din plin delicia și surprizele. Mi-a picat bine și mi-a așternut zâmbetul pe buze.

Dar ce am auzit?

Pentru început, cantata *Marea calmă și Călătoria Reușită* de Beethoven, partitură inspirată din două poezii semnate de Johann Wolfgang Goethe, ce descriau călătoria unei nave pe mare. Ea a avut premiera în 25 decembrie 1815 la Viena și a fost dedicată autorului poemelor. Percepută ca o primă audiție de către generații întregi, ea cântându-se foarte rar (Dumnezeu știe de ce), *Cantata* este de o frumusețe și o seninătate colorată ce îți taie respirația. Și, spre deosebire de *Simfonia a noua*, unde corul este împins spre ultima ei parte, aici are primul cuvânt și rolul principal, creind prin întrepătrunderea lui cu timbrul instrumen-telor din orchestră o stare de tulburătoare vrajă. Fluiditatea, melodi-citatea cu parcursul ei mai mult în registrele grave cu rezonanțe de orgă, flexibilitatea și grațioasa împletire armonică a vocilor cu accentele viguroase ale ansamblului, în general, au conferit poemelor o atmosferă aproape cinematografică în primul și filozofic-arhitectonică în al doilea, prin folosirea cuvintelor în silabe ce alcă-tuiesc un prețios șirag de mărgelile ritmice. Toate fiind inserate și subli-niate în și de o orchestrație suplă, dansantă dar și robust-vijelioasă, atât de beethoveniană. Cu toate că este o lucrare scurtă, conturul și compoziția ei alcătuiesc „trupul” unei fascinante descrieri/declarații.

Corul Academic Radio, lucrat și pregătit de Ciprian Țuțu, a fost pe măsură. Curat cristal, cu splendide împletiri vocale, omogen, expresiv și într-un perfect tandem cu orchestra – această perlă a Radio-ului – ambele formații fiind, la rândul lor, într-o remarcabilă sinergie cu dirijorul John Axelrod, vechi prieten al nostru.

A urmat tot Beethoven, cu *Simfonia nr. 8, op. 93, în fa major* sau „*mica Simfonie*”, după cum o numea însuși compozitorul. Și ea se cântă mai rar decât s-ar cuveni, în pofida buchetului de splendori și secrete pe care le deține și dezvăluie cu atâta dărnicie, umor și jonglerii componistice de o rară abilitate. Cu toate că este scrisă în doar câteva luni și în același an (1812) cu *Simfonia a VII-a*, nu-i seamănă deloc, ca de altfel cu nici una dintre suratele ei, în număr de opt. Este una dintre puținele creații în care Beethoven s-a dezvăluit așa cum era el: cu dezlănțuirii de bucurie și

patimă, cu scăpărări uluitoare de seninătate și răbufniri titanice. O simfonie în care împletește farsa cu tragedia, tăria unui Hercule cu răsfățurile unui copil și pe deasupra mai e și foarte melodiosă, foarte dansantă și cu gentile inserții de jazz. O lucrare despre care Hector Berlioz spunea, descriind-o mai bine ca oricine într-o frază: „o astfel de muzică pică direct din cer în creierul compozitorului”.

Toate aceste particularități, toate aceste vârfuri ale diferitelor segmente, toată orchestrația în care s-a jucat genial cu instrumentele, au fost expuse și cântate de dirijor cu acuitate, blândețe, forță, degajare, implicare și neutralitate dobândită în perioada lui elvețiană. Iar prin stilul său atât de personal a tălmăcit explicit această poveste de viață și muzică a lui Beethoven, pe care am sorbit-o cu toate fibrele sufletului meu. Simfonicul Radio-ului a fost de-a dreptul fabulous și el. Siguranța, înțelegerea până la contopire cu partitura și atmosfera din ea, simțu-i deosebit prin care a evocat și șoaptele din muzica plină de valurile bogate în nuanțe, sentimente, ghidușii, suspine, surâsuri, definind-o ca partener ideal pentru dirijor, ambii servind ca de obicei doar muzica.

Seara s-a încheiat cu Ceaikovski și al său *Concert nr. 1 pentru pian și orchestră în si bemol minor, op. 23*, care a avut premiera mondială pe 25 octombrie 1875, în Boston, unde s-a bucurat de interpretarea germanului Hans von Bülow,

Giuseppe Guarrera, John Axelrod

Foto: Barcan Photography

înregistrând un enorm succes, publicul cerând prin frenetice aplauze repetarea ultimei părți. De ce în SUA și nu în Rusia? Doar pentru a evita repetarea comentariilor deloc măgulitoare și care ar fi putut deveni molipsitoare, făcute de colegul și prietenul său de la Conservatorul din Moscova, unde amândoi erau profesori, respectiv pianistul Nikolai Rubinstein, care, citind partitura, a spus: „e neîndemânatic și de necântat, atunci când nu e vulgar și haotic”. Desigur că, după premieră, când a fost preluat rapid în repertoriu de pianistii vremii, Rubinstein și-a schimbat opinia, devenind unul dintre promotorii lui pasionați. Deși Ceaikovski nu păstrează în concert retorica dimensiunilor formelor clasice (sonata este disproporționată ca lungime de lied-ul și rondo-ul foarte scurte) și folosește în tema principală altă tonalitate (re bemol major) decât cea de bază (si bemol minor), lucrarea abundă de virtuozitate pianistică, grandoare orchestrală, de un limbaj

muzical seducător și complex, cu melodii atrăgătoare și o forță de convingere a impulsului creator specific stilului său, marcând cu el punctul de plecare pentru viitoarele lui capodopere: balet, concert, simfonii. Este una dintre cele mai râvnite lucrări de către orice pianist și ajunge în repertoriul lor dacă se încumetă sau are în bagaj cu ce.

Solistul Giuseppe Guarrera a avut la el cam tot ce îi trebuie: pe lângă o promițătoare carte de vizită, talent, romantism reținut, foarte multă determinare, tehnică bine pusă la punct și o viziune originală asupra concertului. Viziune care, deși m-a scos din seducătoarea zonă de confort auditiv cu care eram obișnuită, mi-a părut mirabilă, măcar pentru faptul că a surprins. M-aș referi în special la partea mediană lentă, când a abordat pasaje întregi printr-o silabisire legată a notelor, întârziind pe prima sau ultima, prelungind începutul sau sfârșitul ideii, schimbând accente și părăsind astfel aura ceaikovskiană, ca și la părțile de virtuozitate, pe care le grăbea și unde folosea excesiv pedala. Personal, deși nu i-am împărtășit punctul de vedere, pot spune că per ansamblu a oferit, pe lângă un discurs original, și un dialog foarte personal cu orchestra. Și apropo de orchestră, simt nevoia să mărturisesc că de foarte foarte mult timp n-am mai auzit un acompaniament atât de magistral, care, sub bagheta lui John Axelrod, să releve auditoriului nu doar o însoțire ci de fapt o simfonie cu toate ingredientele ei, dintre care aș aminti și faptul că a susținut cu delicată îngăduință parcursul vizionar al pianistului.

Finalul a fost pe măsura temperamentului său fierbinte, care, răspunzând insistențelor melomanilor, la bis a cântat un Liszt pe care l-a făcut la fel, adică altfel.

În introducere menționez, la alcătuirea programului, pe lângă respect, și umor. De ce? Pentru că atunci când cei doi compozitori incluși în el sunt Beethoven și Ceaikovski, automat aștepti ca lirismul, dansantul ce trimite la ideea de spectacol și fast, să-l găsești la Ceaikovski, nu la Beethoven. Ori aici a fost exact invers. Motiv pentru care în prima parte doar bunul simț m-a oprit să mă ridic de pe scaun și să valsez, lăsându-mă purtată de cantilenă, melodie, ritmul ternar și aura de scenă care predominau. În schimb, am găsit vulcanismul provocator, zbuțumul, patetismul și îndrăzneala din țesătura armonico-ritmică la Ceaikovski. Ceea ce mi s-a părut de un real umor, accentuându-mi zâmbetul care încă stăruie și acum, la o săptămână de la eveniment. Mirabil concert!

Doina MOGA

Nostalgia Romantismului

Dacă acum două săptămâni am auzit la Ateneu două capodopere care s-au încadrat net în parametrii stilistici ai secolului al XX-lea (Șostakovič și Prokofiev), în seara de 20 februarie publicul și-a „încălzit” sufletul cu două lucrări aparținând sferei romantismului: Ceaikovski – *Simfonia V-a în mi minor op. 64* și *Concertul pentru vioară și orchestră în re minor op. 46* de Aram Hacıaturian. Lucrarea concertantă, deși este scrisă în prima jumătate a secolului

al XX-lea (asemenea celor aparținând lui Sibelius și Glazunov) are multiple trăsături care o plasează într-o zonă cvasi romantică sau de romantism târziu și are multe elemente de modernitate la fel ca și cele menționate mai sus.

Seara s-a bucurat de participarea binecunoscutei violoniste Alexandra Conunova și a dirijorului Andrea Sanguineti. *Concertul* de Hacıaturian, care a căpătat de la început o mare popularitate păstrează multe elemente tradiționale, este spectaculos din punct de vedere instrumental, are o orchestrație foarte atractivă și, ca multe alte opusuri ale aceluiași compozitor, are o muzică ilustrativă, cu caracter epic. Marea lui „capcană” - dacă poate fi numită așa - este dimensiunea amplă a finalului la care se adaugă numeroase elemente repetitive ritmice și melodice (care contribuie în felul lor la unitatea opusului) și care solicită la maximum fantezia interpretului, iar în acest sens ceea ce a oferit Alexandra Conunova a fost într-adevăr excepțional. Desigur, marii violoniști ai contemporaneității oferă execuții perfecte, virtuozice, „eroice”, care stârnesc aplauze frenetice, dar mai rar asistăm la interpretări pline de culoare și diversitate care să contrabalanseze întrucâtva agresivitatea ostinato-ului care domină oarecum

Alexandra Conunova, Andrea Sanguineti

Foto: Barcan Photography

scriitura. Tempo-ul desfășurării a fost unul alert, iar în final el a fost dus la cel mai înalt nivel. Tehnica violonistei, strălucitoare, de o extremă claritate a permis această abordare, iar caracterul muzicii a fost susținut de accente foarte bine gândite conferind acea calitate de *con spirito*. Suprafețele lirice, cum ar fi tema secundară din prima parte sau întreaga mișcare mediană care preia elementele celei de-a doua teme din partea I transformate într-o poetică meditație improvizatorică (12 minte!), precum și cea din dezvoltarea finalului (o formă liberă de rondo-sonată) au contrastat puternic cu energia mișcării inițiale. Violonista a reușit o frazare deosebit de plastică, elastică, nuanțată, presărată cu subtile mișcări interioare care au dat un plus de expresivitate alături de glissandi rafinate.

Toate au ținut viu interesul ascultătorului, și, în ideea că în acest concert care este foarte cunoscut și relativ ușor recognoscibil, a fost șters acel presupus *déjà vu*. În concluzie se poate afirma fără greș că Alexandra Conunova are un plus de versatilitate prin faptul că folosește o paletă tehnică

diversificată și bine ținută pentru a oferi interpretări inspirate, moderne, fără a încălca ramele tradiției și ale stilului. Toate performanțele sale au „sare și piper” cum se spune, ceea ce i-a atras și numeroasele premii mari aflate în palmaresul ei artistic.

Dirijorul Andrea Sanguineti a condus orchestra în același spirit preluând ideile interpretei, mai ales în ce privește tenta improvizatorică foarte particulară a solistei, părțile orchestrale propriu-zise reiterând prin comentarii toate intențiile acesteia: caracterul epic, fraza plastică, agogica, nuanțele etc. Ansamblul în sine a urmărit-o cu mult entuziasm și precizie în tot acest demers atât de viu și energic și nu este de mirare pentru că Orchestra Națională Rado este cunoscută pentru execuțiile sale perfecte.

Sala a reacționat cu urale și aplauze puternice la interpretarea acestui opus. Pentru bis violonista a anunțat în limba română ceea ce urma să ofere publicului după solicitanta performanță, și anume *Obsession* din *Sonata a II-a pentru vioară solo* de Ysaÿe.

După pauza binemeritată a urmat *Simfonia a V-a* de Ceaikovski, o altă capodoperă arhicunoscută, mereu prezentă pe afișele de concert. Cu toate că este compusă din 4 părți și durează aproximativ 45 de minute ea a fost așternută pe hârtie într-un timp relativ scurt (două luni), chiar dacă închegarea ei mentală s-a produs după unele ezitări și multe întrebări – fapt rezultat din corespondența purtată cu cei apropiați lui. Trecând peste faptul că deși nu are un program distinct și că ideea/temă *fatum* străbate ipostaziat întregul text, există o tainică înfrigurare care traversează această muzică, un sentiment de alertă care crește neîncetat. Temele lirice, cu excepția celei din mișcarea mediană, pălesc întrucâtva la explozia cu care ideea *fatum* apare pe neașteptate și își revendică locul în structura scriiturii; chiar grațiosul vals din partea a treia nu reușește să echilibreze desfășurarea per ansamblu, ceea ce face ca acest opus să fie

deosebit de tensionat. Cu toate că acestui *fatum* i se atribuie în final o tratare într-o tonalitate majoră concluzia pare mai degrabă o victorie à la Pirus. Tocmai această viziune s-a desprins din ceea ce a propus dirijorul Andrea Sanguineti. Revenind la prestația orchestrală propriu-zisă ea s-a încadrat în aceeași parametri de calitate menționați anterior remarcând ca de obicei celebrul și pretențiosul solo de corn intonat impecabil, precum și dialogul cu celelalte instrumente de suflat din *Andante cantabile con alcuna licenza*. Concertul în sine a fost unul foarte reușit și chiar a meritat să fie învinse intemperiiile cu care ne-a surprins acest sfârșit de februarie.

Corina BURĂ

Neoclasicism, blues'n jazz simfonic și dramatism beethovenian

Evenimentul de Stagiune Radio, de miercuri, 25 februarie 2026, a prilejuit melomanilor reîntâlnirea cu Orchestra de Cameră Radio și dirijorul Hyunsik Shin, câștigătorul celei de-a patra ediții (2025) a Concursului Internațional „Orchestra's Conductor”, organizat de Radio

România, „personajul central”, în distribuția amintitei seri, fiind întruchipat de violoncelistul Răzvan Suma, solist concertist al Formațiilor Muzicale Radio România, inițiator și director artistic al unor proiecte culturale de referință, precum „CelleAST” Festival și „Icon Arts”-Transilvania, și fondator al Ansamblului „Placello”, unde se regăesc încă trei valoroși instrumentiști, din generații diferite, violonceliști Ștefan Cazacu, Ella Bokor și Mircea Marian. Printr-o frumoasă colaborare, solistului Răzvan Suma, i s-a încredințat, de către autor, compozitorul A. G. Weinberger, spre a fi interpretată, în primă audiție absolută, o lucrare a sa de maturitate, importantă prin complexitatea scriiturii și raportul firesc, reconfortant și surprinzător, totodată, între tonicele pulsații de swing, atât de specifice jazz-ului, și elementele de modernism, în zona plină de provocări a creativității, *Concertul nr. 1 pentru violoncel și orchestră op. 41*, oferindu-se, astfel, publicului, o versiune convingătoare și captivantă, adeseori revelatoare prin însăși tălmăcirea ei, de către solistul Răzvan Suma, a partiturii concepute de unul dintre cei mai apreciați chitariști-improvizatori de blues și jazz de la noi din țară, și nu numai

Răzvan Suma, Hyunsik Shin

pe bătrânul continent, ci și dincolo de Ocean, semnat de muzică destinată unor spectacole și de coloane sonore pentru teatru, promotor de blues american în România, prezent pe scenă de peste patru decenii, fondatorul organizației „BlueSylvania” și vicepreședinte al Institutului Cultural Român. Iar tânărul oaspete coreean (stabilit în Germania, ca dirijor al Orchestrei medicilor din Heidelberg și conducător al corului Bisericii Sf. Chiriac) și-a dezvăluit, prin gestică sugestivă și atitudinea din fața ansamblului nostru, în fiecare moment al demersului orchestral imaginat de compozitorul A. G. Weinberger, plăcerea în sine și adevărata lui bucurie de a fi părtaș la respectiva aventură pe tărâmul Euterpei, plină de o vădită inspirație, vitalitate și diversitate ritmică, multiple semne de... întrebare, dialoguri și răspunsuri ce par a se lăsa mult așteptate, într-un flux sonor bine închegat, învăluit în ambianță blues-istică și în acel *feeling* propriu artei improvizatei, surprinsă, câteodată, de așa numita lume tradițional-contemporană a sunetelor. Calitățile unui hărăzit și priceput mânuitor al baghetei s-au reflectat, în cazul dirijorului Hyunsik Shin, și în celelalte opțiuni repertoriale din seara de 25 februarie a. c., una din 1916, *Simfonia nr. 1 în re major, op. 25*, „Clasica” de Serghei Prokofiev, fără îndoială, o capodoperă a neoclasicismului

muzical de veac XX, iar alta, din 1802, a doua simfonie beethoveniană, scrisă de „Titanul de la Bonn” în anii petrecuți la Heiligenstad, se pare, odată cu al treilea *Concert pentru pian și orchestră op. 37 în do minor*, și considerată drept una dintre ultimele lucrări ale „perioadei sale timpurii” de creație. Cu tiparul ei consacrat de prima Școală a clasicismului vienez, prin cele patru mișcări distincte și contrastante, *Adagio molto-Allegro con brio, Larghetto* în la major, *Scherzo-Allegro* (deci fără obișnuitul *Menuet*) și *Allegro molto, Simfonia nr. 2 în Re major, op. 36* de Ludwig van Beethoven a constituit un nou prilej de a-i pune în lumină invitatului, la pupitrul Orchestrei de Cameră Radio, abilitățile dirijorale și cultura muzicală deja formată, buna comunicare cu ansamblul și puterea de a înțelege sensurile ideatice și dramatismul intens al lucrării. Și *Simfonia nr. 1 în re major, Op. 25, „Clasica”,* de Serghei Prokofiev a „creionat” portretul unui dirijor ale cărui valențe interpretative s-au făcut remarcate, prin modalitățile în care a gestionat relația cu instrumentiștii români și prin maniera sa de a aborda întoarcerea la clasicismul vienez, din perspectiva unui atât de important autor *neoclasic* de secol XX, întrucât acesta a izbutit să îl aducă în primele decenii ale veacului trecut, ca atmosferă și inspirație tematică, pe compozitorul Joseph Haydn, dar i-a conferit o cu totul altă identitate stilistică, definindu-și, astfel, o vădită originalitate a actului creativ, prin toată înlanțuirea de patru părți, ale amintitei lucrări, devenită, fără îndoială, una dintre cele mai cunoscute și îndrăgite partituri semnate Serghei Prokofiev: *Allegro, Larghetto, Gavotta-Non troppo allegro și Finale-Molto vivace*.

Mirela STOENESCU-TOLLEA

Muzică romantică

Sub bagheta dirijorului britanic Timothy Redmond, Orchestra Națională Radio a susținut în 27 februarie 2026 un concert cu lucrări aparținând repertoriului romantic universal. În ipostază solistică a evoluat apreciată pianistă Alexandra Dariescu, ce a oferit versiune de excepție a *Concertului pentru pian și orchestră* de Edvard Grieg.

Poemul simfonic „*Vrăjitoarea amiezii*”, op. 108, B. 196, de Antonín Dvořák, prezentat în deschiderea programului, aparține perioadei târzii de creație a compozitorului

(elaborat în 1896). Lucrarea face parte dintr-un ciclu de patru poeme simfonice bazate pe baladele populare din colecția „*Kytice*” („Un buchet”) a poetului ceh Karel Jaromír Erben, pe care compozitorul le-a scris imediat după întoarcerea sa în țara natală. Creația de dimensiuni relativ reduse, concentrează imagini muzicale contrastante, care îngemănează original idiomurile narativ, dramatic și folcloric. Muzica ce evocă destinul tragic al unui copil ucis de vrăjitoarea malefică, stă mărturie pentru bogăția inspirației autorului și pentru măiestria sa componistică. Cu o gestică precisă, elegantă și sugestivă, dirijorul a reușit să reliefeze identitatea sonoră și timbralitatea specifică a fiecărui compartiment orchestral în parte, să contureze tablouri muzicale inedite, remarcabile prin plasticitate, prin forță și vitalitate. Timothy Redmond este un artist complex, apreciat pentru activitatea fructuoasă în domeniul operii, al muzicii contemporane și al educației. Este profesor de dirijat la Guildhall School of Music and Drama din Londra și dirijor invitat al ansamblurilor London Symphony Orchestra și Royal Philharmonic și al altor ansambluri internaționale de top.

Programul a continuat cu *Concertul în la minor opus 16, pentru pian și orchestră* de Edvard Grieg, în care, în ipostază solistică a evoluat pianista Alexandra Dariescu. Aplaudată în concerte susținute pe scene prestigioase precum Royal Albert Hall (Londra), Carnegie Hall (New York), Musikverein și Konzerthaus (Viena), dar și în multe alte țări de pe mapamond, pianista susține o activitate bogată în calitate de solistă, de membru al unor ansambluri camerale și de pedagog. Împreună cu dirijorul Timothy Reidmond și ONB, solista a oferit o versiune remarcabilă a *Concertului* de Grieg, în care a evidențiat convingător tumultul, poezia și magia pe care muzica le evocă. Prestația ei artistică a evocat cuvintele profetice ale lui Liszt referitoare la viitorul tânărului Grieg: „un talent viguros de compozitor, plin de gânduri, inventiv și de bună calitate, care urmând un drum natural se va ridica la un rang elevat”. Publicul a fost captivat de muzicalitatea cuceritoare, cu care artista a evocat imaginile pline de farmec și proștețime și a realizat momentele marcate de elan sentimental. Față de versiunile cunoscute, care vizează cu precădere strălucirea, gestația și latura dansantă a muzicii, solista a acordat o atenție deosebită rafinamentului tușului și laturii expresive. Prestația pianistică a beneficiat de susținerea eficientă și expresivă, realizată la cote artistice superioare, prin colaborarea fructuoasă cu dirijorul și orchestra. Artista este înzestrată cu o muzicalitate cuceritoare, care îi oferă capacitatea evocării unor imagini pline de farmec și culoare, dar și posibilitatea conturării unor momente marcate de intens dramatism și elan sentimental. În prima mișcare *Allegro molto moderato*, domnia sa și-a concentrat atenția asupra valorificării temelor energice, de anvergură pianistică (în care instrumentul este tratat orchestral), dar și a momentelor care evocă lirismului sensibil și serenitatea. Cadența s-a remarcat prin dezinvoltură, impetuozitate și rafinament sonor. În mișcarea a doua, *Adagio*, publicul a fost profund impresionat de noblețea expresivă, redată cu multă dăruire și

Alexandra Dariescu, Timothy Redmond

Foto: Barcan Photography

Pe scena Studioului „Mihail Jora”

sinceritate; cântul pianistic a conferit vibrație și sens fiecărui sunet și motiv muzical. Îngemănând original cantabilitatea cuceritoare și lirismul ardent, pianista a acordat o atenție specială momentelor dramatice, de mare profunzime expresivă. Ca notă originală, am remarcat un plus de dramatism și tensiune în momentele de culminație. Cea de-a treia mișcare, *Allegro moderato molto e marcato*, a adus un plus de spectaculozitate, de energie și grandoare. Interpreta a redat convingător caracterul pregnant ritmic, umorul și flexibilitatea discursului muzical. Finalul apoteotic, *fff pesante*, a încununat un parcurs plin de frenezie, de patos și vitalitate, în care Alexandra Dariescu și-a etalat deplin talentul, precum și excelența colaborare cu dirijorul și orchestra. La bis, solista a oferit publicului 3 miniaturi cuceritoare, care au încântat publicul spectator: *Spiridușul și muzica* de Florence Price, *Preludiul nr. 7 op. 28* de Fr. Chopin și *Polichinelle* de Villa Lobos.

În partea a doua a programului a fost prezentată *Simfonia nr. 4 în mi minor, op. 98* de Johannes Brahms, capodoperă care întruchipează testamentul muzical al compozitorului. După perioada marcată de explozia de lumină a utopiei beethoveniene din *Simfonia a nr. 9*, Brahms înveșmăntează cu tragism și fatalitate o epocă, pe cât de promițătoare în idealuri, pe atât de puțin pregătită să le realizeze. Sub bagheta inspirată a dirijorului, interpretarea simfoniei a urmat traseul unui arc cu o impresionantă cuprindere temporală. Dacă în prima mișcare, *Allgro non troppo*, muzicienii au reliefat profunzimea și caracterul narativ al discursului simfonic, în *Andante moderato*, au evocat cu sensibilitate aspectul improvizatoric și lirismul cuceritor specific al formei de *lied*. În mișcarea a treia, *Allegro giocoso - Poco meno presto - Tempo I*, am admirat flexibilitatea și modul insolit în care a fost redat caracterul „giocos” al muzicii. Finalul simfoniei, *Allegro energico e passionato - Più Allegro*, elaborat în formă de *ciaccona*, stă mărturie pentru gândirea simfonică a

compozitorului. Publicul a apreciat versiunea de referință a capodoperei brahmsiene, admirabilă prin complexitatea conținutului muzicii, prin profunzimea semnificațiilor precum și prin măiestria în care a fost interpretată de către dirijorul Timothy Redmond și membrii ONB. Sub coordonarea atentă a dirijorului, orchestra a realizat tablouri muzicale contrastante, a evidențiat original particularitățile specifice ale fiecărei mișcări în parte, amplexarea și echilibrul formei precum și bogăția inspirației compozitorului; a

Alexandra Dariescu, Timothy Redmond

Foto: Barcan Photography

reliefa într-o manieră cuceritoare tematica variată, extrem de ofertantă ce poartă aceeași amprentă personală, unificatoare a lui Brahms. Versiunea propusă de dirijor - caracterizată prin originalitate, expresivitate și ingenioase asocieri imagistice -, a cucerit în egală măsură orchestra și publicul. Am admirat eleganța, eficacitatea și rafinamentul prestației dirijorale, mărturii ale talentului, profesionalismului și dăruirii artistului. O mențiune specială trebuie acordată nivelului artistic înalt al instrumentiștilor ce alcătuiesc Orchestra Națională Radio, care pe parcursul întregului eveniment muzical a demonstrat profesionalism, maturitate, concentrare și dăruire.

Carmen MANEA

Albumul cu amintiri

„Academia de sub castani”: Ion Dumitrescu împreună cu regizorul Hero Lupescu și tenorul Cornel Stavru. Grădina Botanică „Dr. Dimitrie Brândză”, București, iulie 1990.
Fotografie din Arhiva Ilinca Dumitrescu

In memoriam Lavinia Coman

Mi-au dispăcut întotdeauna elogiile postume în care semnatarul se proiectează în prim plan, echivalente cu fotografiile plasate în mediul online, din care să se vadă neapărat apropierea de cel dispărut. Pe de altă parte, un text pornit din experiența subiectivă a celui care-l semnează nu prea are alternative și, de fapt, nu am pretenția să fac aici vreo excepție. Să încep așadar cu faptul că doamna Lavinia Coman și cu mine împărțeam aceeași zi de naștere, 27 noiembrie, și nimeni altcineva nu mi-a mai spus așa cum mi se adresa dumneaei: Valentinuța... Chiar dacă nu am fost neapărat apropiate, și nu i-am fost elevă vreodată, ne amuza pe amândouă coincidența care crea un soi de complicitate între „săgetătoare”. Doamna Coman era directoarea Liceului „George Enescu”, în care învățam, și astfel ne-a însoțit, pe un

grup de eleve pianiste, la Concursul internațional „Maria Canals” de la Barcelona (în 1984). Dincolo de grija firească pe care i-o purta elevei sale preferate, Luiza Borac, ne înconjură pe toate celelalte (cred că Oxana Corjos și Irinel Anghel își amintesc acele momente alături de mine) cu o protecție mămoasă care ne oferea siguranță. Mai târziu, am reîntâlnit-o pe doamna Coman la Conservator, ghidându-și studenții cu aceeași afecțiune, precum și la Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor, implicându-se în cercetare și în scris, inclusiv ca membră a Biroului de Muzicologie. Am apelat adesea la surse bibliografice precum volumele ei despre pianistică, despre Constanța Erbiceanu și Constantin Silvestri. Cursivitatea și spiritul critic exercitat cu diplomatie – cu care ne obișnuise doamna Coman în cotidian – traversează și cărțile sale (cele numite mai sus nu sunt singurele), în care pur și simplu „auzi” tonul personal al povestitoareii.

O caracteriza o neobosită curiozitate culturală, la fel ca pe soțul său, inconfundabilul Nicolae Coman. A învățat catalana (iată un motiv în plus să-mi amintesc cu bucurie de excursia noastră la Barcelona), o interesa mult fenomenul literar și cinematografic, și mai cu seamă ce gândesc și ce realizează cei mai tineri din jurul ei.

Acela care trebuie să vorbească despre o recentă dispariție se întoarce cu această ocazie la un anume parcurs al vieții și frânturile legate de cel evocat. Memoria și nostalgia sunt ingredientele obligatorii dintr-un asemenea text. La

fiecare dispariție a cuiva din comunitatea noastră, simțim câte un sfârșit al timpului personal. Doamnei Coman i-ar fi plăcut cu siguranță să știe că rămâne în amintirile discipolilor recunoscători și iubitori (îi cunosc pe mulți dintre ei) și prin scrierile sale.

Valentina SANDU-DEDIU

Liliana Dumitrache

Viața, în realitatea ei nespuse de dură și de frumoasă, ne pune la încercare capacitatea de a iubi și de a înălța tot ce ni se dă, apoi ne învață să primim despărțirea ca pe o lecție pe care o plătim cu lacrimi, cu dor și cu fiecare bătaie profundă a inimii.

Astăzi pe seară am primit cu inima grea vestea plecării dumneaei dintre noi... Liliana Dumitrache. Prima mea profesoară de canto.

Nu pot să nu plâng când scriu aceste rânduri, dar nici nu vreau să țin avalanșa de gânduri și amintiri fără să le aștern, pentru că mereu am vorbit despre cât a însemnat pentru mine și continuă să însemne.

A fost una dintre acele persoane rare care nu doar mi-a deschis drumul cântului, ci mi-a arătat integral ce înseamnă harul acesta de a dăruia vocea altora, și lumii. M-a pus să îi promit că voi preda într-o zi, pentru că vedea în mine potențialul unui maestru mare, când vremea va veni, din iubire pentru această meserie. Și mă voi ține de cuvânt, la timpul potrivit.

Dumneaei a investit în mine nu doar tehnică, ci încredere, pasiune, responsabilitate. A crezut în vocea mea

înainte să o aud eu complet, înainte să o înțeleg suficient pentru a o prețui pe deplin.

Mi-a spus „voci de operă nu se nasc pe toate drumurile, iar a ta e una mare și încăpățanată, dar dacă înveți să o îmblânzești și să o iubești pe cât e de puternică, vei avea pentru toată viața cea mai bună prietenă cu tine, mereu!”

În cariera ei, a fost prim-solistă a Operei Naționale din București, a cântat repertoriul clasic, romantic și modern, de la Mozart și Rossini până la Verdi și Puccini, și s-a impus ca o prezență apreciată a scenei lirice românești și internaționale.

A jucat numeroase roluri, a primit nenumărate aplauze peste ani, iar apoi, cu aceeași seriozitate, a devenit profesor la instituții de muzică din București și din țară.

Mulți elevi ai dumneaei au evoluat alături de nume importante ale artei, iar dânsa a rămas cu smerenie un reper pentru generații de cântăreți.

Ceea ce am învățat de la ea este mult mai mult decât note, respirație sau frazare.

Mi-a arătat ce înseamnă răbdarea exigentă: m-a iubit în momentele în care vocea căuta să se definească, m-a certat cu blândețe când greșeam, m-a îndrumat să îmi pun sănătatea vocii înaintea oricărui aplauz. M-a ghidat să respect muzica ca pe o ființă vie, să nu fug de efort, să ascult fragilitatea și puterea proprie cu aceeași atenție.

În fiecare lecție, m-a învățat să stau dreptă în fața propriului glas, să fiu curajoasă în vulnerabilitate și să nu alerg după sunete străine inimii mele. Asta era rețeta ei de succes!

A făcut din pedagogie un act de iubire, fără compromisuri, fără grabă, fără zgomot ... o predare simplă, directă, dar adâncă, amintindu-ne mereu că vocea este un instrument în continuă schimbare și niciodată nu trebuie să încetăm să o lucrăm și să ne întoarcem la studiu simplu.

„Irina dragă, să nu cazi în iluzia plăcerii confortului când îți se pare ca totul merge prea ușor. E o capcană a

plafonării. Mereu să studiezi și să te preocupi de igiena vocală a sunetelor simple, de acolo îți vine siguranța și curățenia glasului. Cât trăiești, înveți să îți găsești vocea fiecărei etape prin care anii te duc”

Viața ne dă astfel de întâlniri: oameni care ne întâmpină cu sufletul deschis, ne văd înainte să ne cunoaștem pe deplin și ne ajută să fim ceea ce putem deveni.

Azi, când plecarea ei doare, caut în mine acele lecții. Durerea e un testament al recunoștinței: e felul inimii de a păstra vie adevărul unei întâlniri care a schimbat un destin. Destinul meu.

Și tot ce mi-a rămas este această certitudine: vocația mea poartă amprenta a ceea ce mi-a dat doamna Liliana Dumitrache, iar fiecare notă cântată de mine de acum înainte este o reverență eternă adusă artei, dăruirii și iubirii necondiționate.

Îi mulțumesc dintr-un loc adânc al ființei mele pentru tot ceea ce mi-a dat, pentru cum m-a învățat să mă dăruiesc artei cântului și pentru ceea ce voi duce mai departe... o parte din ea, mereu !

Am iubit-o enorm pe mama glasului meu de început . Vă onorez, doamna profesoară și mă înclin!

Odihnă veșnică!

Irina BAIANT

Aniversări, comemorări...

Compozitor și folclorist român, **Dumitru Georgescu-Kiriac** a venit pe lume în 6 martie 1866 la București. A studiat la Conservatorul din București și apoi la Paris, la Conservator și la

Schola Cantorum, iar în București a obținut și diploma de licență în Drept. Activitatea sa muzicală s-a îndreptat către muzica corală, fiind dirijor de cor (fondator al Societății Corale „Carmen”, dirijor al ansamblului coral din cadrul Conservatorului din București) dar și compozitor (multe dintre partiturile ansamblurilor vocale românești de astăzi poartă semnătura sa). Pasionat de muzica populară și

dorind să valorifice patrimoniul autohton, a căutat să îl integreze în lucrările sale și a încurajat documentarea și arhivarea fondului folcloric românesc, fiind și cel care a descoperit și armonizat poate cel mai celebru colind românesc: *O, ce veste minunată!*. A fost rector la Conservatorul bucureștean și autor al mai multor volume didactice. A trecut către cele veșnice pe 8 ianuarie 1928, la Viena.

Pe 8 martie 1911 se naștea, la Piatra Neamț, **Emanuel Elenescu**, dirijor și compozitor. A studiat muzica la Conservatorul din Iași alături de

nume mari ale muzicii de atunci. A fost fagotist în nou înființata Orchestră Simfonică Radio – pe care mai târziu a și dirijat-o pe scena Ateneului Român – și a dirijat Corul Radio și Orchestra Simfonică a Radioteleviziunii Române.

Alături de Richard Strauss, în 1933 a coordonat partea muzicală din cadrul Jocurilor Olimpice de la Berlin, fiind primul dirijor român în această ipostază. A compus lucrări pentru diverse formule, de la muzică simfonică la partituri corale și miniaturi pentru voce și pian. A fost prezent la numeroase emisiuni de radio și televiziune și i-au fost acordate distincții, printre care Ordinul Muncii, clasa a III-a, titlul de „Artist emerit” și Ordinul Muncii, clasa a II-a, dar și medalia de aur oferită de Societatea Academică din Paris. A plecat dintre cei vii pe 17 iunie 2003, la București.

În ziua de 9 martie 1926 vedea lumina zilei la Petroșani, în Basarabia, **Boris Cobasnian**, dirijor de cor și

compozitor. A studiat la Conservatorul din București și de acolo a plecat la Hunedoara, unde a pus bazele unei orchestre care s-a bucurat de colaborarea unor soliști de marcă precum Ion Dacian, Valentin Teodorian ș.a.a.. A fost apoi angajat al Teatrului Liric din Constanța, dirijând numeroase spectacole și premiere. A pus mai târziu bazele corului „Vox Maris”, împreună cu care a creat numeroase concerte cu repertorii din cele mai diverse. A compus muzică corală și instrumentală, muzică de scenă, cea mai celebră partitură fiind *Jocul Dobrogean*. A încetat din viață la Constanța, în ziua de 9 august 2011.

Hilda Jerea s-a născut într-o zi de 17 martie, în urmă cu 110 ani, la Iași. A fost o compozitoare și pianistă ce s-a format la Conservatoarele din Iași și București. A scris muzică de

cameră, muzică simfonică, muzică vocală și corală și a susținut concerte camerale în țară și în Polonia, Austria, Iugoslavia etc.. A fondat ansamblul cameral *Musica Nova*, a publicat lucrări de specialitate în periodice precum „Muzica”, „Contemporanul”, „Neuer Wag” și a fost distinsă cu Premiul „Robert Cremer”, Premiul de Stat clasa I și Ordinul „Meritul Cultural” clasa a IV-a, printre altele, deținând și funcții de responsabilitate în nou-creata Uniune a Compozitorilor. A trecut în neființă pe 14 mai 1980.

Compozitor, etnomuzicolog, profesor și creator de instrumente, **Iosif Herțea** venea pe lume în ziua de 22 martie 1936, la Baia Mare. A studiat la Conservatorul din Cluj apoi la București, unde a absolvit secția de Muzicologie-Compoziție. A fost atras

de melosul popular autohton, culegând folclor alături de câțiva colegi la fel de pasionați. Cercetător

științific principal și lector la Facultatea de Muzică a Universității din Brașov, participă la simpozioane internaționale în Cehoslovacia, Bulgaria și Moscova. Spre finalul vieții s-a stabilit în Germania, revenind însă în România pentru diverse colaborări. A semnat mai multe volume antologice cu folclor cules din diverse zone dar s-a îndreptat și către muzica de teatru, ajungând să semneze muzica pentru spectacole regizate de nume mari precum Silviu Purcărete, Andrei Șerban, Mihai Măniuțiu și alții. S-a stins din viață în 21 martie 2018, cu o zi înainte de a împlini 82 de ani, într-un centru pentru seniori din Rastatt, Germania.

23 martie 1946 a fost ziua când, la Sibiu, pleca dintre cei vii compozitorul **Alexandru Zirra**. A

venit pe lume în ziua de 14 iulie 1883 la Iași și mai târziu a început studiul muzicii la Conservatorul de Muzică și Artă Dramatică din Iași. A plecat apoi la Milano, unde a urmat cursurile Conservatorului de acolo. Întors în țară, a predat armonie, compoziție, canto și contrapunct la Conservatorul ieșean, mai târziu devenind chiar director al instituției muzicale. A fost unul dintre întemeietorii Conservatorului din Cernăuți și apoi director al Operei Române din București. A cules folclor din zona Moldovei și Bucovinei și l-a integrat în compozițiile ce au inclus muzică simfonică, operă, poeme, rapsodii și cvartete, printre altele. Pentru compozițiile sale a primit Premiul de Compoziție „George Enescu” și Marele Premiu „C. Hamangiu” al Academiei Române.

Pianistul, organistul, dirijorul, pedagogul și compozitorul **Iosif Paschill** părăsea această lume la 29 martie 1966, la București. Considerat

fondator al școlii de orgă din România, Iosif Paschill s-a născut în 17 septembrie 1877. A studiat la Paris alături de marele Gabriel Fauré iar în țară s-a remarcat ca dirijor de cor și organist, fiind o prezență constantă în cadrul slujbelor Catedralei Romano-catolice Sfântul Iosif din Capitală. A fost și un dascăl dedicat, formând la rândul său personalități precum Dinu Lipatti (și compunând chiar câteva piese de pian pentru micul geniu). A compus lucrări simfonice, muzică de cameră și muzică pentru fanfară, dar și muzică corală și religioasă și, desigur, romanțe precum *Sub vișinul înflorit* și *Ochii tăi frumoși și limpezi*.

Norela-Liviana COSTEA

Memoria reconfigurată: *Evgheni Oneghin* la Opera din Paris

Astăzi, când lucrări din canon sunt frecvent reinterpretate prin prisma unor filtre politice sau psihologice, a propune o montare a operei *Evgheni Oneghin* de Ceaikovski, fără pretenția de a fi „novatoare” este, de fapt, un gest de îndrăzneală. În punerea sa în scenă de la Opera Garnier, Ralph Fiennes rezistă tentației de a impune

Bogdan Volkov

o teză exterioară. Demersul său nu este nici deconstructiv, nici revizionist; dimpotrivă, mizează pe claritatea narativă și pe atenția acordată evoluției emoționale a personajelor.

Logica montării se conturează limpede în felul în care Fiennes modelează memoria – atât a personajelor, cât și a spectatorului. Trupul neînsuflețit al lui Lenski rămâne pe scenă după duel, devenind o punte vizuală între actele al doilea și al treilea; mai târziu, prezența sa spectrală bântuie balul. Această opțiune regizorală evocă vinovăția nerezolvată a lui Oneghin și leagă tragedia petrecută în intimitatea rurală de fastul urban. Strălucirea seratei se desfășoară sub umbra a ceea ce nu poate fi uitat.

Într-un alt arc peste timp, Tatiana apare în tabloul final înfășurată în același șal purtat în Scena Scrisorii – un detaliu discret, cu o evidentă încărcătură dramatică. În acest *Evgheni Oneghin*, trecutul nu dispăre, ci revine; straturile memoriei se suprapun.

Scenografia semnată de Michael Levine construiește un spațiu în care memoria se reconfigurează continuu. Primul tablou se desfășoară într-un peisaj inconfundabil rusesc: trunchiuri de mesteceni argintii se înalță dintr-un covor de frunze de toamnă, în timp ce Madame Larina și Filipievna pregătesc dulcețuri. Este o matrice originară, deopotrivă fizică și afectivă. Camera Tatianei rămâne ancorată în acest spațiu, iar scena duelului, printre fulgi care cad, apare ca o altă ipostază sezonieră a aceleiași lumi.

Când acțiunea se mută la Sankt Petersburg, paleta cromatică virează spre alb și auriu; mestecenii sunt înlocuiți de linii arhitecturale rigide. Și totuși, transformarea nu este radicală: siluetele sunt profilate pe fundaluri luminate din spate, un efect introdus încă de la prima apariție a Tatianei. Zăpada continuă să cadă, menținând legătura cu peisajul anterior. Proiecțiile luminoase concepute de Alessandro Carletti conferă fluiditate acestor tranziții, iar costumele de epocă create de Annemarie Woods fixează producția în universul lui Pușkin, diferențiind, printr-un contrast atent dozat, sobrietatea rurală de rafinamentul curții.

Mișcarea, nu întotdeauna perfect sincronizată, subliniază la rândul ei evoluția de la vitalitatea rurală, ușor dezordonată, la eticheta rigidă a curții. În coregrafia semnată de Sophie Laplane, dansurile țărănești din Actul I au o energie neîmblânzită, în timp ce cotilionul din Actul II este riguros desenat, geometria sa formală amplificând umilințele care împing drama spre duel. În Actul III, Poloneza își afirmă splendoarea ceremonială, iar fastul devine normă socială; în același context, apariția unor dansatori purtând capete de urs introduce o notă suprarealistă, care tulbură ordinea protocolară. Scenele corale sunt tratate cu aceeași atenție: Ralph Fiennes evită să transforme colectivul într-o masă anonimă, permițând reacții și interacțiuni individuale fără a tulbura echilibrul compozițional.

La pupitrul dirijoral, Semyon Bychkov a condus cu un simț al proporției care a reflectat claritatea montării, modelând muzica în arcuri ample și flexibile, evitând izbucnirile dramatice. Într-o operă și o montare atât de preocupate de memorie și de transformările ei, Bychkov a evidențiat cu discreție și consecvență, motivele recurente ale lui Ceaikovski. Orchestre de l'Opéra national de Paris a răspuns cu un sunet suplu și transparent: coardele omogenizate cu finețe, suflătorii evidențiindu-se cu o intimitate aproape conversațională, iar vocile interioare echilibrate astfel încât detaliile orchestrale să fie audibile fără a perturba linia de ansamblu.

Interpretările vocale au egalat rafinamentul orchestrei, îmbinând siguranța tehnică cu claritatea expresivă. Bogdan Volkov, debutând pe această scenă în rolul lui Lenski, a oferit prestația cea mai convingătoare a după-amiezii. Vocea sa, luminoasă și omogenă, a păstrat mereu un fin echilibru între ardoare și fragilitate. În „Kuda, kuda”, linia legato a curs în arcuri lungi, neîntrerupte, iar nuanțarea dinamică a pendulat între șoapte la limita

Ruzan Mantashyan

audibilului și crescendo-uri construite treptat; în măsurile finale, resemnarea a rămas aproape suspendată.

Ruzan Mantashyan a oferit o Tatiana în care suplețea vocală s-a întâlnit cu o rară acuitate emoțională. Vocea sa,

Alexander Tsymbalyuk, Ruzan Mantashyan, Boris Pinkhasovich

cu un timbru cald și bine focalizat, a păstrat în primele tablouri o luminozitate juvenilă, registrul median fiind flexibil și expresiv. În Scena Scrisorii, emoția a primat asupra reflecției: frazele au crescut organic dintr-un început abia rostit până la puncte culminante ample și susținute, fără urmă de efort, registrul acut rămânând deschis și luminos. În actul final, vocea a căpătat greutate și stabilitate, iar timbrul a dobândit mai multă consistență, cu un vibrato ușor mai amplu. În confruntarea cu Oneghin, emoția a fost ținută în frâu, dar limpede perceptibilă; refuzul ei nu a izvorât din detașare rece, ci a fost încărcat cu toată greutatea unui trecut care nu mai putea fi schimbat.

În rolul surorii sale, Olga, mezzosoprana Marvic Monreal a conturat cu naturalețe un personaj înclinat spre cochetărie. Vocea sa, caldă și flexibilă, a transmis o vivacitate neafectată, oferind un contrapunct gravității tăcute a Tatiane.

În rolul titular, Boris Pinkhasovich a oferit o interpretare sigură pe plan vocal și riguros controlată stilistic. Baritonul său, cu un timbru întunecat și uniform, a proiectat autoritate fără

efort. Respingerea Tatiane a fost exprimată cu stăpânire de sine, fără asprime, iar în actul final izbucnirea pasiunii întârziată a fost redată cu demnitate mai degrabă decât cu disperare.

Fractura interioară a personajului a rămas însă discret sugerată, frământarea sa fiind ținută în frâu. Interpretarea a fost un ecou al propriei întruchipări a lui Oneghin de către Ralph Fiennes în filmul regizat de sora sa, Martha; pe scenă, fără sprijinul prim-planului cinematografic, același efect poate părea prea distant.

Și rolurile secundare au beneficiat de interpretări solide. Alexander Tsymbalyuk a conferit Prințului Gremin gravitate, basul său cald și rezonant dând ariei din Actul al III-lea o noblețe firească. Susan Graham a păstrat în Madame Larina ținuta și eleganța; deși vocea nu mai are amploarea și strălucirea de altădată, rafinamentul timbral s-a păstrat. Mezzo-soprana Elena Zarembo a adus Filipievnei o căldură discretă, plină de compasiune. Peter Bronder a oferit lui Monsieur Triquet o ironie fin dozată, cupletele fiind articulate precis, fără a aluneca în caricatură.

Debutul regizoral în operă al lui Ralph Fiennes și primele apariții ale lui Semyon Bychkov la Opera din Paris, de la anunțarea sa drept viitor director muzical, au conferit acestei montări o evidentă încărcătură simbolică. Dacă ea marchează începutul unui nou capitol artistic – pentru oricare dintre cei doi sau pentru instituție – rămâne de văzut. (Foto: © Guergana Damianova/ OnP)

Edward SAVA

Probleme financiare

Viața nu este roz nici pentru teatrele din Marea Britanie, unde este nevoie de intervenția guvernului pentru completarea bugetelor artistice aflate sub mare presiune. Executivul de la Londra a aprobat 1 ½ milioane de lire sterline care vor fi distribuite prin mai multe organizații către producătorii de evenimente culturale. Este vorba despre câteva sute de instituții artistice, deoarece statisticile arată că 1 din 5 dintre acestea nu își pot continua activitatea la nivelul actual fără un ajutor din bani publici, în timp ce 40% chiar ar ajunge la faliment dacă nu va exista o intervenție financiară.

Specialiștii au demonstrat că în Marea Britanie artele aduc plus valoare: pentru fiecare liră sterlină investită în acest domeniu se generează 1,40 lire în economia locală.

Este nevoie de un plan de salvare pentru Theatre Royal Portsmouth, a cărui clădire necesită lucrări de reparații, de modernizare tehnică și de implementare a unor sisteme de acces pentru persoanele cu dizabilități, plus 30 milioane lire pentru activitatea de după re-

deschidere. (sursa: Alex Wood, Whatsonstage.com) (M. C.)

Paradoxul unui inedit instrument polifonic: Corul Național de Cameră „Madrigal-Marin Constantin”

De fiecare dată când primesc invitația pentru un concert extraordinar al Corului Național de Cameră „Madrigal-Marin Constantin”, încerc să identific „firul roșu” și, ca atare, întrebările nu încetează să mă cutreiere: „Să fie o retrospectivă istorică, o demonstrație de virtuozitate tehnică ori, poate, o explorare a noilor direcții?...” Evident, parțial răspunsul se va lăsa întrezărit abia după luarea la cunoștință a programului, iar în totalitatea sa – la zile bune după stingerea ultimelor aplauze. Deocamdată, invitată să-mi iau locul în sală, aud (fără să vreau) frânturi de conversație; unii vorbesc despre concert, alții despre spectacol, ceea ce – recunosc – îmi naște în minte alte întrebări ce nu vor întârzia să-și afle răspuns. Observ că în spațiul dedicat lui – Galeria „Madrigal-Marin Constantin”, Senatul României, Palatul Parlamentului – în acest februarie 2026, marcând cei 63 de ani de activitate ai „cameratei”, „Madrigalul” a gândit o surpriză de proporții, imaginând un spectacol în care și-a demonstrat virtuozitatea în a împleti arte, generații, valorizând teme, idei... Idei de Renaștere și de Baroc au plutit mereu dincolo de imponderabilitatea sonoră atât de proprie acestei inimaginabil de vii „creații” cu o identitate vocală atât de specială (nu mă feresc de cuvinte, deci o spun: unică!) dar și cu vocația de instituție-reper, „etalon absolut”, „Ambasador de

fiorului sonor, ci în emoție pură și în convertirea publicului spre perceperea acelei „clipe din sunet” ce mustește de simțire și rafinament.

Dacă ar fi fost doar concert aniversar „Madrigal 63”, m-aș fi văzut scriind despre veritabila „radiografie” a identității Corului Național de Cameră „Madrigal – Marin Constantin”, ca demonstrație de forță stilistică, menită să celebreze cele șase decenii de existență prin diversitate și contrast. Aș fi abordat strategia structurării programului – acel „arc peste timp” cu alternanță între epoci și stări/dialog vechi-nou: ancorarea în Renaștere (bucurie pură, florilegiul european al creației corale: Gastoldi, Donatti, di Lasso) – ca declarație de principiu în sensul că „Madrigalul” se întoarce mereu la origini; aș fi subliniat identitatea națională (rădăcinile românești, forța pământului: recitarea Constantin Râpă din *Codex Caioni*, *Sârba pe scaun* de Alexandru Pașcanu ori *Sârba pe loc* de Gheorghe Danga) – respectiv folclor stilizat, veche sorginte românească drept punte de

Corul Național de Cameră „Madrigal-Marin Constantin”,
dirijoare Anna Ungureanu

legitimitate culturală, dar și evident contrast dramatic (fragilitatea umană, tragedia istoriei, rolul artistului ca martor); aici aș fi vorbit despre *Remember Hiroshima* de regretatul maestru Dan Buciu – piesă plasată între mai „ușoarele” (Orban, Șebalin și Leontovych) –, funcționând ca centru de greutate emoțional, oferind profunzime serii prin densitatea de plumb a momentului și despre modul în care corul a știut să modeleze tăceri ori strigăt (capacitatea sa uluitoare de a traduce disonanța istoriei prin puritatea emisiei vocale rămâne imbatabilă!). Nu aș fi ocolit îndemnul spre sondarea lumii lăuntrice și intonațiile de strană (aranjamentul dirijorului și „madrigalistului senior” Dan Mihai Goia/Ghe. Popescu Brănești) și nici aspectele de „oglinadă”: personalizarea repertoriului universal (aranjamentul lui Grigore Cudalbu la creația lui Ferrer Trindade pe versurile lui Frederico de Brito) prin răscolitorul fado *Canção do Mar* ca piesă de stare, traducând melancolia și forța mării în limbaj coral, cu voci tratate ca fundament textural (mișcare de val, remember chitaristic și libertatea expunerii liniei ca melodie nostalgică), precum și dialogul cu creatori de pretutindeni dar și cu vârstele visului (aranjament Audrey Snader/Harold Arlen) prin clasicul *Over the Rainbow*. Finalul a fost cel care a asigurat „capul de pod” spre generațiile de madrigaliști conduse timp de decenii de dirijorul invitat, „secund” al Maestrului Marin Constantin:

Corul Național de Cameră „Madrigal-Marin Constantin”,
Marius Turdeanu

Excelență”, cultivând sinteza valorilor (tradiție și avangardă); astfel că, în mod paradoxal, *Madrigalul* este astăzi cel mai conservator dar și cel mai modern ansamblu coral. Cei 63 de ani nu se măsoară nici în generațiile de madrigaliști ori în numărul de concerte, nici în săli, orașe, turnee, distanțe sau continente parcurse, nici în diversitatea programelor sau în ecoul prelung al aplauzelor, în uimirea din priviri ori în respirații oprite pentru a nu impieta asupra

mereu proaspăta, energica și imprezvizibila Veronica Bojescu într-un minirecital ce instaurează așteptata stare de efervescență. Pe scurt, programul a fost o **carte de vizită**: de la „matinalul” Gastoldi până la „focul de artificii” al lui Gheorghe Danga, Madrigalul a demonstrat că secretul longevității sale constă în echilibrul dintre **rigoarea academică** (muzica veche) și **spectacolul emoțional** (folclor și piese universale). Demonstrația și-a etalat și forța de seducție a galeriei „madrigaliștilor”. În fața asistenței au

Adrian Titieni (discursul Zoei Dumitrescu-Buşulenga, respectiv fragmente din scrierile lui Titu Maiorescu, Nichifor Crainic și Emil Cioran); li s-au adăugat intervențiile Ofeliei Popii, ale lui Emil Boroghină și Marius Turdeanu (Jebeleanu, Shakespeare și Blaga) și ale unui duo special: Rodica Mandache și Marian Rălea (Pessoa și Sorescu). Se adaugă „Pilonul Fondator”: prezența reputatului dirijor Ion Marin, director de onoare al Corului Național de Cameră „Madrigal-Marín Constantin”. Aici este cazul să vorbim

Corurile de copii din Programul Național „Cantus Mundi”

evoluat cei de astăzi, cântând alături de foștii și de cei ce le vor fi colegi, la fel cum s-a întâmplat (nu doar!) în concertul de anul trecut; pe scenă au primit aplauze corurile de copii din Programul Național „Cantus Mundi” – președinte fondator: Ion Marin (director al Programului Național: Leila Popovici). În ce îi privește „statura”, condus în binecunoscutele date de profesionalism, rigoare, eleganță, prin simbolistica gesturilor atent elaborate, sugestiv caligrafice ale mâinilor Annei Ungureanu – reductibilă discipolă a maestrului Marin Constantin – , corala și-a

despre un alt tip de strategie a structurării programului: ca dialog mozaicat al artelor (sinteza Muzică-Logos) – Blaga și Sorescu versus folclor stilizat, Shakespeare versus Orban și di Lasso, Cioran și Maiorescu drept busolă morală. În acest fel, „Madrigalul” devine, el însuși, un „personaj”, un partener de scenă, tratând sunetul ca fundal și replică, uneori și prin unica sa capacitate de a „tăcea sonor”, alteori prin murmurul ce susține, comentând, vocea actorului, fără a o acoperi. Tot aici regăsim temeiurile subtile treceri de la caleidos-copic-cameleonica sa cuprindere de stări pe care – culmea! – chiar reușește să le transmită exact în datele dorite, răspunzând gândului ce conduce ferm-plastica gestică a Annei Ungureanu – dirijor principal al coralei, cea care stăpânește la perfecție sublima artă a mesmerizării. Se petrec și dialoghează

astfel, în flux seducător: omogenități modale (Codex Caioni), zone de percuție vocală (Shchedryk, Sârba...), culori nostalgice (Over the Rainbow), perdeluiri vălurite (Canção do Mar), profunzimi de sunet-gând (Drum de iarnă)... Nu cred că exagerez dacă afirm că, pe un concept unic – semnat de managerul coralei, Emil Pantelimon (amfitrion al serii), am avut ocazia să asist la o **Liturghie a Culturii**, în care se pot citi atât repere ale unei inedite **Academii a Spiritului**, cât și dezvoltări privind posibile răspunsuri pe o **Hartă a Valorilor**. Așadar, pentru că, prin densitate ideatică și inedita sa

reconfirmat identitatea vocală unică, inducând un sonor rafinat, valorizând tehnica specifică a pieselor (omogenitatea secțiunilor, controlul respirației, versatilitatea stilistică) și oferindu-ne căutata plăcere estetică a „sunetului Madrigal”: „vibrato controlat”. Aș fi subliniat modul în care acustica, light design-ul (Mircea Mitroi) și dispunerea scenică (celebrele costume și așezarea arcuit-vălurită pe sugestiile plastice ale decorului) contribuie la identitatea sonoră inconfundabilă și aș fi remarcat acuratețea intervențiilor solistice vocale: Roxana Ilie, Anna Mirescu, Florentina Pușcoi, Denis Maxim ori instrumentale: Abel Corban (pian), Georgian Ilie și Emanuel Pecingina (percuție).

Aici și acum importante nu au fost doar structurarea repertoriului, inefabilul sonor sau „ce s-a cântat”, ci faptul că s-a pus în undă identitatea: „cine suntem și cum comunicăm”. Rezultatul a fost țintita uniune a artelor, unde granița dintre muzică, teatru, literatură, filosofie, plastică... , pur și simplu s-a dizolvat. Concret, vorbim despre **Fundament**: Rădăcini și Moștenire – prin „Pilonul Memoriei”, cu distinși reprezentanți ai teatrului românesc pe o selecție de texte aparținând lui Mădălin Guruianu. Victoriei Cocias, lui Claudiu Istodor, Constantin Chiriac și

Veronica Bojescu alături de Corul Național de Cameră „Madrigal-Marín Constantin”

strucură, spectacolul a făcut posibilă nașterea altor întrebări, am plecat din sală gândindu-mă la arcul muzical (dinamica sunetului), la modernism și conștiință (momentul de ruptură și reflecție dramatică), la dialogul cu Logosul și dimensiunea ontologică (teatrul și discursul ca rezonator) și, în cele din urmă, la atmosferă: entuziasm, ritm, emoție pură, context istoric, greutate filosofică – adică la experiența de tip „total Theater” prin întâlnirea de suflet între muzică și teatru – cale ce se va concretiza în noi proiecte, amplificate în mod sigur, în viitorul apropiat... pentru că, dincolo de toate, „Madrigalul” rămâne acea „Arhivă de emoții” a unei națiuni, arhivă de care avem, continuu, nevoie.

Carmen STOIANOV

Brâncuși: întâlnirea dintre piatră și suflu

Luni, 23 februarie 2026, la Sala „I.C. Brătianu” a avut loc concertul „Coloana infinită”, dedicat aniversării celor 150 de ani de la nașterea marelui sculptor Constantin Brâncuși. Ansamblul cameral „Flaut Power”, alcătuit din studenți flautiști de la clasele profesorilor Ion Bogdan Ștefănescu și Cătălin Oprețoiu, a propus un program eclectic ce a traversat o parte importantă din epocile muzicii culte – de la Johann Pachelbel la Will Offermans și compozitori români ale căror lucrări au fost interpretate în premieră absolută.

În deschiderea concertului, Ion Bogdan Ștefănescu – cel care s-a aflat și la pupitrul dirijoral – a prezentat componența ansamblului care anul acesta împlinește zece ani de activitate: instrumentele acoperă întregul registru sonor – de la piculină la flaut bas; acest ambitus larg transformă ansamblul într-o mică orchestră sau, dacă vreți, într-o orgă cu suflu uman. *Passacaglia* de Georg Friedrich Händel, prima lucrare din program, a fost cea care a întărit această imagine a unei „orgi umane”, atât prin orchestrația amplă cât și prin sonoritatea caldă.

Cu următoarea lucrare – premiera absolută a lucrării *Zboruri* de Irina Hasnaș – s-a început un neașteptat slalom stilistic ce a menținut atenția publicului, invitându-l permanent să descopere care va fi următoarea oprire în timp. *Zboruri* este o lucrare diafană, plină de triluri asemănătoare ciocârlilor în ascensiune. A trimis ascultătorul cu gândul către un dialog sintetizat al păsărilor în zborul lor spre înalt, un zbor ce formează coloane sonore infinite. O călătorie spre ceruri ce face trimitere către *Ciocârlia* și *The Lark Ascending* deopotrivă... către un spațiu neîntinat de intervenția omului, către plapuma albă de zăpadă ce se unește aproape imperceptibil cu cerul de aceeași culoare, devenind aproape una.

Ipoteza „orgii cu suflete” mi s-a confirmat la următoarea piesă propusă, celebrul *Canon* de Johann Pachelbel. Orchestrația, din ce în ce mai amplă, mai

elaborată, mai bogată în culori, a fost în final completată de publicul care, la invitația dirijorului, a susținut bine-cunoscuta linie de *basso continuo*.

De altfel, cu următoarea lucrare am rămas în aceeași notă festivă: *The Arrival of the Queen of Sheba*. Simfonia compusă de Georg Friedrich Händel ca uvertură a actului

COLOANA INFINITĂ

Flaut Power
&
Ion Bogdan Ștefănescu

Flaut Power: Salomeea Lois Bodea, Carina Gianina Boldea, Cristina Silvaș, Alexandra Sabina Brai, Ioana Irimescu, Mariia Velia, Carmen Călin, Ștefana Ghinea, Iulia Bostan, Izabela Petria, Mihaela Stegaru, Elena Gurău, Georgiana Bărbieru, Alexia Florean, Andra Alexia Necula, Anastasia Florea, Andrada Elena Vasile, Lydia Dogaru, Arina Diaceanco, Lauriana Maria Constantin, Anxhelo Naqellari, Liviu-Lucian Albu, Rares Kovacs, Matei Petre, Radu Dorian Turcu.

Luni, 23.02.26,
ora 17.00

Sala I.C. Brătianu
str. Biserica Amzei nr. 5 - 7,
București, sector 1

În program lucrări de
Gr. Fr. Handel, Irina Hasnaș,
J. Pachelbel, M. Uccellini,
Laurențiu Ganea, E. Satie,
J. Strauss (tatăl),
Andrei Tănăsescu,
Vlad Burlea, Ph. R. Butall,
Wil Offermans.

al treilea al oratoriului *Solomon* este, de asemenea, una dintre cele mai apreciate lucrări baroce care sunt deseori printre primele opțiuni atunci când alegem repertoriul pentru diverse ocazii de celebrare. În seara cu pricina, motivul sărbătorii a fost, să nu uităm, cel mai mare sculptor român, cel care a „făcut piatră să cânte pentru Omenire”.

Dansul baroc propus ca piesă următoare, *La Bergamasca* de Marco Uccellini a pregătit atmosfera pentru o altă premieră în audiție absolută: $\Omega\text{PI}\Omega\text{N}$ de Laurențiu Ganea – o lucrare pentru 9 flaute și percuție ce evoluează în discursuri scurte, fracții muzicale ce se transformă în jocuri muzicale asemănătoare fractalelor de lumină reflectate din adâncuri la întâlnirea unui diamant cu razele soarelui – aparent întâmplătoare dar niciodată fără sens.

S-a rămas apoi în zona minimalismului muzical cu *Gnossienne nr. 1* de Eric Satie, o altă lucrare cunoscută – una dintre

partiturile moderne ce și-au câștigat și păstrat locul în repertoriile clasice. Această piesă a marcat trecerea către alte întâlniri: între „mai-nou” și modern.

Iar următoarea, *Reise-Galopp*, op. 85, marșul compus de Johann Strauss (tatăl), a marcat o schimbare de stare: dinspre reveria festivă asemănătoare zilelor de iarnă către bucuria primăvărată a copiilor, cu jocuri și zbor de fluturi.

Am mers, așadar, mai departe în întâlnirile noastre cu o altă premieră absolută: *În amintirea unui vals* de Andrei Tănăsescu. Ni s-au arătat doi tineri ce privesc într-o oglindă de pe străzile aglomerate ale Londrei de azi și, ca prin farmec, sunt transportați în Viena secolului trecut, în Viena lui Johann Strauss (tatăl)... Forfota de pe străzile pietruite îi îndeamnă la vals, dar când, pentru o secundă, unul dintre ei își mută privirea, visul se destramă. Rămâne, în locul dansului romantic, eterna melancolie cu parfum de primăvară, o umbră caldă ce îmbrățișează realitatea universului contemporan aglomerat și, cu ea, permanenta căutare a vremurilor demult apuse.

Ultima primă audiție a acestei serii m-a dus cu gândul la ciclul enescian *Impresii din copilărie*. Desigur, imaginile prezentate în *Chișinăul de altcândva* de Vlad Burlea diferă, lucrarea de față construind discursul muzical pe teme muzicale preluate și prelucrate direct din folclorul copiilor

Ion Bogdan Ștefănescu

Pe tot parcursul concertului, noul și vechiul s-au tot întrecut în sonorități, complexități, instrumentații, întâlnindu-se în multe dintre piese, creând coloane sonore ce ne-au amintit de Coloana Infinită: suflet și piatră, amândouă sfidând, fiecare în felul său, timpul.

Norela-Liviana COSTEA

Albumul cu amintiri

O imagine rară din 1896, cu artista Nora Marinescu, prima interpretă din România a rolului Cristina din opereta *Vânzătorul de păsări* (colecția Mihnea Badea)

(pe când în lucrarea lui George Enescu sunt prezentate scene și întâmplări), însă ambele caută un drum de întoarcere spre tărâmul copilăriei, cu jocuri și cântece, lumini și umbre, imagini ce zugrăvesc, în culori pastelate, copilării idilice.

Cele trei piese din final au însemnat plimbări vesele pe străzile pline de copaci înfloriți: idilicul *Butterfly* - cântec tradițional irlandez urmat de o întâlnire șăgalnică a lui Mozart pe străzile Braziliei de astăzi în *Samba... alla Turca!* de Phillip R. Butall ce a culminat cu *Bamburia* de Wil Offermans, un *rendez-vous impromptu* cu ritmuri de flamenco, buleria, improvizații la flaut și o secțiune captivantă, guvernată de bătaii din palme ce au transformat ansamblul de flaute într-o veritabilă secție ritmică.

Somități și tinere talente la ceremonia Premiilor Grammy

Pe 1 februarie 2026, Crypto.com Arena din Los Angeles a găzduit cea de-a 68-a ediție a Premiilor Grammy. Aceasta ediție a fost ultima transmisă pe CBS, înainte de trecerea la Disney din 2027. Gazda a fost Trevor Noah, pentru a șasea (și ultima) oară.

Ceremonia de acordare a Premiilor Grammy a marcat câteva reușite notabile în rândul muzicienilor consacrați, dar și o confirmare a valorii noii generații.

Compozitoarea de origine mexicană Gabriela Ortiz a fost, fără îndoială, marea câștigătoare a serii, dominând categorii esențiale precum „Best Classical Compendium” / „Cel mai bun compendiu clasic”, „Best Choral

Gabriela Ortiz

Performance” / „Cea mai bună interpretare corală” pentru albumul „Yanga” și „Best Contemporary Classical Composition” / „Cea mai bună compoziție clasică contemporană” pentru lucrarea *Dzonot*. Aceasta reprezintă un concert scris pentru violoncel și orchestră și evocă o incursiune sonoră fascinantă în ecosistemele subacvatice din Mexic. Pentru ambele partituri, Ortiz a lucrat cu dirijorul Gustavo Dudamel și Orchestra Filarmonicii din Los Angeles.

La categoria „Best Classical Instrumental Solo” / „Cel mai bun solo instrumental clasic” a câștigat celebrul Yo-Yo Ma pentru *Integrata Concertelor pentru violoncel și orchestră de Dmitri Șostakovici* realizată alături de Orchestra Simfonică din Boston condusă de Andris Nelsons. Printre artiștii nominalizați la această categorie s-a aflat și pianista Yuja

Yo-Yo Ma

Wang pentru concertele de pian ale lui Șostakovici, cu același ansamblu și sub aceeași conducere muzicală. Totuși, energia explozivă a Yujei Wang a fost răsplătită la categoria „Best Orchestral Performance” / „Cea mai bună interpretare orchestrală” pentru *Turangalila-Symphonie* de Olivier Messiaen, alături de Orchestra Simfonică din Boston și dirijorul Andris Nelsons.

Categoria „Best Music Film” / „Cel mai bun film muzical” a fost cucerită de documentarul „Music by John Williams” care urmărește viața și cariera compozitorului, trecând în revistă începuturile sale ca pianist de jazz, parteneriatul trainic cu regizorul Steven Spielberg și impactul cultural impresionant al temelor din *Star Wars*, *Indiana Jones* sau *Harry Potter*. Tot în cadrul Galei Premiilor Grammy de anul acesta a fost premiat și Steven Spielberg pentru documentarul amintit, devenind astfel a 22-a persoană din istorie care a reușit performanța EGOT (câștigarea tuturor celor patru mari premii din industria americană: Emmy, Grammy, Oscar și Tony).

În ceea ce privește muzica vocală, la categoria „Best Opera Recording” / „Cea mai bună producție de operă” a triumfat *Heggie: Intelligence* de Jake Heggie, pe un libret de Gene Scheer, dirijată de Kwamé Ryan la Houston Grand Opera. Lucrarea aduce în prim-plan povestea a două femei care au condus o rețea de spionaj în timpul Războiului Civil American. Soprana Amanda Forsythe a câștigat trofeul categoriei „Best Classical Solo Vocal Album” / „Cel mai bun

album vocal solo” cu „Telemann: Ino - Opera Arias for Soprano” înregistrat alături de Boston Early Music Festival Orchestra, sub conducerea muzicală a lui Robert Mealy, Paul O’Dette și Stephen Stubbs.

Printre câștigătorii de premii Grammy de anul acesta s-au mai numărat Elaine Martone pentru „Producer of the Year, Classical” / „Producătorul anului (muzică clasică)” și dirijorul Alan Pierson și ansamblul „Alarm Will Sound” pentru albumul „Dennehy: Land of Winter” la categoria „Best Chamber Music/ Small Ensemble Performance” / „Cea mai bună interpretare a unui ansamblu cameral”. (Teodora CONSTANTINESCU)

*

Evenimentul a fost marcat prin triumfuri inedite, spectacole memorabile, recitaluri omagiale emoționante și mesaje politice puternice. Într-o seară în care hip-hop-ul, muzica latino și noile generații au dominat scena, cea mai bună muzică a anului 2025 a fost adusă în fața publicului mondial, a milioaneilor de spectatori ai transmisiunii.

Ca întotdeauna, cele patru categorii importante au fost în centrul discuțiilor din seara Grammy. Numeroși artiști, printre care Lady Gaga, Bruno Mars, Billie Eilish, Justin Bieber, Kendrick Lamar, SZA, Bad Bunny, Sabrina

Carpenter, Chappell Roan, Olivia Dean sau Lola Young, artiști ce s-au remarcat pe piața din Statele Unite ale Americii, dar și dincolo de Atlantic, s-au luptat pentru trofeu.

„Album of the Year” („Albumul Anului”) a fost câștigat de Bad Bunny (cu albumul „DeBÍ TiRAR MAs FOToS”). Artistul din Puerto Rico a devenit primul care

câștigă cu un album în spaniolă și primul care cucerește atât Grammy, cât și Latin Grammy „Album of the Year”.

Categoria „Record of the Year” („Înregistrarea Anului”) a fost câștigată de piesa „Luther” - Kendrick Lamar feat. SZA. Kendrick a primit trofeul din mâinile lui Cher, iar piesa a fost un omagiu emoționant adus lui Luther Vandross. De altfel, Kendrick a fost cel mai premiat artist al galei, fiind nominalizat de 9 ori și câștigând 5 trofee Grammy.

La categoria „Song of the Year” („Cântecul Anului”), piesa câștigătoare a fost „WILDFLOWER” de Billie Eilish, iar Eilish și Finneas au devenit primii care câștigă această categorie de trei ori. La secțiunea „Best New Artist” („Cel

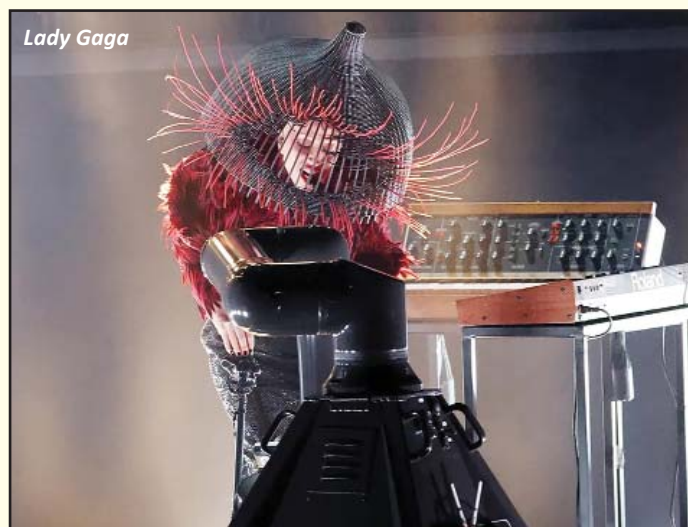
mai bun nou artist”) a fost premiată Olivia Dean. Tânăra artistă britanică a izbucnit în lacrimi pe scenă, într-unul dintre cele mai emoționante momente ale serii.

Inginerul de mixaj de origine română Serban Ghenea a fost una dintre vedetele din culise ale serii. El a câștigat al 25-lea Grammy al carierei prin triumful la categoria „Best Dance Pop Recording” pentru mixajul piesei „Abracadabra” a lui Lady Gaga. Totodată, Ghenea a fost creditat ca inginer de sunet (mix) pe albumul câștigător „Best Pop Vocal Album”, MAYHEM (Lady Gaga) și pe hitul „APT.” (ROSÉ & Bruno Mars). A avut în total 6 nominalizări la ediția din 2026, inclusiv la „Album of the Year” („MAYHEM”) și la „Record of the Year” pentru trei piese diferite („Manchild”,

„Abracadabra” și „APT.”). Cu peste 200 de single-uri și albume ajunse în cele mai importante topuri, Serban Ghenea rămâne unul dintre cei mai premiați și mai respectați ingineri de sunet din istoria muzicii moderne.

În alte categorii importante, Kendrick Lamar a câștigat „Best Rap Album” („Cel mai bun album rap”) cu „GNX”, ajungând astfel la 27 de trofee Grammy și devenind cel mai premiat rapper din istorie, iar trofeul „Best Rap Performance” („Cea mai bună interpretare rap”) a fost acordat piesei „Chains & Whips” în interpretarea lui Clipse, Pusha T & Malice feat. Kendrick Lamar & Pharrell Williams.

Lady Gaga a dominat secțiunea pop, luând „Best Pop Vocal Album” („Cel mai bun album vocal pop”) cu „MAYHEM” și „Best Dance Pop Recording” („Cea mai bună înregistrare dance pop”) cu „Abracadabra”. Jelly Roll a triumfat la „Best Contemporary Country Album” („Cel mai bun album country contemporan”) cu „Beautifully Broken”, în timp ce Lola Young a câștigat „Best Pop Solo

Performance” („Cea mai bună interpretare pop solo”) cu „Messy”. Bad Bunny a luat și trofeul „Best Música Urbana Album” cu „DeBÍ TiRAR MAs FOToS” și totodată „Best Global Music Performance” cu „EoO”.

Momentele spectaculoase ce au marcat noaptea au fost, printre altele recitalul Sabine Carpenter, însoțit de o scenografie specială, care a apărut pe un covor rulant de bagaje într-un costum de pilot și a transformat scena într-un aeroport haotic, iar revenirea șocantă a lui Justin Bieber după patru ani de absență pe scena Grammy, apărând doar în boxeri de mătase cu chitară electrică, cântând „Yukon”, a redus arena la tăcere și a primit ovații în picioare.

Show-ul a fost deschis de ROSÉ & Bruno Mars cu hitul „APT.”, iar pe scenă au mai urcat Lady Gaga („Abracadabra”), Tyler, the Creator, Sabrina Carpenter, Justin Bieber, Clipse & Pharrell Williams. Omagii notabile: Post Malone a cântat în memoria lui Ozzy Osbourne, iar Lauryn Hill a onorat-o pe Roberta Flack cu „The First Time Ever I Saw Your Face” și, alături de Wyclef Jean, a reinterpretat „Killing Me Softly”, ridicând întreaga sală în picioare.

Ediția 2026 a Premiilor Grammy a fost una dintre cele mai diverse și încărcate emoțional din ultimii ani. Bad Bunny a deschis ușa pentru muzica latino la cel mai înalt nivel, în timp ce Kendrick Lamar a consolidat dominația hip-hop-ului în muzica internațională. Noile voci precum Olivia Dean și Lola Young au primit recunoaștere pe cea mai vizibilă scenă a muzicii pop. (David LAPADAT)

Omagiu întorcătorului de pagini

Textul de mai jos e desigur inedit. Un manuscris. Istoric (datează-l alții). Anonim; unic. Unic prin tema sa, demn de a atrage atenția culturologilor, muzicologilor și cu deosebire celor care aspiră la statutul ori expertiza de antropologi (sau măcar sociologi) muzicali. Focusat fiind pe-un detaliu al practicii concertistice căruia, până la ora actuală, absolut nimeni nu i-a dat nici măcar o otheadă, darmitate importantă, demnitate de subiect. Întrucât subsemnatul (mă rog, suprasemnatul) am prezentat dintotdeauna o insatisfacție radicală, mai exact ra-dicu-la-ră, față de istoriografia în care fui crescut (cu forța didactică și pedagogică a ultimului secol autoritarist), nu pierd vremea să scormonesc, să debitez sau să sugerez nimic corect sau concret (în legătură cu manuscrisul, textul, valoarea/nonvaloarea sa). Facă șoarecii de bibliotecă sau pescuitorii și manipulatorii de bârfă documentară investigații milițieneste. Personal, preferând să mă fac de râs prin simpla reproducere a ceea ce-am putut silabisi și transcrie din olografal original. Mai ales că în nebunia asta a vânătorii de genii (de preferință viitoare), de idoli, icoane sau modele (despre care toată lumea zice că nu există, dar c-avem o-ngrozitor de stringentă nevoie, c-altfel nu se mai poate), ca să nu mai vorbim de psihoza acaparării de adulații (cât mai populare și pecuniare) și de mândrii (mai mult sau mai puțin naționale și internaționale), cred că o minusculă picătură-n ocean, proprie unei atare curiozități social-marginale, devine divagație sănătoasă. Și-acum (ta-daaaaa.../voala!), obiectu-n sine.

Dedic această odă de poveste/ acelu care se numește nimeni/ acelu ce-n fantomă-i stă destinul/ și-n zero străveziu e maimaestru.

Cum stă el mut, prostit, fixat alături/ de marele, mărețul, pianist-solistul/ și doar din când în când, la semn ori fără veste/ întoarce foile pentru El, Cineva ecvestru.

Nimeni, pe bune, nu dă o para chioară/ pe existență-acestui oarecare/ lector de boabe iuți și fine-n partitura mare/ ce anxios se scoală, dă pagină, se-așează, totu-i bine.

Nu-i dirijor, ce mișcă rău din coate/ din palme și picioare, fund, nas, gură, fețe/ și toată lumea-n urlet de-osanale/ i se închină, dând buzna-l proslăvește.

Și nici nu-i dăător de en senzații/ emoții sau imagineri fantastice/ așa ceva fiind numai protagonistu-acustic/ ce-i laudat prin flori și cronici, ovații, adulații.

Cică în vremuri și mai tulburi, gen barbare/ cel ce dezdoie foaie după foaie/ pus era și mai josnic: ciuci să se pitească/ de sub pian ca spectrul să se-ntindă/ pe geniul cel solist prompt să-l servească.

Și ce, de astăzi stă și el pe scaun?/ e-umbrit de trupul elegant, ce-n fătăială/ atrage-orice priviri, poftă, pupat pe față/ preamodestia celui ce cetește, degeaba, pentru altul/ nu-l face vrednic de primit în nicio castă.

Dar fără dansa/dânsul, fire-ar cu puțință/ solistul să mai cânte ca un demon/ înger sau zână de pe altă lume?/ nu, căci confuzat s-ar încurca precum în coad-un câine.

Așadar astfel, și prin bun-urmare/ permiteți: premieră mondială/ acest omagiu orișicui oarecare/ ce-n muzică nimica nu merită/ deși drept anonim făr-de mersi subzistă.

PS1. Evident, versificarea a scăpat din vedere un aspect care, deși anecdotic, prin relevanța-i sociologică se potrivea bifat. Mă refer la incidentul concertelor de consum etilic (bar, salon, crâșmă, cabaret, bordel) de odinioară, în care muzica atmosferică a pianistului creia atât divertisment, veselă excitare sau furie barbară, cât și binevenita cortină fonică înăbușind panici, bătăi, țipete, țândări, împușcături. Cu

ermisiunea dvs., îmi permit sugestia adăugării sale fie și ca apostilă dispensabilă, lăsând la latitudinea cititorilor lipirea ori inserția sa, de nu negreșit în originalul inedit originar, măcar în propria lor știință și filmografie imaginară.

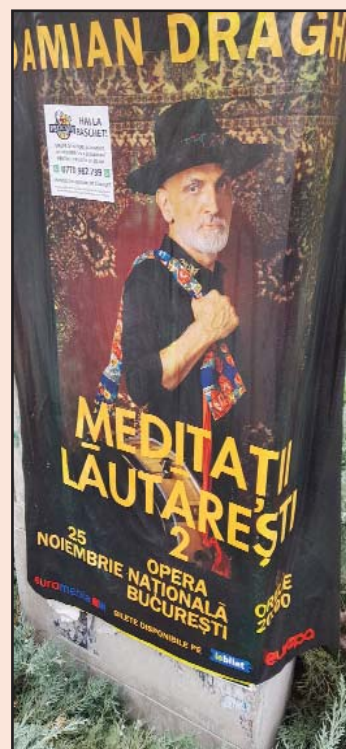
Ba chiar mai rău (sau „Rău, foarte rău...”) când se striga și-anunțul/ anticipa o crimă să se-ntâmp/ nu trageți gloanțe-n pianist! – numitul/ ades scăpa, murind în van servantu-i.

PS2. E drept, în localurile numite mai sus foarte rar pianistul (eventual grup folk ori cameral) cânta după partitură, memoria repertorială a unor atari muzicanți suplinind, în buclă sau la cerere, ambientul sonor aservit altor scopuri. Așadar, rare fiind ocaziile în care un alt muzicant, acționând ca întorcător de pagini, va fi căzut jertfă inutilă, măcar trebuie ținut cont că însăși diversificarea și amplificarea repertoriilor vor fi impus și vor fi profitat de existența acestor urmăritori și întorcători de partitură. De la talentul analfabet și urechismul popular până la concertistica de virtuți mentale și interpretative superioare, evoluția muzicii scrise și culte se datorează un pic și respectivilor.

PS3. Astăzi, partiturile se cam mută pe câte-o tabletă electronică, ajungând ca pianistul sau vioristul solist (la fel membrii întregii orchestre) să atingă ușor și fugace ecranul, care automat va fi schimbat pagina. Curând, caracatița inteligenței artificiale va învăța să audă ce se cântă și ea însăși să schimbe fiece pagină epuizată performativ-acustic. Și mai șmecheră, va putea urmări și ochii muzicienilor, judecând singură când trebuie întoarsă și continuată știrma, ori să reacționeze spontan la vreun clic de pleoapă a interpretului. Dar, pe toți zeii, nu-i drept! Uciderea unei tradiții (empirice, dar de solidaritate între colegi) e atac la cultură, la identitate (și/sau orice altceva mai vreți a adăuga la exprimarea părtinirii, conservatorismului, patriotismului)! Iată de ce propun și cer susținere civică pentru introducerea-n nomenclatorul profesiilor a meseriei „întorcător de pagini”. Muzicieni netalentați ori ratați, foști mari sau mici soliști ori orchestrați loviți de accidente handicapante ori acute beteșuguri (la dește/mâini/picioare), să nu se mai retragă rușinați în pedagogie, muzicologie, jurnalism radio sau pensionare prematură; ci loc să li se facă pe lângă soliști, dirijori, ba și printre orchestrați, prestând această aparent simplă însă nobilă treabă de-a urmări vulturește partitura (de hârtie-hârtie, tipărită!), ba chiar să tragă colegilor interpreți și câte-un ghiont discret (mai putându-se-ntâmpla să fie cazul).

PS4/ Legendă. Cu sau fără nicio legătură cu textul de față, poza inserată face gratuită dar convenită reclamă atât șarmantului domn D. Drăghici (naistul mai nou cu facies și chelie de lamaist tibetan, îmbrăcat în robă de budist pekiniez, șezând cu hastamudră de novice thai, ca atare vocalizând cântece de petrecut țărănește și romaște rural învechite), cât și atot(muzical)includivei Opere Naționale, care binemerită înc-un policar, pup & laik.

Marin MARIAN

Sută la sută jazz

Titlul prezentelor rânduri nu disimulează nici o exagerare – genericul caracterizează efectiv realitatea sonoră a recitalului de excepție susținut de grupul „New Wave Quartet” dirigit cu o rară competență de violonistul nepereche **Costinel Mirea**; quartet devenit quintet prin asociere cu pianistul Cristian Aurelian Gheorghe. Un combo de elită al jazzului autohton, ce i-a inclus – alături de menționatul instrumentist lider – pe interpreții deopotrivă virtuozii Ciprian Pop – gitară, Răzvan Cojanu – gitară bas, Gabi Matei – baterie și pe pianistul invitat. Ne referim la implicarea lor cu trup și cu suflet, în seara de 24 ianuarie a. c. pe podiumul localului-club „La Cave de Bucarest” din cartierul Militari.

De o notabilă diversitate repertorială, programul oferit a cuprins de la *jazz manouche* – „Nuages” (Django Reinhardt), la hituri de musical – „I Got Rhythm” (George Gershwin), la teme standard de jazz – „Bye Bye Blackbird” (Ray Henderson), muzică de film – „Someday My Prince Will Come” (Frank Churchill), bossa nova – „Blue Bossa”

Costinel Mirea

(Kenny Dorham), baladă pop – „What A Wonderful World” (Bob Thiele), melodii folclorice românești regândite în jazz de Costinel Mirea – „Bucovina plai cu flori”, „Horea Iancului”, „Bătrânească”, „Ciocârlia”.

Provenind dintr-o familie de muzicieni cu tradiție de peste o sută de ani (tatăl fiind contrabasist, iar bunicul, celebrul violonist/dirijor Constantin Mirea), absolvent al Colegiului Național de Muzică „George Enescu” și al Universității Naționale de Muzică din București, Secția Interpretare vioară, dobânditor (în 2003) prin concurs al unei Burse Integrale de Studii la Universitatea de Muzică din Louisiana, SUA, prezent în numeroase masterclass-uri (în jazz, în muzică clasică) și cursuri de măiestrie în țară, în SUA și Israel, câștigător al unui voluminos palmares cumulând atât premii individuale, cât și cu formațiile proprii „Django Sound” și „New Wave Quartet”, aplaudat în concerte de jazz la Sibiu, Brașov, Galați, Brăila, Tg. Mureș, desigur București, peste hotare în Ungaria, Austria, Germania, Franța, Polonia, Cehia, Olanda, Belgia, Suedia, Danemarca, Norvegia, Italia, Cipru, Elveția, Portugalia, Spania, Israel, China, bucureșteanul Costinel Mirea și-a

demonstrat odată în plus măiestria, mai recent în recitalul din 24 ianuarie a. c., dezmiertând cu arcușul său fermecat coardele unei viori de construcție clasică, apoi și ale unei viori electronice. Tehnică, imaginație, patos!

Vorbind de alte instrumente cu coarde, ciupite, pe strunele mi-la-re-sol-si-mi ale ghitarei bistrițeanului Ciprian Pop – interpret creativ de top, autor de muzică, cadru didactic – au răsunat atractiv improvizații melodice inspirate și armonii îmbietoare.

Și tot pe coarde, dar de gitară bas, s-au făcut auzite și aplaudate tiradele sonore pline de inventivitate ale apreciatului muzician Răzvan Cojanu, inițiator/conducător al Departamentului Jazz al Filarmonicii din Ploiești, compozitor și profesor, evoluând inclusiv în duo: instrument împreună cu vocea proprie, într-una dintre piesele programului...

Spectatorii-fani au gustat și recompensat deopotrivă, cu meritat plesnet din palme, relevabilele demersuri melodic/acordice pe claviatura în alb și negru a pianului electronic, plăsmuite cu talent autentic și cu viteză de Cristian Aurelian Gheorghe.

Cât privește setul de tobe, de cinele și alte echipamente de percuție, arhitectul de ritmuri Gabi Matei care le-a acționat cu energie și stabilitate a tempo-ului, și-a manifestat elocvent fantezia improvizatorică în formulele 4/4 (alternare de patru măsuri solo de baterie / patru măsuri solo ale altui instrument din grup, formulă repetată de câteva ori spre finele unei piese, înaintea reluării temei de către toți interpreții, cu sens concludiv).

Recitalul grupului „New Wave Quartet” plus pianistul invitat Cristian Aurelian Gheorghe, din seara de 24 ianuarie, susținut sub conducerea expertă a violonistului Costinel Mirea în localul-club „La Cave de Bucarest”, a constituit o sărbătoare a muzicii cu majusculă, în cel mai verosimil sens al noțiunii **jazz**, desfătare a auzului derulată pe coordonatele profesionalismului înalt, ale entuziasmului și ale bucuriei de a se exprima pe sine. Mai concis spus – „JAZZ SUTĂ LA SUTĂ”! (Foto: George Zaruschi)

Rafinament, expresivitate, bun gust

Dacă ar fi să trasăm o linie de filiație a evoluției jazzului vocal în România, patru nume de referință s-ar impune incontestabil: Aura Urziceanu, Anca Parghel, iar în deceniile din urmă Luiza Zan și mai ales **Nadia Trohin**.

Venită pe lume în Chișinău la 28 februarie 1985, Nadia Nadejda Fiodorovna Trohin a studiat din copilărie pianul, a urmat școala „Alexei Stârcea” din orașul natal și cursurile Liceului „Ion Creangă”, unde s-a impus ca solistă a corului „Vocile Primăverii” dirijat de Ștefan Andronic. În 2004 a absolvit Colegiul Național de Muzică „Ștefan Neaga” din Chișinău, specializarea pian. În calitate de vocalistă, foarte tânăra – pe atunci – Nadia Trohin a participat la competiții de interpretare în Uzbekistan, Ucraina, Bulgaria, Belarus și România. Astfel a câștigat Premiul I atât la Festivalul „Milion Ciudes” din Sofia, Bulgaria, cât și la Festivalul „Slaveanski Bazar” din Vitebsk, Belarus.

Disponibilitățile vocale indiscutabile, simțul ritmic infailibil, muzicalitatea aparte dublate de dezinvoltura cu care putea improviza liber pe teme date, iată argumente

care au îndrumat-o spre abordarea jazz-ului, dar și a muzicii pop de calitate. De amintit, dintre reușitele perioadei de început a carierei sale, concursarea la selecția Secțiunii de interpretare a Festivalului „Cerbul de Aur”, colaborarea cu „Summerset Purple Band” și cu formația „Millenium” și mai ales premiul obținut la Concursul de interpretare derulat în zilele de 28 și 29 aprilie 2010 în cadrul celei de-a doua ediții a Festivalului Internațional Studențesc de Jazz de la Casa de Cultură a Studenților „Mihai Eminescu” din Tg. Mureș. Stabilită în București (obținând și cetățenia română), Nadia Trohin a devenit studentă, apoi a absolvit cursul de master la Universitatea Națională de Muzică București, secția de jazz, clasa profesorului Mircea Tiberian. Pe lângă o ferventă activitate scenică, Nadia Trohin a predat ore de muzică studenților care se pregăteau pentru cariera actricească.

Dintre realizările interpretative ale solistei, menționăm rezumativ câteva apariții semnificative: concertul susținut la Clubul „Green Hours” din București (august 2010) – cu grupul pianistului Mircea Tiberian (cuprinzându-i, alături de lider, pe saxofonistul Cristian Soleanu, contrabasistul Ionuț Baranga, bateristul Vlad Popescu) și cu solista Nadia Trohin, grup reunit anume pentru tălmăcirea unor hit-uri ale muzicii ușoare românești din perioada interbelică; participarea la Festivalul „Rock-Jazz-Folk” – Craiova, ediția a XVIII (8-9 decembrie 2010) – în formula „Nadia and Friends”, cu Marius Vernescu – pian și Răzvan Cojanu – contrabas; participarea la Festivalul „Jazz Napocensis” – Cluj, ediția a XIV (23-25 mai 2011) – în formula „Nadia Trohin and Friends”; participarea la „SamFest Jazz Internațional” – Satu Mare, ediția a VII-a (23-25 iunie 2011) – în formula „Nadia Trohin and Friends” cu Alex Man – gitară și Adrian Flautistu – contrabas; participarea la Festivalul „Zilele Jazzului Românesc” – Brașov, ediția I (25-27 noiembrie 2011) – în formula „Mircea Tiberian Trio featuring Nadia Trohin”; participarea la Concertul „In memoriam Johnny Răducanu” (1 decembrie 2011, Sala Radio) – în formula „Mircea Tiberian New Trio (cu Michael Acker – contrabas, Laurențiu Zmău – baterie) featuring Nadia Trohin”; prezența la un concert în Ungaria; participări la emisiunile TV „Unora le place” – în duet cu gitaristul Călin Grigoriu, cu pianistul Mircea Tiberian, cu trio-ul Sorin Zlat, cu gitaristul Alex Man, cu grupul vocal „Jazzapella”; înregistrarea CD-ului „La margine de București” (Soft Records, 2011), cu pianistul și compozitorul român Mircea Tiberian, împreună cu basistul american Chris Dahlgren și bateristul-percuționist german Maurice de Martin, cei trei instrumentiști și vocalista Nadia Trohin punându-și în comun, în același creuzet al creativității spontane talentul, fantezia neдрămută, prea-plinul afectiv și – de ce nu? – un oportun apetit ludic, disponibilități investite într-o operă de revalorificare a unui bun artistic de tezaur: cele mai inspirate șlagăre din perioada interbelică aparținând unor compozitori români reprezentativi, piese ca „Du-mă acasă, măi, tramvai”, „La margine de București”, „Un trecător”, „Mănăm birjar” și altele asemenea, care au beneficiat în acest mod de o insolită reactualizare; înainte menționata activitate didactică universitară ca profesor asociat la Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „Ion Luca Caragiale”;

colaborarea cu Big band-ul Radio dirijat de Ionel Tudor; prezența prestigioasă, împreună cu Mircea Tiberian și saxofonistul Cătălin Milea, la cea dintâi ediție (6-8 iunie 2014) a Festivalului Ethno „Dobro jazz” de la Tulcea, acestei ediții urmându-le altele la care participat cu succes; susținerea unui concert la Paris, în data de 22 martie 2015 împreună cu Mircea Tiberian, în organizarea și sub egida Institutului Cultural Român; realizarea tezei de doctorat având ca subiect jazzul vocal, teză apreciată cu Magna Cum Laude, grație căreia Nadia Trohin a dobândit titlul de Doctor în muzică; susținerea unui recital cu grupul propriu „Nadia Trohin & Friends” la Institutul Cultural Român la 29 iunie 2016, în cadrul expunerii „Esența jazz-ului – improvizația”.

În seara de sâmbătă 28 februarie 2026 – dată când artista și-a sărbătorit și ziua de naștere – fanii de jazz au trăit bucuria de a o audia și admira pe Nadia Trohin evoluând în trio pe scena localului-club „La Cave de Bucarest”, în parteneriat cu doi redutabili instrumentiști,

Trio Nadia Trohin cu Adi Flautistu, Albert Tafti

mai mult decât acompaniatori, ei afirmându-se și ca veritabili soliști: contrabasistul Adrian Flautistu și pianistul Albert Tafti. Fiind ajunul sosirii primăverii (doar câteva ore mai erau până duminică 1 martie), programul muzical a fost dedicat exclusiv sentimentelor iubirii, întrupate în sunetele mirifice ale melodiilor.

În prima repriză a serii am apreciat hituri internaționale închinat dragostei: „I Can't Give You Anything but Love” (Jimmy McHugh / Dorothy Fields); „Close Your Eyes” (Bernice Petkere); „Love” (Bert Kaempfert / Milt Gabler); „My One and Only Love” (Guy Wood / Robert Mellin); „Night and Day” (Cole Porter); „Comes Love” (Lew Brown / Sam Stept / Charlie Tobias).

După pauză, auditorii au recunoscut celebre șlagăre românești din perioada interbelică: „Și dacă” (Vasile Veselovski / Mihai Maximilian), „Spune-mi unde, când și cum” (Ion Vasilescu / Ion Mîrea), „Femeia, eterna poveste” (Nello Manzatti), „Du-mă acasă, măi, tramvai” (Vasile Vasilache / Ștefan Cristodulo), „Lalele” (Temistocle Popa / Aurel Storin), „Violete pentru fete” (Nicolae Kirculescu / Puiu Maximilian), cântece care au făcut epocă la vremea lor, inspirate, doldora de farmec, tălmăcite cu har și patos de Nadia Trohin și ai săi coechipieri întru expresie...

Se naște astfel în chip legitim întrebarea: „Spune-mi unde, când și cum” o vom mai putea aplauda frenetic pe Nadia Trohin? (Foto George Zaroschi)

Florian LUNGU

Seniorii de colecție ai Muzicii

„O țară se cunoaște și după seniorii săi...” – este titlul prefeței semnate de prof. univ. dr. Adrian Cioroianu pentru albumul „25 de Seniori de Colecție ai României” (editura Litera), un proiect de excepție în paginile cărui se regăsesc și nume mari din lumea muzicii. (...) Evident că nu numai cei 25 de seniori sunt reprezentativi pentru România de azi, dar sunt oameni pe care românii îi privesc cu admirație, eu fiind unul care i-a întâlnit pe mulți dintre eroii acestor pagini. (...)

Construit pe baza unor dialoguri ample, volumul semnat de Alexandra Dobre, fondatoarea Asociației „Institutul Român de Îmbătrânire Activă”, inițiatoră și

Oana Georgescu, Alexandra Dobre

organizatoare a Galelor „Seniori de Colecție” (au debutat în februarie 2022 și au ajuns la a 35-a ediție) și de colega noastră, jurnalista și scriitoarea Oana Georgescu, acest album redă confesiuni directe, sincere, chiar exclusive despre pasiune, dăruire, talent artistic, performanță, forță, eșec, responsabilitate publică și sensul vârstei într-o societate mereu în schimbare.

Ne vom opri însă, firește, la reprezentanții lumii muzicale, dezvăluind doar o mică parte din mărturisirile lor fascinante în fața publicului atent, cald și recunoscător. Moderatoarea lansării a fost, la majoritatea galelor, jurnalista Mihaela Bîrzilă, iar Corina Chiriac, Stela Enache, Petre Geambașu (duet cu invitata sa, soprana Iana Novac), Grigore Leșe și Magda Catone (împreună cu Rareș Prisăcariu, copilul-minune câștigător al concursului „Românii au talent”, Pro TV) au susținut recitaluri și momente artistice. „Acest album reprezintă mai mult decât o simplă selecție de portrete și povești. Este o lucrare care îmbină memoria individuală cu patrimoniul colectiv, transformând experiențele personale într-o arhivă de sens și inspirație pentru societate” – scria Alexandra Dobre. „Dincolo de emoția pe care au transmis-o protagoniștii, este un exercițiu de recunoaștere publică a rolului pe care îl au în modelarea prezentului și în fundamentarea viitorului, prin emoția și căldura mărturiilor. «Seniori de colecție» este și un act de respect și de recunoștință, un angajament asumat că poveștile de viață ale celor care au clădit înaintea noastră nu vor rămâne suspendate în tăcere, ci vor fi transmise mai departe, ca parte din patrimoniul nostru comun de umanitate”.

Dimensiunea emoțională a longevității artistice a fost surprinsă de Corina Chiriac, interpretă de muzică ușoară, actriță, scriitoare, compozitoare, una dintre cele mai apreciate voci ale României: „Publicul simte imediat dacă ești autentic. Emoția nu ține de vârstă, ci de onestitatea cu care urci pe scenă și de respectul față de cei care te ascultă. Atâta timp cât există această legătură, nu există retragere”. Cântecul lansat în anul 1983 - „Mama, doar mama” (compozitor Marius Teicu, versuri Eugen Rotaru) și „Strada Speranței”, (compozitor Vasile Veselovski, versuri Mihai Maximilian), șlagăre perene, fredonate de generații întregi, au fost dedicate de marea artistă celor peste 500 de seniori. Cu toții s-au bucurat de o prezență cuceritoare și strălucitoare, un model de credință, conduită, talent și profesionalism, un om cu o aleasă distincție morală și sufletească, un artist complet și complex, o Doamnă a muzicii ușoare românești cu o voce inconfundabilă. „Doamnelor și domnilor, să știți că pentru mine, astăzi, este o premieră!” – a spus artista. „Și nu fiindcă aș fi un senior de colecție, sigur că asta mă onorează, dar mă și complexează, îmi dă așa o stare de... Ce caut eu chestia asta? Dar m-am pregătit intens și foarte serios pentru întâlnirea cu dumneavoastră! Profitând de ecranul generos al acestei săli frumoase, cu o istorie de zeci de ani, am creat câteva dosare cu fotografii și imagini de colecție pe care o să am plăcerea să vi le dezvălui și să la comentez”.

Singurul mare absent al lansării a fost compozitorul Horia Moculescu, pianist, interpret vocal, moderator de emisiuni TV (longeviva „Atenție, se cântă” de la TVR) și Radio (seria „Music Show - o istorie a muzicii românești” la Radio România Cultural), care ne părăsise cu doar trei luni înainte. Am avut privilegiul să ne

delectăm cu prezența sa la ediția aniversară a Galelor, a XX-a, care a avut loc pe 24 iulie 2024 și să-i păstrăm astfel confesiunile între filele albumului: „N-am putut să fac nimic fără șansă și fără Dumnezeu! Intervenția Divinității a fost atât de abruptă și doveditoare, încât am realizat că, în viață, nu poți să faci nimic de unul singur!” – spunea artistul care ne-a adus atâta bucurie cu cele peste 500 de melodii, majoritatea șlagăre, pe care le-a compus pentru cei mai valoroși soliști vocali. „Nu mi se pare că sunt multe și am să vă fac o socoteală... Deci, dacă un om scrie 10 melodii pe an, e mult? Nu cred! Înmulțiți 10 melodii cu 50 de ani și gata, așa au ieșit peste 500 de piese. Au fost ani în care am

Adrian Cioroianu

scris o sută și ceva de piese și am avut ani când am scris șase sau șapte. N-am fost dintre aceia care dimineața, la ora 6, se trezesc, iau creionul în mână să scrie o partitură și se așează la pian. Nici gând. Pot spune că cele mai multe piese,

Corina Chiriac

Stela Enache, Mihaela Bîrzilă

vreo 30, i le-am scris Corinei Chiriac. Niciodată nu am scris piese pe care să le am, să le păstrez pentru cineva în caz că mi s-ar fi cerut un anume gen. Am scris pentru fiecare solist! Atunci când am avut inspirație, indiferent de loc și oră, m-am așezat la pian și am compus. Nu am putut să am un program riguros legat de creație decât atunci când aveam un motiv sau un obiectiv: un festival, un spectacol de divertisment la televiziune, un musical, o romanță, o muzică de film pe care trebuie să o scrii la comandă... Așa cum am scris eu în 1973 muzica unuia dintre cele mai faimoase seriale, «Pistruiatul» al lui Francis Munteanu”.

Care este cea mai frumoasă piesă pe care a compus-o? - „Fântânile albastre”, piesa pe care am scris-o împreună cu poetul George Țârnea și i-am dat-o în 1983 lui George Nicolescu este una din cele mai frumoase melodii pe care le-am compus în viața mea. Îmi place mult mai mult decât „Salcia”!...

Cu ocazia prezenței lor la diverse ediții ale Galelor Seniori de Colecție, câțiva dintre protagoniști au avut la rândul lor invitați speciali: **Octavian Ursulescu**, pe Doina Spătaru și Petre Geambașu, Vasile Menzel și Natalia Guberna; violonistul Petrică Pană pe membrii familiei sale muzicale – fiica Georgiana (nai), profesoară la Liceul de Muzică „George Enescu” și nepotul Yannis (flaut), fiul Theodor (vioară), vărul Gabriel Stănescu (vioară), Gheorghe Turda, Elena Merișoreanu, Maria Tănase Marin și Ion Jimmy Pecie; Petre Geambașu pe Ana Maria Mirică și Elena Nicu.

Mirabela Dauer are în repertoriu peste 600 de piese - „Hai să vă spun ceva: eu cred că sunt un fel

de... ABBA pentru România, pentru că am lansat și cânt numai hit-uri”.

„Au fost multe momente extraordinare în viața mea” – povestea la ediția a XXIV-a a Galelor „Seniori de

Horia Moculescu

Colecție” din 28 noiembrie 2024 violonistul și dirijorul **Petrică Pană**, care și-a dovedit în cei peste 60 de ani de carieră nu numai talentul moștenit și transmis din generații (cine nu a auzit de tatăl său, dirijorul Tudor Pană, dar și de bunicul, Vasile Pană sau de străbunicul său, toți trei violoniști, sau de unchiul său, Iacovache Pană, celebru acordeonist?), ci și seriozitatea, pasiunea pentru muzică și bucuria de a cânta și încânta oamenii...

Cine nu a fredonat măcar odată „Să nu uitam să iubim trandafirii”, „Balada pescărușilor albaștri” - lait-motivul filmului „Declarație de dragoste”, „N-ai să mă poți uita”, „Diminețile mele”, „Să nu uităm să iubim trandafirii”, „Printr-un sărut” sau „Ani de liceu”, piesa pe care o cântă generații întregi?! **Stela Enache** face parte dintr-o familie muzicală; a început să studieze pianul la vârsta de 6 ani în orașul natal, Reșița, apoi a absolvit clasa de Canto Clasic la Școala de Arte și a devenit la numai 17 ani studentă a Conservatorului de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca.

S-a lansat pe marea scenă a muzicii ușoare românești la începutul anilor '70 datorită marelui compozitor și descoperitor de talente, George Grigoriu: o remarcase la festivalurile studențești și i-a încredințat primul șlagăr, „Pentru un sărut”. A fost laureată a ediției 1971 a

Festivalului de la Mamaia, unde l-a cunoscut pe regretatul compozitor Florin Bogardo: după trei zile a fost cerută în căsătorie și după alte trei luni s-au căsătorit! A scris pentru soția sa 76 de melodii, formând împreună un cuplu longeviv, de mare succes în muzica ușoară românească.

Pe 11 noiembrie 2023, la o săptămână după ce a împlinit 80 de ani, **Petre Geambașu**, binecunoscutul interpret, dirijor și șef de orchestră a fost invitatul ediției a XIV-a. Pe scenă i s-au alăturat Simona Florescu Dichiseanu, Elena Niciu și Ana Maria Mirică. Pe 18 noiembrie 2024 a fost laureat al Galei Premiilor revistei „Actualitatea Muzicală” a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, ediția 33, fiind distins cu Premiul și Diploma de Onoare pentru „O viață închinată cântecului”.

„Da, chiar sunt un perfecționist 100%! Pentru că eu chiar sunt atent la fiecare detaliu: întotdeauna asta am urmărit, pe unde am cântat, pe unde am colindat în turnee, pe unde am susținut concerte și spectacole.... Am impus ca acolo unde cântăm noi să nu lăsăm nicio șansă organizatorilor, impresarilor să ne facă vreo observație. Niciodată membrii orchestrelor mele nu au știut dinainte programul muzical pe care îl vom face în ziua sau seara respectivă. Atunci când urcăm pe scenă, le spun doar prima piesă pe care o interpretăm. Și restul, cântăm în funcție de ceea ce observ că se întâmplă în sală; le spun, iar ei trebuie să fie extrem de atenți la ceea ce urmează. Repertoriul este mare, mare de tot, cu sute și sute de piese în limba română, germană, engleză, spaniolă, franceză și italiană. Și instrumentiștii, soliștii l-au învățat pe tot. Am unii oameni lângă mine din anul 1982!”

În 1966 Petre Geambașu a absolvit Facultatea de Muzică din cadrul Institutului Pedagogic București, secția Pedagogie – Dirijat, iar în 1968, Conservatorul de Muzică „Ciprian Porumbescu”, specialitatea Dirijat – Pedagogie. În paralel a studiat canto clasic cu tenorul Mihail Știrbei și baritonul Petre Ștefănescu-Goangă, mari artiști lirici ai Operei Române.

Grigore Leșe este artist, rapsod popular, instrumentist, profesor, realizator de emisiuni de Radio și Televiziune. A venit și cu o traistă în care se afla colecția sa de fluiere, cavale și tilinci din care avea să cânte pe tot parcursul Galei cu numărul VI.

Petrică Pană

Maria Dragomiroiu

A absolvit Liceul de Muzică din Baia Mare și Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca, secția interpretare muzicală – fagot. Este doctor în muzică (calificativul *Summa cum laudae*).

La Gala „Seniori de Colecție”, **Maria Dragomiroiu** a dezvăluit că are o colecție impresionantă de costume populare foarte frumoase, unele foarte vechi, de peste 100 de ani, pe care le îngrijește cu mare atenție și le păstrează ca pe niște comori. Fiecare costum are povestea lui:

Toți artiștii care au devenit persoanele acestui album au fost prezentați de-a lungul timpului de **Octavian**

Iana Novac, Petre Geambasu

Ursulescu, la rândul său invitat special al Galelor „Seniori de Colecție” (ediția a X-a, din 29 iunie 2023). I-a avut la rândul său ca invitați pe solistele de muzică ușoară Doina Spătaru și Natalia Guberna, pe cunoscutul șef de orchestră, dirijor, solist vocal și instrumentist Petre Geambașu și pe actorul – cântăreț Vasile Menzel. Momentele lor artistice au stârnit ropote de aplauze, spectatorii cântând și fredonând șlagărele interpretate și aplaudându-i la unison.

Este de peste cinci decenii și un comentator avizat al fenomenului muzical românesc și internațional, inclusiv în presa scrisă, la radio și TV; a lansat cu mare succes cărțile apărute în colecția Patrimoniul Muzical Românesc

Ileana Popovici

(Biblioteca Metropolitană București), dedicate compozitorilor Temistocle Popa, Paul Urmuzescu și Titel Popovici, volumele „Titus Munteanu, un Lord al micului ecran” și „Marina Voica, drum spre legendă”, dar și volumul aniversar dedicat Festivalului de la Amara – 50 de ani (volum premiat de U.C.M.R.). A îngrijit și cartea autobiografică „Zăpezile copilăriei” scrisă de Cornel Constantiniu. Membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, el este, de la apariția primului număr, în 1990, redactor la revista „Actualitatea muzicală”.

„Dumnezeu mi-a dat zile să trăiesc și să povestesc despre oamenii valoroși pe care i-am întâlnit de-a lungul vieții și a carierei mele! Cred în Dumnezeu și în minuni! Și mai cred că prietenia nu se vinde și nu se cumpără, se învață și se simte!” – a spus **Ileana Popovici** în toamna anului 2023, ca invitată a ediției a XII-a a Galei „Seniori de Colecție.”

A studiat vioara la Liceul de Muzică nr. 1 și a absolvit în 1969 Conservatorul de Muzică „Ciprian Porumbescu”, Secția pedagogie.

A fost solistă de muzică ușoară la Casa Studenților „Grigore Preoteasa” din București, împreună cu orchestra condusă de Marius Țeicu și Rolf Albrich. Tot atunci a

început colaborarea cu orchestra lui Richard Oschanitzky, a cărei solistă era și Puica Igiroșanu. Împreună au făcut multe imprimări la TV, Radio și pentru muzică de film (cu o voce remarcabilă, îi place să cânte muzică ușoară, jazz și bossanova). Un an mai târziu regizorul Lucian Pintilie o distribuie în „Reconstituirea”, film considerat a fi unul dintre cele mai bune din istoria cinematografului românesc.

Excelentă actriță de film și cântăreață cu o voce remarcabilă, Ileana Popovici a fost și unul dintre cei mai valoroși ilustratori muzicali ai Televiziunii Române, a semnat coloana sonoră pentru emisiuni de divertisment,

Mirabela Dauer

sociale și istorice, spectacole de teatru, filme artistice și documentare de scurt metraj și de lung metraj realizate la Studiourile SAHIA FILM și la Studiourile de la Buftea și, timp de zece ani (1984 -1994), muzica pentru lotul național

Alexandra Dobre, Petre Geambașu, Stela Enache, Grigore Leșe

de gimnastică artistică și ritmică al României. Despre spectacolele de la Casa de cultură a Studenților din București ar vorbi minute-n sir: „Era o atmosferă extraordinară acolo! Doamna Camelia Dăscălescu, minunata profesoară și compozitoare, se ocupa de noi, studenții care dădeam spectacole și eram ca o familie: Dan Spătaru, Pompilia Stoian, Anda Călugăreanu, Anca Agemolu, Petre Geambașu, Dorin Anastasiu sau Marius Țeicu și Petre Magdin care, împreună cu Doru Danciu și Nicu Dumitrescu, aveau deja o orchestră”.

După ce s-a pensionat în 1998, s-a stabilit în Italia, la Sanremo (a devenit corespondent al Festivalului și cronicar muzical pentru revista „Actualitatea Muzicală”), revenind însă perioade tot mai lungi la casa părintească din comuna Buturugeni, județul Giurgiu. (Foto: Romulus Drăghici, Mihaela Petre)

Sorana PĂCLEA

Pompilia Stoian, nu doar „Prieten drag” ...

La cea de-a IV-a ediție a Festivalului național al muzicii ușoare românești de la Mamaia, în 1966, Marele Premiu al Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă (am respectat titlatura vremii) revenea melodiei „Prieten drag” de Radu Șerban, pe versuri de Constantin Cârjan, cântată de o solistă

de 23 de ani, Pompilia Stoian. La aceeași ediție tânăra interpretă a condus către o Mențiune compoziția lui Paul Urmuzescu, pe versuri de Mihai Dumbravă, „La anii mei” și a fost recompensată cu o Mențiune de Interpretare, alături de Dan Spătaru, Anda Călugăreanu, Alexandru Imre, Sergiu Cioiu și Ilinca Cerbacev. A fost anul deplinei consacării pentru absolventa Facultății de limbi străine, engleză-franceză, de la Universitatea din București, unde a fost colegă cu Roxana, soția regretatului Jolt Kerestely, din acel moment toți compozitorii încredințându-i melodii, unele devenite șlagăre. Că „Prieten drag” a rămas în memoria melomanilor o dovedește faptul că după multă vreme, la trecerea în noul mileniu, a fost votată de ascultătorii Radio România drept „Melodia secolului XX”! Dar chiar și așa, n-ar fi deloc corect s-o asociem pe Pompilia Stoian doar acestui cântec, chiar dacă rămâne peste timp nr. 1 pe cartea ei de vizită.

Intenționam de multă vreme să-i consacru un articol, în primul rând fiindcă am fost vecini...fără să știu. A locuit pe str. Educației (nume predestinat, în cazul ei), căsuța de atunci fiind înlocuită ulterior de un bloc în care a locuit mai târziu fratele meu Florin-Silviu. La una din vizitele ei în Capitală artista s-a dus să revadă locurile copilăriei și a mai găsit doar un stâlp... Și mai este ceva ce mi-o face foarte apropiată, am absolvit amândoi (ea cu câțiva ani înainte) dragul meu liceu „Dimitrie Cantemir”, unde au fost elevi, între alții, Anda Călugăreanu, Lia Tanciu (crainică TVR), Tudor Mărăscu, Petre Bokor (regizori), Luminița Vartolomei (reputat muzicolog, cu care am colaborat la „Contemporanul”, la cotidianul „Azi” sau la „Actualitatea Muzicală”, unde a fost

primul redactor-șef), Florin-Silviu Ursulescu. De altfel, de fiecare dată când ne întâlnim, eu și Pompilia cântăm de mama focului (am făcut-o și pe micul ecran, în emisiunile TV ale lui Paul Surugiu-Fuego!) imnul liceului, compus de profesorul nostru de muzică Anton Scornea: „Cantemir este numele școlii/ Ai cărei elevi suntem noi/ Sus fruntea că știm să fim solii/ Progresului, vremilor noi”! Ceva am realizat fiecare în viață, iar eu am fost și suporter al echipei de fotbal Progresul București, așa că s-a adevărit profeția! Când m-am referit la str. Educației am avut în vedere performanțele Pompiliei Stoian încă din vremea liceului, cu premii la concursuri de literatură, cu studii de pian și de balet, cu prezența în Corul de Copii Radio, nemaivorbind de cele sportive, fiind campioană națională de junioare la volei. Mama ei i-a insuflat dragostea pentru muzică, îndeosebi prin interpretarea unor romanțe clasice, așa încât invitarea la marile festivaluri de romanțe - „Crizantema de aur” de la Târgoviște sau la acela de la Zlatna (care poartă chiar titlul romanței preferate a Pompiliei, „Te-aștept pe-același drum”) ar fi de efect și ar bucura publicul.

Se înțelege că artista n-a apărut dintr-o dată la Mamaia, fiindcă primul contact cu succesul l-a avut la cercul de muzică ușoară de la Casa de cultură a studenților, condus de reputata compozitoare Camelia Dăscălescu (care i-a și compus o frumoasă melodie, „Ploaia”). Aici îi avea colegi pe Dan Spătaru (de care a legat-o o tandră prietenie), Anca Agemolu, Petre Geambașu, Ileana Popovici, Dorin Anastasiu, Lili Bulaesi, susținând concerte care în final i-au dus pe toți pe micul ecran. Între melodiile de succes pe care le-a cântat în puținii ani de până la plecarea legală din țară, prin căsătorie, în 1968 (nași i-au fost la nuntă Simona și George Grigoriu, la restaurantul Pescăruș) se numără „Pui de om”, „O lumene-treagă” (George Grigoriu), „Ninge pe strada mea” (Petre Mihăescu), „Taina primului sărut” (Titel Popovici), „Seara asta-i seara noastră” (Florentin Delmar), „Mama”, „Visul meu, viața mea” (Aurel Giroveanu), „Azi iubesc și eu” (Gelu Solomonescu), „O zi senină”, „Două viori” (Elly Roman), „Te mai iubesc și-acum” (Radu Șerban), „Nu-nțelegi” (Remus Theodorescu), „Spune-mi unde, când și cum” (Ion Vasilescu), „Către tine alegă dorul meu” (Mișu Iancu), bună parte din ele gravate pe un CD Electrecord. Din păcate, după plecarea ei, deși legală, aceste cântece nu au mai fost difuzate... La înregistrări a fost acompaniată de orchestra RTV dirijată de Cornel Popescu și de Paul Ghentzer, de orchestra Electrecord (dirijor Alexandru Imre), de formațiile Horia Ropcea și Gelu

Încadrată de Marina Voica și de Corina Chiriac

Solomonescu, iar piesa lui Petre Mihăescu a beneficiat de acompaniamentul formației Sincron, condusă de Cornel Fugaru. În 1968, Pompilia Stoian a cântat „Prima chemare” de Paul Urmuzescu în emisiunea lui Valeriu Lazarov „Omul și camera”, distinsă cu premiul „Rose d’or” la festivalul producțiilor TV de la Montreux, în Elveția. Iar de aici începe noul capitol al carierei ei...

Presa din R.F.G. a fost foarte entuziasmată că o vedetă din România a ajuns acolo, scriind că un rol decisiv în acordarea aprobării l-a avut ministrul de externe Corneliu

Mănescu încă din 1967. Cum Pompilia Stoian vorbea perfect limba germană, e bine de știut că de la bun început a fost angrenată în concerte, apariții TV, înregistrări, fără a adopta vreun pseudonim străin, cântând sub numele Pompilia Stoian. Mai mult, criticii muzicali scriau că solista venită din

România este o „Caterina Valente din Est”, comparație măgulitoare având în vedere celebritatea vedetei germane. A cântat în concerte alături de Karel Gott, Vico Torriani, Roy Black, Rex Gildo (cu cei doi din urmă era la aceeași casă de producție), a colindat lumea până în Filipine și Thailanda împreună cu faimoasa orchestră condusă de Ambros Seelos. La casele de discuri Polydor și Ariola a avut câteva cântece ce au figurat în topuri, dintre care „Monsieur Chevalier” chiar pe locul I în Topul german. Și în prezent susține recitaluri la diverse evenimente și este animatoarea unor organizații ce promovează cultura din Italia, Spania sau Franța, nemaivorbind de pasiunea ei pentru pictură, cu albume apreciate și prezențe în expoziții (știu că Paul Surugiu-Fuego avea în plan o expoziție comună).

În CD-ul ce însoțește cartea mea despre compozitorul Paul Urmuzescu am inclus și cele două mari șlagăre încredințate Pompiliei Stoian, „La anii mei” și „Prima chemare”. Prima ediție a Festivalului „Cerbul de aur” de la Brașov a avut loc în martie 1968, dar cum ea avea deja actele depuse n-a ajuns niciodată pe scena festivalului, dar aceste piese au fost cântate de concurente de peste hotare: Urszula

Sipinska din Polonia („When You re My Age”), Gaby Novak din Iugoslavia („Essere giovane”), Gerda Berndorf din Austria („Quand a mon age”). Puțini știu însă că Pompilia Stoian a fost totuși la „Cerbul de aur” în 1969, însoțindu-l pe foarte cunoscutul solist german Roy Black. Acesta a fost recompensat cu (doar) un Premiu special al juriului, cântând „Prieten drag” în limba română, îndrumat de profesoara Olimpia!

Pompilia Stoian a revenit în țară de fiecare dată când a fost invitată, pentru prima oară la festivalul de la Mamaia, apoi la sala Palatului la un spectacol omagial Dan Spătaru, la festivalul internațional „Dan Spătaru” de la Medgidia, la Circul Metropolitan, când a primit o distincție din partea Primăriei Capitalei, la Festivalul internațional „George Grigoriu” de la Brăila (în juriu și cu recital), la emisiuni TV - cea a Corinei Chiriac de la Național TV, cele ale lui Paul Surugiu-Fuego de la TVR2 și de la Favorit TV, bucurându-se de fiecare dată la întâlnirea cu publicul, bucurie evident reciprocă, pentru că suntem poate nostalgici, dar mai ales ne străduim să ne cinstim valorile. Iată așadar că, deși nu poate ocoli niciodată șlagărul „Prieten drag”, ea este mai mult de atât...

Octavian URSULESCU

„În patrimoniul umanității”

Este declarația Președintelui Italiei, Sergio Mattarella, referitoare la muzica ușoară italiană, cu ocazia primirii la Palatul Quirinale a celor 30 de artiști BIG împreună cu directorul artistic și prezentatorul Carlo Conti (la ultima din cele 5 ediții prezentantate). A fost pentru prima oară când se acordă o asemenea considerație celebrului festival de la Sanremo (oraș situat în regiunea Liguria, provincia Imperia). Nu numai din acest punct de vedere am avea ce învăța, dar și din meticulozitatea cu care a fost promovat evenimentul: scenele și decorurile au început să fie montate cu 2 luni înainte, vitrinele erau pline cu discuri, autografe, amintiri din festival, iar instrumentiștii au început tot atunci repetițiile, câte 6 ore pe zi. Orchestra a fost compusă din muzicieni din întreaga Italie, inclusiv din cea simfonică locală (Fondazione Orchestra Sinfonica di Sanremo), una dintre cele mai vechi instituții muzicale italiene, recunoscută ca una din cele 13 „Instituții Concertistice Orchestrale” (ICO) din țară, în care

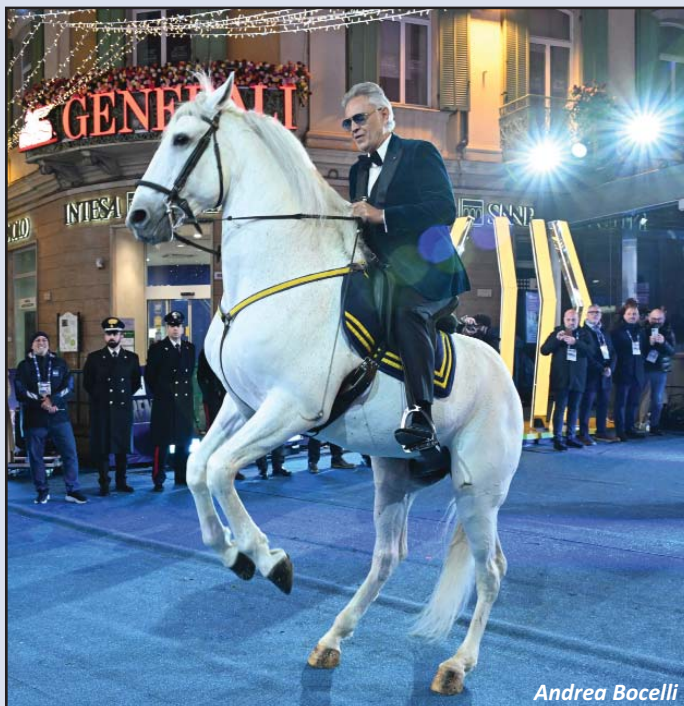
Sal Da Vinci

sunt și mulți instrumentiști români. Campania aceasta promoțională, „Tutti cantano Sanremo”, a fost prezentă pe toate canalele televiziunii publice, RAI. În piețele importante din 6 orașe, alese pe criterii muzical-istorice, au avut loc concerte în care s-au cântat câte 3 melodii celebre din festival. La Busseto, orașul natal al lui Verdi și în care a trăit și Toscanini, elevii Conservatorului local au interpretat creații ale lui Lucio Battisti sau Achile Lauro. La Torino, studenții de la Conservator împreună cu orchestra RAI au acompaniat miile de spectatori în celebrele „Nel blu dipinto di blu (Volare)” al lui Domenico Modugno sau „Perdere l’amore al lui Massimo Ranieri. În orașul Lucca, studenții Conservatorului „Luigi Boccherini” au reamintit melodii de neuitat ale lui Lucio Dalla, cum ar fi „Piazza Grande”, la fel și la Ancona. La Roma a fost aplaudată orchestra Conservatorului „Santa Cecilia” dirijată de Michelangelo Galeati, concertul fiind prezentat chiar de Carlo Conti, piesa centrală a acestei campanii interactive fiind „Con te partiro” (Andrea Bocelli).

În afară de Conti, un personaj extrem de important al festivalului a fost directorul muzical Pinuccio Pirazzoli, a

cărui responsabilitate a fost imensă, toate compozițiile, interpretările și aranjamentele muzicale au trecut prin filtrul său. Pirazzoli, 76 de ani (la noi ar fi fost pensionat de mult!) este compozitor, orchestrator, producător, dirijor cu mare experiență. Colaborarea lui cu festivalul de la Sanremo a început în 1983, când a fost abordat de Toto Cutugno, care avea o melodie intitulată „L’italiano”, pe care o dorea interpretată de Adriano Celentano. Pirazzoli, care colaborase mult cu Celentano, a mers la el, dar acesta a refuzat, propunând diverse modificări, în primul rând

Andrea Bocelli

renunțarea la „L’italiano”, așa încât dirijorul scrie orchestrația și îi propune lui Cutugno s-o cânte el însuși. Acesta ezită, căci până atunci compusese pentru alții, până la urmă acceptă, dar, paradoxal, având în vedere traseul ulterior glorios al piesei, „L’italiano” nu se bucură de un

mare succes la festival, nefiind deloc susținut de presă (deci și la ei, uneori...). Din acel moment Pirazzoli a orchestrat sute de cântece ale vedetelor italiene, de la Cutugno la Riccardo Cocciante, așa încât alegerea lui Conti s-a dovedit mai mult decât inspirată, fiind aplaudat la scenă deschisă chiar din prima seară, cu imnul festivalului (se aude, Mamaia? Noi de ce nu avem așa ceva?), „Perche Sanremo è Sanremo”, cu un omagiu pentru neuitatul Pippo Baudo. În această seară inaugurată, marți, au fost ascultate cele 30 de cântece din concurs, interpretate de soliști consacrați, BIG, piese votate doar de jurnaliștii din Sala Stampa, de la tv și web. Alături de Conti și de îndrăgita Laura Pausini, un al treilea prezentator pe scena Teatrului Ariston a fost actorul turc Can Yaman, protagonist al filmului „Sandokan – Tigrul Malaeziei”, realizat de RAI, iar invitat de onoare a fost Tiziano Ferro, la 25 de ani de când lansa aici primul său cântec, prezentat fiind de Pippo Baudo. Omagiații serii au fost Baudo, căruia i-a fost dedicat festivalul, și foarte îndrăgitul Peppe Vessicchio, a cărui apreciere pentru muzica românească și pentru muzicienii noștri s-a regăsit în interviul publicat aici în urmă cu câțiva ani. În paralel, ca de obicei, au avut loc concerte în Piața Colombo (cu Gaia în

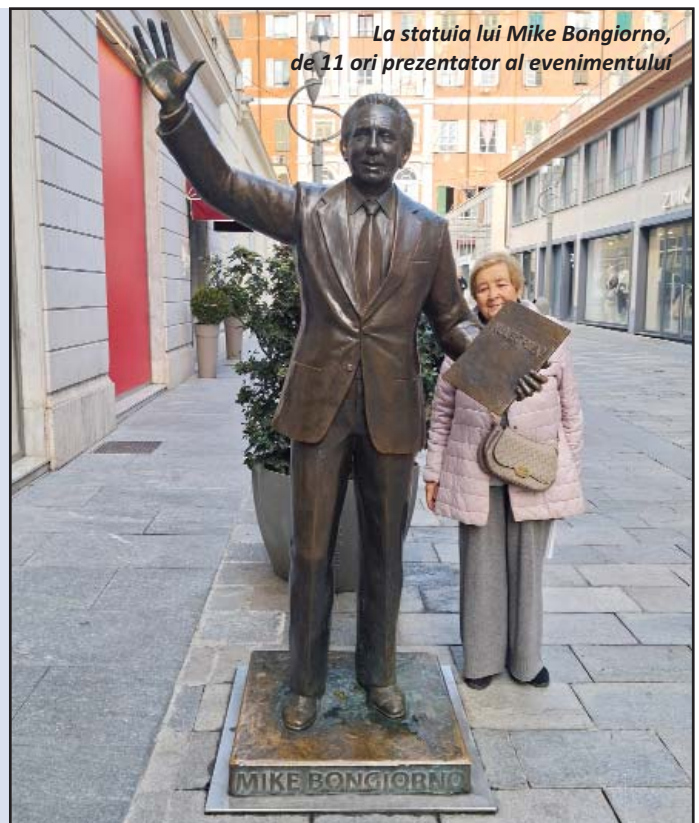

Eros Ramazzotti, Alicia Keys

prima seară) și pe nava „Toscana”, ancorată în rada portului, cu Max Pezzali animator.

Miercuri, în seara a doua, Conti îi aduce pe scenă în postură de co-prezentatori pe solistul Achille Lauro, pe actorul Lillo și pe Pilar Fogliatti, iar Gianluca Gazzoli îi introduce pe cei 4 tineri de la secțiunea „Nuove proposte”. După ce cântă aceștia sunt reascultate primele 15 cântece BIG, de această dată proporția la votare fiind: telespectatorii 34%, juriile radiofonice 33%, iar restul de juriile din Sala Stampa, web și tv, la finalul serii fiind cunoscute primele 5 titluri votate. În Piața Colombo a cântat Bresh, cantautor genovez prezent și el la ediția de anul trecut cu o melodie premiată.

Joi, în cea de-a treia seară, s-a încheiat concursul cântecelor propuse de tineri, „Giovani”. Rămân și se înfruntă primii doi. Se reascultă și celelalte 15 piese de la BIG, cu aceiași judecători. Invitat de onoare – Eros Ramazzotti, aflat într-un turneu mondial pe harta căruia se

La statuia lui Mike Bongiorno, de 11 ori prezentator al evenimentului

află și Bucureștii, propunând-o ca surpriză pe Alicia Keys, cu care cântă compoziția sa „La aurora”. Co-prezentatoare, alături de Conti și de Pausini, este frumoasa rusoaică Irina Shayk, model foarte apreciat nu numai în Italia. Seara s-a încheiat cu anunțul făcut de Gazzoli, responsabil cu preselecția celor tineri, „Giovani” – „Nuove proposte”: câștigător este Nicolò Filippucci, 19 ani, cu cântecul „Laguna”, artist crescut la școala cunoscutei Maria De Filippi. În Piața Colombo a cântat The Kolors.

Ca de obicei, seara de vineri, „Cover”, a fost cea mai așteptată, în care cei 30 de participanți la secțiunea BIG aleg un cântec vechi, foarte cunoscut, italian sau străin, interpretat alături de un invitat. Seara are un premiu separat, stabilit de telespectatori 34%, radio 33% și Sala

Nicolò Filippucci

Stampa 33%. Victorie pentru Ditonellapiaga (care a ocupat și locul 3 la BIG cu piesa „Che fastidio!”) împreună cu Tony Pitony, cu o versiune aplaudată a piesei din 1937, cântată și de Frank Sinatra, „The Lady Is A Tramp”. Mie personal mi-a plăcut foarte mult Michele Bravi, care a cântat împreună cu Fiorella Mannoia „Domani è un altro giorno”, piesă a Ornellei Vanoni, de curând plecată dintre noi și evident omagiată. De asemenea Samurai Jay, alături de Belen Rodriguez și de Roy Paci, cu piesa lui Zucchero „Baila Morena”, dar în egală măsură publicul s-a emoționat reascultând piese mai vechi ale lui Jimmy Fontana sau Riccardo Cocciante. Așa cum s-a putut vedea și din transmisia TVR, toți participanții, inclusiv bărbații, primesc superbe buchete de flori. În fiecare an este aleasă o floare care este regina buchetelor, de această dată fiind Ranuncoli. Buchetele au fost realizate chiar în timpul spectacolului, în spatele scenei, fiind adaptate costumului artistului și versurilor cântecului. N-au lipsit Mimosa, Ginestra, delicatele anemone mov, pentru că Sanremo este un oraș al florilor, aflat pe Riviera dei Fiori. În Piața Colombo a fost aplaudat Francesco Gabbani, laureat al festivalului, foarte apreciat inclusiv de Adriano Celentano.

Cu Giuseppe (Pinuccio) Pirazzoli

Ultima seară, sâmbătă, emoțiile sunt copleșitoare. Se reascultă (foarte important faptul că fiecare piesă se cântă de 3 ori!) toate cele 30 de melodii de la secțiunea BIG, voturile venind de la telespectatori 34%, radio 33%, sala Stampa (unde am votat și eu an de an) 33%. Se anunță primii 5 clasați și se trece la un ultim vot, pe aceleași criterii. În aplauzele publicului triumfă Sal Da Vinci, 56 de ani, pe numele său Salvatore Michael Sorrentino, fiu al unui cântăreț napolitan, cu melodia „Per sempre si” – un cântec care a ridicat sala în picioare, de factură clasică, napolitan, melodic, cu un ritm ce-l face foarte popular, ce se va cânta de-acum la orice nuntă, fiindcă este promisiunea care se face în momentul căsătoriei. Pe locul 2 s-a clasat Sayf, 26 de ani, cu o apariție mai specială, cu piesa „Tu mi piaci tanto”. Seara de gală a fost marcată de apariția pe un cal alb, pe

Peppe Vessicchio

coverul roșu care de fapt era... albastru, a lui Andrea Bocelli, care, să nu uităm, a debutat la Sanremo cu un cântec la fel de gustat și azi, „Il mare calmo della sera”. Interesant este faptul că fiul lui, Matteo, 29 de ani, îi calcă pe urme,

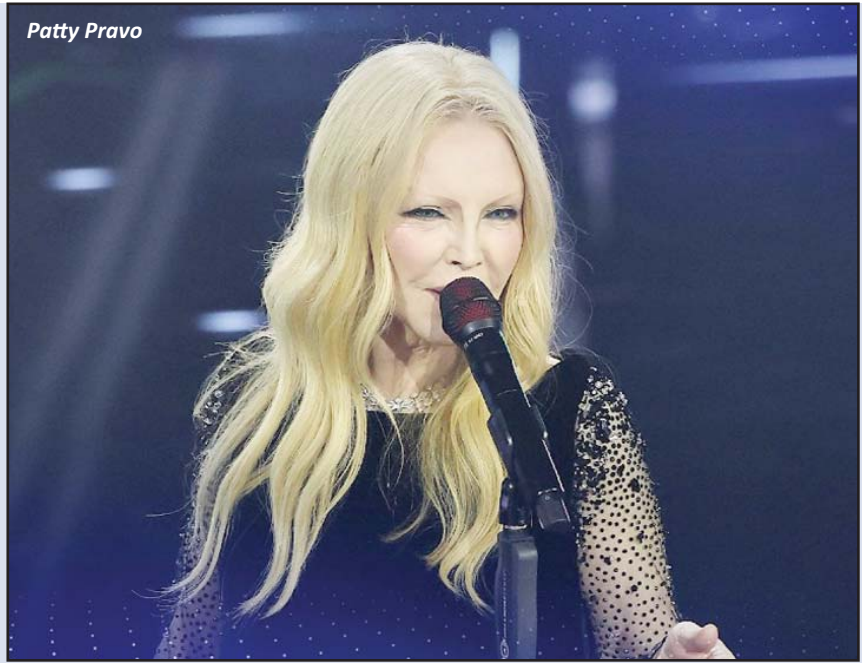
Fausto Leali

colaborând între alții cu Ed Sheeran. O surpriză uriașă i-a făcut Gianni Morandi fiului său, apărând lângă acesta în timp ce cânta și inițiind un duet minunat, pentru că nimeni nu știa că este fiul celebrului artist, el prezentându-se cu numele Tredici Pietro (a ocupat în final, cu piesa „Uomo

che cade”, locul 16). A surprins faptul că legendarul grup I Pooh, care a aniversat 60 de ani de carieră, nu a fost programat la Ariston, ci în Piața Colombo, din fericire scena are o acustică extraordinară. Riccardo Fogli, 78 de ani (a cântat și la „Cerbul de aur”, la Brașov, nefiind însă prea cunoscut publicului nostru, deși triumfase la Sanremo în 1982), Dodi Battaglia, 74, Roby Facchinetti, 81 și Red Canzian, 74 au oferit o lecție de muzică adevărată, justificând din plin titlul articolului de față.

Una din prezențele speciale ale actualei ediții a fost cea a controversatului Achille Lauro, mai sobru de această dată, cu o implicare socială demnă de laudă prin fundația sa „Mama”, prin care sprijină tinerii cu probleme. El a dat viață impresionant melodiei „Perdutamente”, dedicată victimelor de la clubul din Crans Montana. În afara celor

Patty Pravo

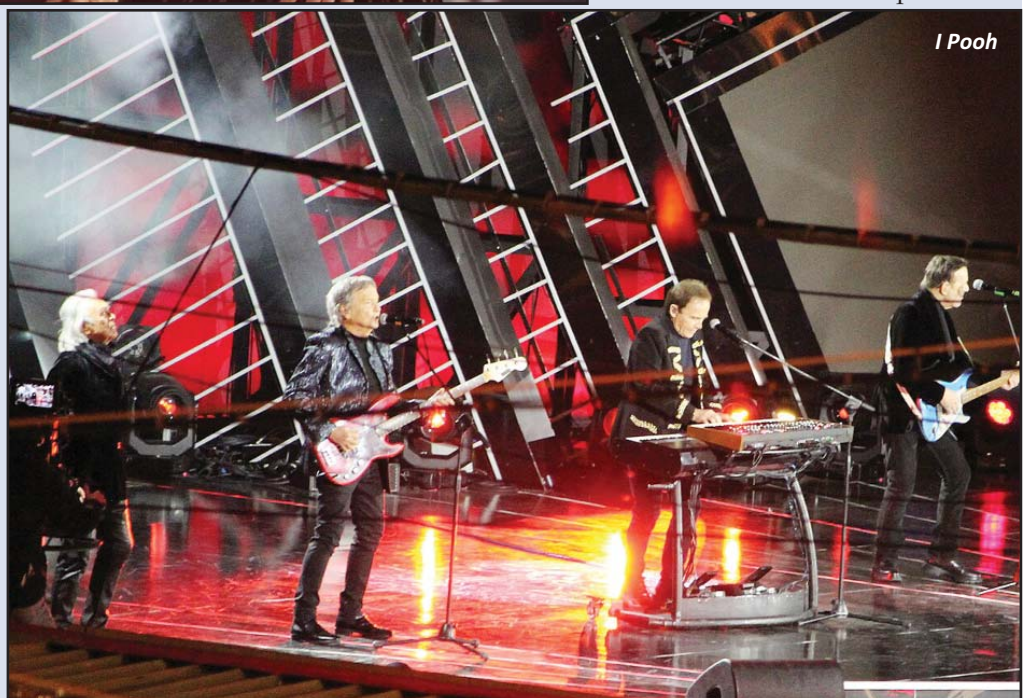

Gianni Morandi alături de fiul său, Tredici Pietro

deja amintiți a mai fost omagiat Claudio Villa, la 100 de ani de la naștere, iar Riccardo Cocciante și Fausto Leali (voce impecabilă la cei 80 de ani ai săi) au fost premiați pentru întreaga carieră. Asta mi-a adus aminte de un interviu recent al lui Al Bano, în care acesta declara că artiștii care l-au dezamăgit profund, fără a da amănunte, au fost Toto Cutugno, Gianni Morandi, Riccardo Cocciante, Pupo și Umberto Tozzi, semn că nici în Olimpul vedetelor italiene nu e mereu cer senin...

Ediția a 76-a a celebrului Festival de la Sanremo a fost dedicată, cum am spus, marelui om de televiziune Pippo Baudo (o sugestie, din nou, pentru

realizatorii festivalului de la Mamaia – aceea de a-i cinsti pe înaintași), cel care a lansat zeci de artiști de marcă, între care Laura Pausini sau Eros Ramazzotti. A fost premiată de asemenea pentru excepționala ei carieră Caterina Caselli (nu putem uita recitalul de la „Cerbul de aur” din 1968), care în ultima vreme se preocupă de lansarea la Sanremo a unor tineri soliști. Între aceștia – Giovanni Caccamo, care chiar în acest an a fost selecționat în finala BIG cu melodia „Opera”, încredințată reputatei Patty Pravo, 77 de ani. A fost permanent evocat muzicianul Peppe Vessicchio, care aprecia atât de mult revista „Actualitatea muzicală” și care ne-a părăsit anul trecut la 69 de ani. A fost profesor la

I Pooh

școala „Amici” a Mariei de Filippi, unde s-au lansat atâția tineri de mare talent, cum ar fi Emma, The Kolors, Arizza sau câștigătorul de anul acesta de la „Nuove proposte”. Familia lui a lansat proiectul „Casa Vessichio”, pentru copiii talentați autiști sau cu dizabilități, în casa de la malul mării fiind expusă revista „Actualitatea muzi-cală” cu interviul pe care mi l-a acordat marele muzician. Deloc întâmplător, directorul artistic al ediției de anul viitor va fi Stefano di Martino, realizator în prezent la RAI 1 al emisiunii „Affari tuoi”. Napolitan, el a venit ca balerin la școala „Amici” și iată că acum a venit marea consacrare.

În afară de scena principală de la Teatrul Ariston și de cea din Piața Colombo, în transmisiuni a fost intercalată mereu atmosfera veselă, tinerească, cu muzică

Caterina Caselli

Carlo Conti, Laura Pausini

necessario” - Fedez și Masini (Premiul „Sergio Bardotti” pentru cel mai bun text); „Che fastidio!” - Ditonellapiaga (Premiul „Giancarlo Bigazzi” pentru cea mai bună compoziție muzicală); Angelica Bove - „Mattone” (premiul criticii „Mia Martini” și Premiul Sălii Stampa „Lucio Dalla” pentru secțiunea „Nuove proposte”). Pentru a putea a face o comparație, acestea fiind de fapt distincții ale specialiștilor, iată ce locuri au ocupat în clasamentul general cei de mai sus: Fulminacci (7), Serena Brancale (9), Fedez și Masini (5)...

Correspondență exclusivă din Sanremo:
Ileana POPOVICI

dansantă, comercială, pozitivă de pe Crociera Costa Toscana, ancorată în port. Străzile din Sanremo au fost zi și noapte pline de lume, orașul fiind ideal pentru o vacanță în timpul festivalului. Trecătorii cântă, își amintesc, povestesc relaxat, poți să te întâlnești pe stradă cu mari vedete, cu producători, actori, cunoscuți oameni de cultură și televiziune sau să bei o cafea cu Laura Pausini! Câștigul acestei ediții este că a reușit să reunească sub stindardul muzicii de calitate toate generațiile - cei tineri îi acceptă pe vârstnici și reciproc, învață unii de la alții, rezultând o atmosferă de mare înțelegere și de prietenie, un mare câștig pentru societatea italiană, căci festivalul de la Sanremo este, așa cum s-a spus, unul al întregii familii.

Între cei 30 de finaliști din concursul BIG au mai fost, înafară de Patty Pravo, câteva nume cunoscute, cum ar fi Arisa, Ermal Meta, Francesco Renga, Leo Gassmann. Iată și premiile speciale: „Stupida sfortuna” - Fulminacci (Premiul „Mia Martini” al criticii); „Qui con me” - Serena Brancale (premiul Sălii Stampa „Lucio Dalla”, deci al presei, precum și Premiul „Lunezia”); „Male

CARGO 40 – „Mereu aproape de voi”

Concertul „40 de ani – Mereu aproape de voi”, oferit de grupul rock timișorean Cargo la Arenele Romane a reprezentat în fapt o sărbătoare a genului din toată țara! Și o afirm nu numai în calitate de spectator, ci și de jurnalist implicat în publicitatea filmării evenimentului de către trupă – impecabilă! Având la dispoziție concertul video, am putut oferi la TVR Cultural o remixare cu istoria formației, povestită de membrii foști și actuali ai celui mai important grup rock românesc din ultima decadă, cel puțin. O ediție dedicată liderului fondator decedat în pandemie, Adi Bărar.

Încă din 1990, grupul Cargo a făcut valuri puternice la nivel național. Apărută în siajul novator *new-wave* din a doua jumătate a anilor '80, trupa s-a impus pe coordonate *hard & heavy* pe cele mai importante scene ale țării. Cu un input serios al primului album - „Povestiri din gară” (Electrecord) – multe din înregistrări fiind realizate într-un studio din Franța. Au iterat povestea primilor ani și trecerea de Revoluție chitaristul compozitor (și cofondator) Tavi Iepan (venit din Germania), basistul Raul Dudnic (Canada)

bru), Alin Achim (bas), Ionuț Cârjă (claviaturi) și David Cristian (chitară solo) au continuat povestea până în prezent, ghidați de liderul Adrian Igrışan (voce, chitară, principal compozitor) și impresarul (coordonator al organizării concertului) Cosmin Nicoară.

Un eveniment aniversar al celor patru decenii, care cu siguranță nu va fi uitat nici de membri, nici de spectatori. Un „best of” maraton, care nu a putut etala toate piesele de top, dar a creat un concert al unei trupe rock românești cum nu s-a mai auzit și văzut de mult pe scenele noastre. La mulți f-ani!

Doru IONESCU

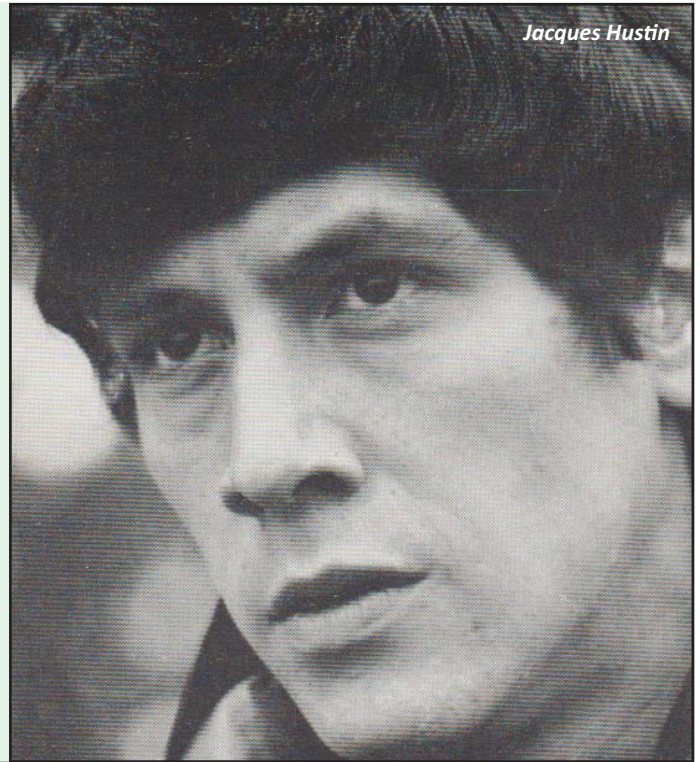
și chitaristul Adrian Popescu (Franța).

De-a lungul deceniilor, formația a lansat piese și albume de top, iar show-urile sale au lăsat numeroase amintiri frumoase fanilor rock români. Nu au lipsit nici momentele de cumpănă, dar formația condusă de chitaristul Adrian Bărar s-a ridicat de fiecare dată, mai puternică. Cel mai greu s-a întâmplat la dispariția liderului în 2021. Basiștii Ramon Radosav (SUA) și Alin Cumpănaș, plus clăparul Cristi Pup au continuat povestea, pe măsură ce filmul evenimentului avansa cronologic, cu piesele în succesiunea apariției lor. Membrii de astăzi Tavi Pilan (baterie, cel mai vechi mem-

Uluitoarea primă ediție

Vestea că în martie 1968 va porni la drum la Brașov un mare festival internațional de muzică ușoară a lovit ca un trăznet... bun (există deci și așa ceva, ca la gliceride!) mica lume a presei scrise – deși atunci era „mare”, acum e foarte mică... Publicul încă nu se dumirea ce și cum, existau doar un post de radio și altul tv, care însă deja fuseseră informate din timp – mai mult, Televiziunea națională era chiar organizatoare principală, printr-un colectiv condus de Tudor Vornicu, energicul director al emisiunilor de divertisment de la TVR, colectiv din care mai făceau parte Ileana Pop, Dinu Săraru sau Radu Anagnoste. Dar în acele vremuri instituțiile nu erau despărțite, exista un „Comitet de Radio și Televiziune”, chiar dacă la „Cerbul de aur” rolul postului tv a fost de departe covârșitor. Și cum „trăznetul” cu pricina m-a curentat binișor, am simțit că este momentul să-mi fac o intrare triumfală în lumea bună a muzicii ușoare, pe care o servisem până atunci doar cu cronici ocazionale publicate în cotidianul la care colaboram, „Scânteia tineretului”. Așa încât am propus (și conducerea a aprobat) ca în fiecare zi să fie publicată o pagină (iar

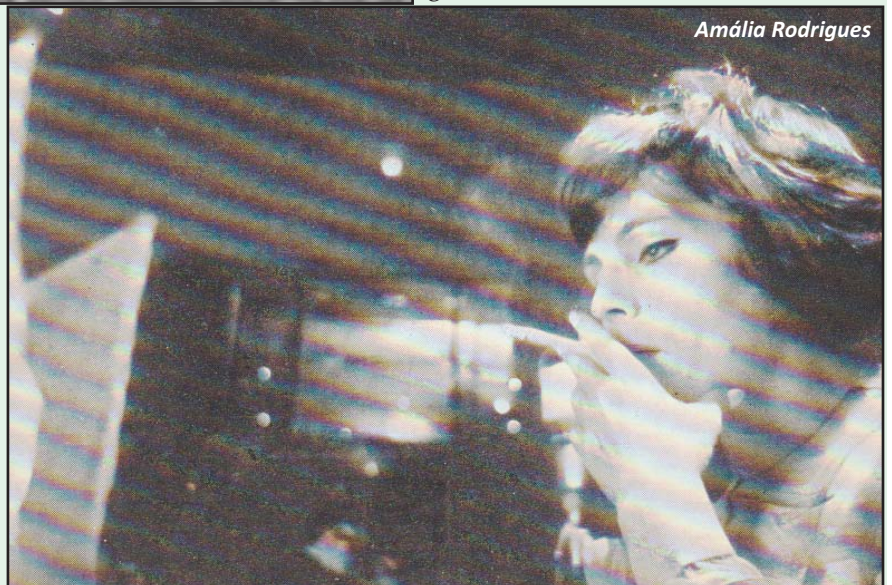
Jacques Hustin

Margareta Pâslaru

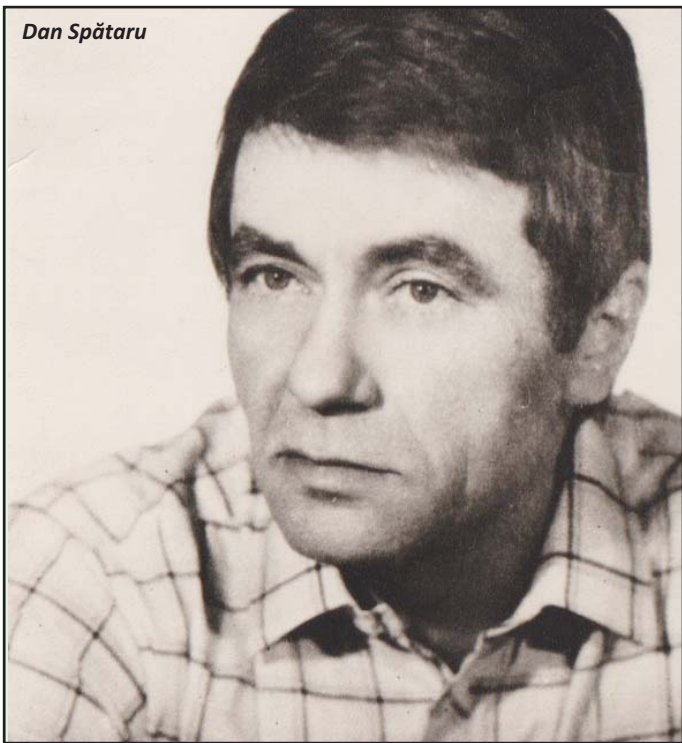
Iată cum se petreceau lucrurile. Încă din zori ocupam un loc strategic în salonul oficial al aeroportului Băneasa (cel de la Otopeni nu exista încă), însoțit de unul din fotoreporterii ziarului, Relu Cioboată sau Gheorghe Cucu, și cum soseau artiștii – doar aceștia erau dirijați în acel spațiu, deci problema era doar identificarea lor – îi „atacam” cu vigoarea și cu tupeul vârstei. Un interviu, fotografia obligatorie, o dedicație pentru cititorii ziarului (apărută olograf în pagină, a doua zi) și treceam la următorul, fiindcă nu o dată puținele avioane care aterizau atunci aduceau câțiva invitați, vedete și concurenți deopotrivă. Amuzat, îmi aduc aminte că actorul-cântăreț din Cehoslovacia Josef Laufer (care avea să se claseze pe poziția secundă) avea la gât un fular cu un fir din lână care

dimensiunile acesteia, atunci, erau duble sau chiar triple față de cele ale pușinelor ziare tipărite de azi!) consacrată în avanpremieră marelui eveniment, cu genericul „Actualitatea pentru tineret”. Practic, în felul acesta eram singura publicație din care cititorii puteau afla nu numai cine vine la festival, dar și cu ce palmares anterior, gânduri, speranțe sosesc artiștii respectivi pentru întâia oară în fața publicului din țara noastră. În afară de vedete, care soseau în preziua recitalului, concurenții aveau la dispoziție timp pentru repetiții, iar cum festivalul a ținut nu mai puțin de șase zile, între 5 și 10 martie, timp de mai bine de o săptămână lumea a fost cu ochii pe ziar, care oricum avea un tiraj amețitor.

Amália Rodrigues

Dan Spătaru

cu italianca urmând a mă revedea abia în 1990, la festivalul de la Sanremo (când m-a întâmpinat cu un „Ottaviano!” de mi s-au înmuiat genunchii!), la Rita Pavone, la Amália Rodrigues (reginei „fado” toată lumea îi scria numele greșit, spaniolește, cu „z” la sfârșit), cu Bobby Solo, cu Rika Zarai - i-am reîntâlnit cu diverse ocazii, am corespondat cu ei. În perioada aceea aveam acces la revista franceză „Salut les copains!” (din al cărei titlu s-a inspirat probabil actorul George Mihăiță pentru revista sa, „Salut”, apărută după 1990), așa încât nu-mi venea să cred că pot sta de vorbă cu Hugues Aufray, Leny Escudero, Jean Claude Pascal (care a ținut să reia șlagărul colegului și prietenului său Gilbert Bécaud, „Et maintenant”), Pia Colombo, Gilbert Bécaud, Rika Zarai, cele șase mari vedete ale cântecului francez

atârna și așa a apărut în poză. Iar belgianului Jacques Hustin, cu care am stat mai mult de vorbă, mulțumindu-i în gând profesoarei mele de limba franceză de la Liceul „Dimitrie Cantemir”, i-am urat la sfârșit, naiba știe cum mi-a venit, căci nu-l știam: „Tu vas gagner!”. La întoarcere, fiindcă ritualul se repeta după festival, cu impresii și amintiri, Jacques Hustin era cu „Cerbul de aur” în brațe și mi-a mulțumit pentru anticipare... Mă bate gândul că am vreun dar al premoniției, la fel s-au petrecut lucrurile la primul concurs „Miss România”, pe care l-am prezentat la Opera Română, când tot așa i-am prezis victoria Danielei Nane (ieșeanca, devenită actriță, a fost ulterior soția istoricului Adrian Cioroianu). Cu unii dintre cei nu mai puțin de 27 de concurenți n-am apucat să stau de vorbă la sosire, dar am făcut-o la întoarcere, mai ales cu cei intrați în palmares, în schimb am avut emoția intensă de a cunoaște câteva mari staruri ale cântecului, cu care am legat chiar prietenii care au durat în timp. Mă refer la Caterina Caselli,

Kalinka

Rika Zarai

intermediate prin relațiile sale de Tudor Vornicu, care fusese ani de zile corespondent Agerpres la Paris. De la aeroportul Băneasa participanții la festival erau transportați la Brașov, unde erau cazați la hotelul „Carpați” (Aro), cu elegante limuzine negre Mercedes ale O.N.T. Carpați.

Pe drept cuvânt vă puteți întreba cu ce se umplea programul în cele nu mai puțin de 6 zile de festival. S-o luăm metodic: semnal de orchestră (de ce s-o fi renunțat oare la el?), apoi în fiecare din primele cinci zile (în ultima avea loc Gala laureaților) cei 27 de concurenți interpretau câte două piese, una românească aleasă din caietul de melodii realizat de U.C.M.R. și alta din repertoriul propriu. Adăugați prezentările bilingve, intrarea fiecăruia din cei trei dirijori, recitalurile, mai mici sau mai mari, unele din vedete venind cu formație proprie, ceea ce necesita montare, amplasare, mici probe. Și puteți crede că au

Cândva, „Cerbul de aur”...

fost, incredibil, nu mai puțin de 19 artiști în recitaluri? Semn că de la nivel înalt se dăduse liber la vistierie... Așadar, în afara celor șase francezi deja amintiți au mai fost trei vedete din Italia (Caterina Caselli, Rita Pavone, Bobby Solo), apoi Memphis Slim (S.U.A.), Rex Gildo (R.F.G.), Edita Pieha

Josef Laufer

(U.R.S.S.), Los Machucambos (Cuba), Radmila Karaklaici (Iugoslavia), Maria Mișeva (Bulgaria), plus trei artiști reprezentativi din țara noastră - Gică Petrescu, Doina Badea și Constantin Drăghici. Este mai mult decât evident că, fiind prima ediție, ne-am străduit să aruncăm în luptă

Anca Agemolu

câteva dintre cele mai importante valori artistice ale momentului. Astfel, în concurs am fost reprezentați de Margareta Pâslaru (recompensată cu o Mențiune specială din partea juriului), de Dan Spătaru și de Anca Agemolu. Poate ar fi putut obține mai mult, fiind soliști foarte valoroși, dar problema pe atunci era imixtiunea în repertoriu, soliștilor recomandându-li-se ce să cânte și mai ales ce să nu... A triumfat de justete belgianul Jacques Hustin (am aflat cu tristețe că s-a prăpădit în urmă cu câțiva ani), talmăcitor inspirat și sensibil al melodiei „Les camélias” și al șlagărului lui Elly Roman „Nu mai plânge, baby!” („Plus de larmes, baby!”). „Cerbul de argint” a fost câștigat de absolventul Facultății de teatru din Praga Josef Laufer, dinamic și temperamental în piesa „Quo vadis?”, în timp ce o altă belgancă a cucerit bronzul cu o versiune inspirată a piesei „Ploaia și noi” de Vasile V. Vasilache - este vorba de Kalinka. Un Premiu de popularitate i-a fost acordat scoțianului Roddy McNeil (kilt-ul aduce succes oriunde!), iar Mențiuni din partea juriului (președinte al juriului: scriitorul Ioan Grigorescu, vicepreședinte al Comitetului de Radio și de Televiziune) au mai primit Marion Rung (Finlanda) și Urszula Sipińska (Polonia), în timp ce Municipality brașoveană a premiat-o pe

Juliette Gréco

Iordanka Hristova (Bulgaria). Surprinzător, în afară de Dan Spătaru n-au intrat în palmares alți concurenți valoroși, cu popularitate în țările lor, cum ar fi Kati Kovács (Ungaria), Guy Mardel (Franța) sau Gabi Novak (Iugoslavia). Chiar nepremiați, unii concurenți ne-au oferit simpatice versiuni ale unor binecunoscute creații autohtone: austriacul Eric Thomas - „E minunat, e-n cântător” de Ion Vasilescu („Che bello è!”), italianca Adela Maffina - „Toată tinerețea mea ești tu” de Henri Mălineanu („La mia giovinezza sei tu”), austriaca Gerda Berndorf - „La anii mei” de Paul Urmuzescu („Quand à mon âge”). Ceilalți finaliști au adus, fiecare, câte o notă de talent și de originalitate: Jo Roland (Elveția), Jerzy Polomski (Polonia), Nick Hilton (Anglia),

Mafalda Sofia (Portugalia), Renée Martin (R.F.G. – blonda l-a cucerit pe Jacques Hustin, acum putem dezvălui...), Michel (Spania), la care se adaugă câțiva în cazul cărora chiar nu-mi amintesc țara de proveniență: Margarita Radinska, Ingo Graf, Nina Brodskaia, Marika Lichter. Că nu-mi mai aduc eu aminte e scuzabil, am fost la acea primă

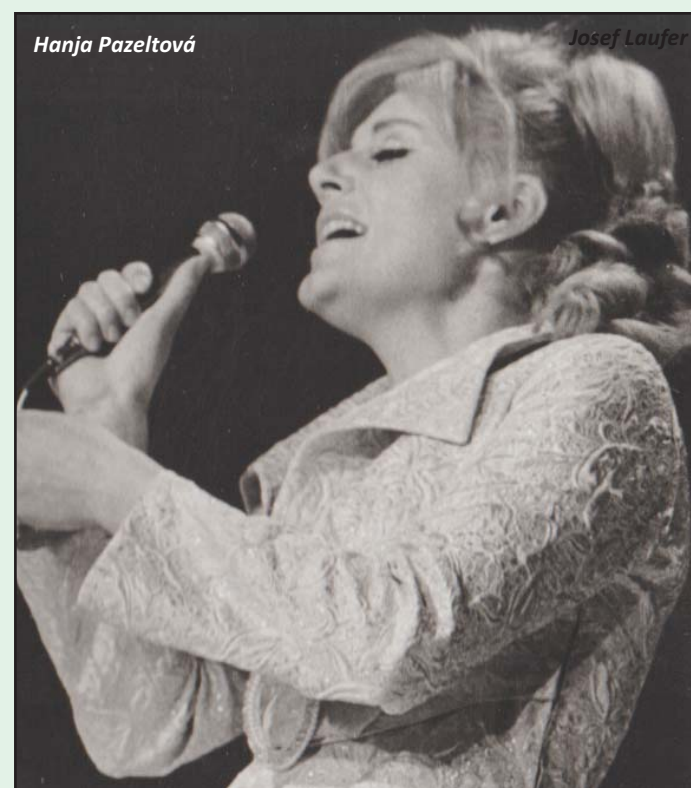
Marion Rung

ediție doar un tânăr reporter alergând de la aeroportul Băneasa la Casa Scânteii, unde scriam în viteză, firește de mână, textele predate dactilografelor care-mi știau de-acum scrisul imposibil (și când te gândești că am avut notă maximă la caligrafie, mânuind cu dexteritate penița cu cerneală!). Dar nu același lucru este acceptabil pentru cei de la TVR, unde ar trebui să existe atât filmări, cât și documente complete din acea perioadă. Dar, ce să vezi? În urmă cu niște ani, când se aniversa ceva legat de „Cerbul de aur”, m-a căutat Liana Săndulescu, care conducea redacția muzicală – divertisment de la TVR, rugându-mă să-i trimit tot ce am referitor la primele patru ediții ale festivalului. Deși n-am avut nici cea mai mică implicare oficială, am

Caterina Caselli

păstrat ordonat dosarele respective, care mi-au folosit nu o dată. Corect, i-am trimis solicitantei absolut toate informațiile, pe care le regăsiți de altfel în acest serial, pe baza cărora TVR a realizat un mare show într-unul din studiourile sale, la care a invitat-o și pe solista recomandată de mine, Eliane Dambre din Elveția, finalistă valoroasă la una din ediții. Rezultat: nu numai că n-am fost desemnat ca prezentator, deși cunoșteam perfect acele ediții, dar nici măcar n-am fost invitat să iau parte! Sper ca la TVR măcar acum să se ia notițe după aceste însemnări, din care să afle și cine au fost colegii lor cu rol important în 1968: Valeriu Lazarov (regia), Armand Crințea (care a realizat și cunoscutele trofee), Theodora Dinulescu (scenografia), George Grigorescu, George Dulgheru, Constantin Voitițchi, Ilie Șerbănescu (imaginea). Dar de ce să ne mai mirăm când în chiar incinta TVR, pe culoarul de la parter, pe panourile cu fotografii de arhivă, numele lui Armand Crințea (ca și al compozitorului Radu Șerban) apare de ani de zile stălcit, deși am reclamat asta? Acompaniamentul a revenit

Hanja Pazelová

Josef Laufer

Orchestra de estradă a Radioteleviziunii (cu suplimentări din Orchestra de studio Radio) – dirijori Sile Dinicu, Richard Oschanitzky și Alexandru Imre (acesta din urmă era dirijor al Orchestrai casei de discuri Electrecord).

Nu numai calitativ (interpretări de mare calitate, voci bune, aranjamente surprinzătoare pentru creațiile românești, recitaluri formidabile), dar și cantitativ această primă ediție a lăsat o excelentă impresie. Nu-i de colo să ai 27 de concurenți din 20 de țări, între care nu mai puțin de 7 deținători de mari premii la alte festivaluri internaționale, o sumedenie de personalități în juriu sau în postură de observatori. Festivalul, transmis în direct la noi în țară atât la Radio, cât și la tv a înregistrat milioane de telespectatori și de radioascultători, unele studiouri tv din străinătate au preluat secvențe, altele au comandat înregistrări și filmări, plus echipe care au realizat reportaje și documentare. Așadar, pășeam cu dreptul în arena marilor festivaluri internaționale de muzică ușoară... (Va urma)

Octavian URSULESCU

Sorescu în cântec

„Doctore, simt ceva mortal/ Aici, în regiunea ființei mele/ Mă dor toate organele/ Ziua mă doare soarele/ Iar noaptea luna și stelele”... Cum am putea uita superba compoziție a lui Florin Bogardo cântată chiar de el și scrisă pe versurile lui Marin Sorescu? Și iată că Sergiu Cioiu a adus un emoționant omagiu muzical poetului pe scena sălii Dalles din Capitală, în spectacolul „Unde duce nepăsarea? Salut, Marin Sorescu!”, ca un remember al celebrelor sale „Nocturne” de la Teatrul Foarte Mic, de la începutul anilor '70. Era vorba de concerte muzical-poetice având la bază creații ale lui Dan Stoian, compozitor și pianist de mare valoare, care le-a și orchestrat alături de Sandu Abramovici, Dan Dimitriu, Alin Constanțiu, Corneliu Meraru și apărute în această formă pe discurile lui Sergiu Cioiu. În acele

timpuri spectatorii încă iubeau poezia și toate concertele în micuța, totuși, sală din Piața Rosetti aveau biletele vândute cu mult timp înainte, actorul-cântăreț Sergiu Cioiu fiind o vedetă tânără a genului. Revenind la concertul-eveniment de la Sala Dalles, acesta a inclus 18 cântece pe versuri de Marin Sorescu din volumul „O aripă și-un picior”, precum și 9 sonete. La cei 85 de ani ai săi l-am regăsit pe protagonist aproape cu nimic deosebit de cel din anii '70, din contră - cu un plus de înțelepciune, de experiență și de artă interpretativă acumulate în atâția ani de carieră excepțională. Volubil, șarmant, profund, amuzant, meditativ, artistul a trecut cu nonșalanță prin toate stările sufletești, în aplauzele unui public generos, care la final a luat cu asalt standul cu CD-uri, bună parte editate de casa de discuri Eurostar. Având-o alături ca de obicei la pupitrul regizoral pe Maria Mitrașche, Sergiu Cioiu a demonstrat încă o dată că este unul dintre puținii noștri artiști capabili să plăsmuiască un asemenea „one man show” fără balerine, sclipiciuri, focuri bengale și alte efecte pirotehnice, bazându-se doar pe emoție adevărată, privindu-și în ochi auditoriul și confesându-se sincer. Este doar unul din motivele care ne-au determinat să-i înmănăm în noiembrie 2025 premiul revistei noastre.

Dorin MANEA

Olimpia Panciu

Nu pot să cred ca Olimpia Panciu, copilăroasa și vesela adolescentă care lansa prin 1970 primul mare șlagăr compus de Mihai Constantinescu, „Păpușa”, împlinește 73 de ani! „Cu creionul/ pe hârtie/ o păpuș-am desenat”, dar iată că în cazul ei textul s-a potrivit perfect, sigur autorul îi cunoștea talentul remarcabil, fiindcă mai toate vedetele din

muzica ușoară și din televiziune au pe perete (nu fac excepție, vezi mai jos!) un portret semnat Olimpia Panciu!

Despre o întâmplare din tinerețea ei am descoperit un episod amuzant în cartea Oanei Georgescu „Petre Geambașu - de la Petrică la Maestro”, lansată anul trecut la Editura Muzicală. Olimpia locuia într-o casă veche și nu avea televizor. Cum era „topită” după muzica ușoară și populară o chema pe buna ei prietenă Zoe Câmpeanu (solistă valoroasă, cu o dispariție tragică în S.U.A., împușcată de fostul soț...) și se aplecau pe geam, reușind să urmărească emisiunile la o vecină! Vă dați seama că îi cunoștea pe toți artiștii vremii. Într-o zi la liceu se anunță venirea la ora de muzică a unor invitați speciali, între care îl descoperă uimită pe Petre Geambașu, pe atunci student la

Conservator. Așa încât, înainte de a da ea însăși mii de autografe mai târziu, a fost probabil primul autograf pe care l-a solicitat! Nu întâmplător am amintit de Petre Geambașu, fiindcă în aceeași carte Marius Țeicu își amintește că acestuia îi datorează rămânerea în Capitală, deoarece după terminarea Conservatorului fusese repartizat într-o comună din județul Galați. Salvator i-a fost „Petrică” Geambașu, care l-a recomandat pe Marius, ca un foarte bun pianist, directorului Școlii populare de artă, unde a devenit corepetitor la clasa profesoarei Florica Orăscu. Între cursanți se numărau, alături de alți tineri care au devenit ulterior vedete - Olimpia Panciu și Mihai Constantinescu, amândoi foc de talenți. Într-o bună zi, în căutare de voci noi, reputatul realizator tv Titus Munteanu poposește la școală și surprinde în clasa profesorului Orăscu joaca muzicală frumoasă dintre cei trei, Marius cântând și el excelent. I-a chemat la televiziune și așa s-a născut celebrul „Trio Marius, Olimpia și Mihai”, care a dominat ani buni

Perla rock

peisajul divertismentului tv, dar a și întreprins numeroase turnee în țară în postură de cap de afiș, înseninând „frumoasele duminici” ale publicului. Erau și foarte buni prieteni, petreceau mult timp împreună, mai ales că „dom profesor” Teicu a trebuit la un moment dat să renunțe la catedră, acaparată fiind de proiectele muzicale.

Atât Olimpia Panciu, cât și soțul ei Mircea Romcescu au străbătut Europa în postura de componenți ai orchestrei „Star 2000” a lui Petre Geambașu. La un moment dat s-au decis să rămână în Danemarca, asemeni fratelui lui Mircea, Adrian Romcescu (valoros cântăreț și compozitor, și el s-a repatriat de ani buni). Tot în Danemarca aveau să se stabilească mai târziu Eva Kiss și soțul ei Radu Constantin. Olimpia și Mircea și-au continuat cariera muzicală în această țară, mai mult, Mircea Romcescu a reprezentat Danemarca cu compoziții proprii în finala Eurovision! Pianist și chitarist, încă de pe băncile Conservatorului a fost coleg cu Ionel Tudor și cu Eugen Tegu în formația Academica. În postură de compozitor s-a consacrat mai ales la concursul TVR „Șlagăre în devenire”, unde a fost un colecționar de premii cu melodii de succes cum ar fi „Vis de pace” (Mirabela Dauer), „Copii, voi sunteți primăvara” (Doina Limbășanu), „Voi fi” (Eva Kiss), dar mai ales cu „Nu știu cine ți-a spus” (Corina Chiriac), piesă care la ediția a doua a competiției, în 1981, a stabilit o performanță unică, intrând în posesia tuturor celor 3 premii: al Juriului, de Popularitate și al Tinereții!

După revenirea în țară, Olimpia nu mai cântă, din păcate, nedorind să mai apară pe scenă, consacându-se picturii și... îngrijirii tuturor pisicilor de pe strada unde cei doi locuiesc, undeva pe la Piața 1 Mai. Mircea Romcescu, membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, este mai tot timpul în studioul său muzical, între proiectele sale numărându-se și o eventuală revenire cu formația Academica. Aș sugera organizatorilor de festivaluri și realizatorilor radio-tv să-l invite în juri și în emisiuni, avem puțini muzicieni cu experiența și cu realizările lui...

Când a decis să nu se mai întoarcă în țară, Olimpia Panciu era indiscutabil o vedetă a genului și și-ar fi continuat cu siguranță cariera la același nivel, asemeni colegilor ei. Profesional sigur ar fi fost mai bine, în sensul că în Danemarca, unde a susținut concerte și a fost respectată, n-a ajuns totuși la aceeași postură de vedetă îndrăgită de marele public, cu apariții frecvente pe micul ecran, cu șlagăre ale compozitorilor noștri, cu discuri... Nimeni însă nu putea decide mai bine decât ea însăși în acel moment, era vorba și de o anumită siguranță materială, desigur, dar și de libertăți pe care aici nu le avea, iar decizia, desigur cumpănită serios, a revenit amândurora. Problema este nu numai a ei, ci a tuturor artiștilor care s-au stabilit în Occident, preferând – și este desigur de înțeles – libertatea și o viață fără griji, renunțând însă la statutul special din țară. Nu vreau să dau nume, dar din păcate nici un artist valoros din țara noastră, stabilit în străinătate, n-a reușit să se apropie măcar de rangul pe care-l avea acasă, unii renunțând chiar la cariera artistică. Nu putem și nu trebuie să dăm sfaturi. Între altele mă gândesc la prietenii mei buni din formația Phoenix, care în 1977 umpleau stadioane și erau în culmea gloriei aici, acasă, ei intrând în legendă cu realizările de până atunci și cu cele trei albume de colecție: chiar dacă au revenit, au continuat să cânte, s-au despărțit, s-au mai împăcat, dar magia dispăruse...

Octavian URSULESCU

muzicieni importanți din Peninsula, dar în egală măsură ca profesoară de canto și de evoluție scenică la o prestigioasă instituție italo-britanică. Este vorba de Sesto Armonico International Music Academy, Rock School, din San Colombano al Lambro, în Lombardia. Între cursanți sunt mulți adolescenți, dar și copii talentați, cum este fetița din

imagine, Maria Marini, în vârstă de 7 ani, pasionată de muzica rock. Eleva și profesoara se află în studio pentru înregistrarea unei melodii pentru „Ziua tatălui”, care în Italia se sărbătorește pe 18 martie.

Marius GHERMAN

Știri

Ultima perioadă a fost bogată foarte în evenimente rock, că fu vorba de concerte, festivaluri ori lansări discografice. Dintre acestea din urmă, cele mai importante s-au derulat la clubul Quantic, cum s-a întâmplat și cu diverse gale și festivaluri despre care am mai făcut vorbire

aici. Ovidiu Anton și invitații săi au lansat noul album al cantautorului - „Brațe de fier”. Single-uri: „Aprinde lumina”, „Du-mă, calule”, „Cerneala albastră”, „Oglinda timpului” și firește piesa titulară, greu de ales din piese și balade una și una. La show-ul aniversar au urcat pe scenă mulți colaboratori, printre care Aura Dănciuleascu, Andy Ghost, Tudor Turcu, Cristian Hrubaru, Alin Moise.

Inedit album al Anei Pătan, bluesmanița noastră de departe, dar aproape. În 2024, a compus și interpretat

coloana sonoră a unei piese de teatru despre pictorița mexicană Frida Kahlo - „Viva la vida”, pusă în scenă la teatrul Coquette de regizoarea Ruxandra Bălașu, care o și întruchipează în rolul principal. Piesele întregesc un album cu povestea lui cu tot.

Dean Klooge (adică din Cluj, transcriere fonetică dintr-un nume aparent englezesc, ahaha) este o trupă up-and-coming de rock alternativ, care a lansat „Ostrov”, album de debut cu piese originale, incluzând featuring-uri gen Mihnea de la Luna Amară ori Tea de la Dirty Shirt.

Balada „Fluturi de noapte” (cu vioara Marei Torge), chiar și fără video, mi-a plăcut cu asupră de măsură, apoi piesa titulară cu update-uri stilistice.

Pe partea fusion a terenului (asta însemnând hip-hop și jazz), Norzeatic și Qinta spartă au făcut și ei masa critică pentru un foarte așteptat album (pentru mine, cel puțin, de la Bucharest Jazz Festival 2019, când au avut cel mai aplaudat recital). „Qintesențiale” a fost edificat cu piese precum „Sincopatu”, „Jam”, „Al”, „Roboții” (unele - compoziții ale pianistului de jazz - și iată nu numai - Albert Tajti, ori ale bateristului Tavi Scurtu). De menționat în playlistul fostului raper Vexxatu Vexx tributurile aduse epocii de aur a jazzului românesc, în particular Aurei Urziceanu: „Dor de viață” și „Nu-mi cere să cânt”

De pe tărâmul rockului alternativ, The Schnitzels (adică Jurjak și Narcis) au editat oficial albumul „Zizi”, de dat căutare și ascultare după „Șarpele alb”, postat în ziua concertului de lansare.

Ce-am mai ascultat din underground-ul bucureștean: Denis, revendicați în privat dintr-un exclusivist sindicat cu Plant, Getchoo, Taxawal, Asincron, Coridor Apt. Un EP post punk, sau un fel de punk edulcorat, cum să-i zic, că

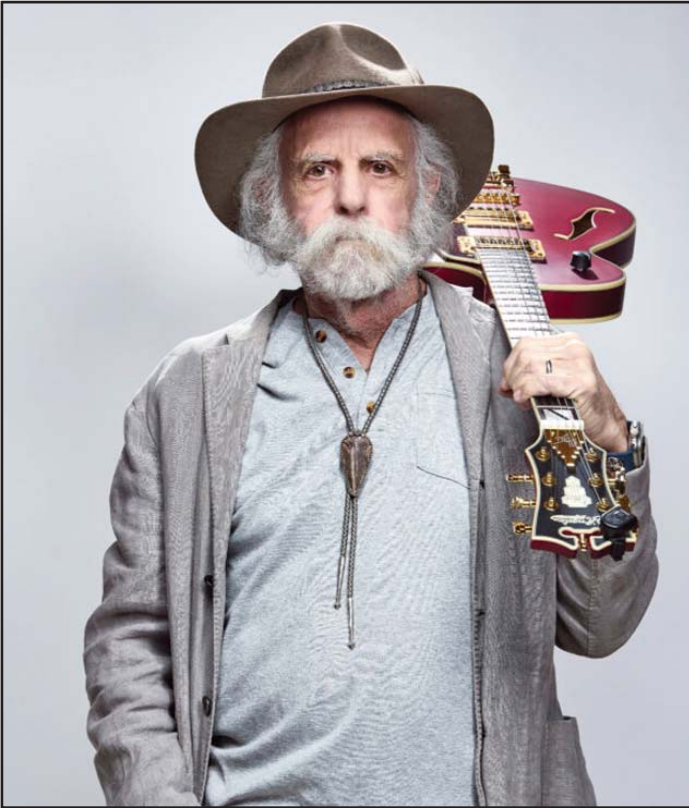
deja mă bat eu pe mine în termeni. La un moment-dat, cântau muzică compusă într-un autobuz de noapte... Și „au boală” pe București, pe care-l cântă și-l descântă. Încheietor de pluton e Daniel Boiangiu, un tip aproape excesiv de creativ. Recomandarea mea se îndreaptă clar spre albumul „Cuțitul de argint”. La lansare, au fost acompaniați de Desolate Moors și Brainwasher, așadar tot underground bucureștean, pentru diverse gusturi.

La acest capitol, datorită liderului Andisan de la Impersona, atrag atenția instrumentiștilor colegi de generație, dacă nu au aflat deja, asupra unor *jam sessions* care se întâmplă în cluburile Echoes, Underworld și Njoy din capitală, mare lucru! În paralel, dar în legătură cu acestea, mai menționez recitățile, pentru că se întâmplă tot felul de cenacluri underground de poezie prin București, uneori acompaniată, Open mic: „Ăia cu poezia”, „Hai să ne citim”, „Controverse Conspirații”, „Open mic surgery - Decopertat (Bloc de baștină)”.

Doru IONESCU

Bob Weir

Bob Weir (născut Robert Hall Parber la 16 octombrie 1947 în San Francisco, California) a fost dat spre adopție și crescut de Frederic și Eleanor Weir în Atherton. A avut dificultăți școlare majore din cauza dislexiei nediagnosticate și a fost exmatriculat din mai multe instituții. A început să cânte la pian și trompetă, apoi a

trecut la chitară pe când avea 13 ani. La mijlocul anilor '60 l-a întâlnit pe Jerry Garcia într-un magazin de muzică din Palo Alto - o întâlnire care a schimbat istoria muzicii. Cei doi au format Mother McCree's Uptown Jug Champions, redenumită ulterior Warlocks (1965) și, în sfârșit, Grateful Dead.

Ca membru fondator și chitarist ritmic emblematic al Grateful Dead, Weir a definit sunetul jam-psychedelic american prin improvizații extinse și piese-cult: „Playing in the Band”, „Sugar Magnolia”, „Truckin'”, „Jack Straw”, „One More Saturday Night”, „Cassidy”. A compus și cântat pe albume legendare („American Beauty” sau „Workingman's Dead”) și a ajutat trupa să devină una dintre cele mai mari forțe live din istorie.

În 1994 a fost inclus alături de Grateful Dead în Rock and Roll Hall of Fame, iar în 2007, i-a fost decernat Grammy Lifetime Achievement Award (pentru întreaga carieră).

După 1995 a ținut vie flacăra Grateful Dead, colaborând cu artiști precum fostul coleg de trupă Phil Lesh sau John Mayer.

Bob Weir a murit la vârsta de 78 de ani.

Francis Buchholz

Francis Buchholz s-a născut pe 19 februarie 1954 în Hanovra și a crescut în plin Război Rece, o vreme în care Germania Federală trăia o teamă permanentă de un conflict cu U.R.S.S. A descoperit rock-ul la 11 ani și a debutat pe

scenă la 15 ani cu trupa de la școală, Blue Carps. A cântat în diverse formații locale de rock, blues și jazz, studiind în paralel inginerie mecanică la TU Hannover și luând cursuri de jazz la Musikhochschule Hannover. A intrat în trupa Dawn Road (alături de Uli Jon Roth, Jürgen Rosenthal și Achim Kirschning), care s-a contopit în 1973 cu Scorpions, formația lui Klaus Meine și Rudolf Schenker. Primul său album cu Scorpions a fost „Fly to the Rainbow” (1974).

Basist emblematic al Scorpions între 1973 și 1992, o prezență discretă în comparație cu Klaus Meine și Rudolf Schenker, dar esențială, Buchholz a definit sunetul hard-rock german prin linii de bas pulsatile și groov-uri memorabile. A înregistrat 10 albume în era de aur a trupei: „Fly to the Rainbow” (1974), „In Trance” (1975), „Virgin Killer” (1976), „Taken by Force” (1977), „Lovedrive” (1979), „Animal Magnetism” (1980), „Blackout” (1982), „Love at First Sting” (1984), „Savage Amusement” (1988), „Crazy World” (1990). Riff-urile sale iconice se aud pe hituri globale precum „Rock You Like a Hurricane”, „Wind of Change”, „No One Like You”, „Big City Nights”, „Still Loving You” și „Rhythm of Love”. Trupa a vândut peste 100 de milioane

de albume pe întreg globul. A fost printre primele formații hard rock occidentale care să întreprindă un turneu în Uniunea Sovietică (1988) și a cântat la Moscow Music Peace Festival (1989), membrii trupei fiind invitați, în 1991, chiar la Kremlin de Mihail Gorbaciov.

A părăsit trupa în 1992 din cauza divergențelor manageriale (ultimul său album cu Scorpions fiind Crazy World, unde a semnat piesa „Kicks After Six”). După Scorpions, Buchholz a lansat cartea Bass Magic (1996), a dat curs reuniunilor cu Uli Jon Roth și, mai ales, a colaborat cu Michael Schenker's Temple of Rock (2012-2016), întreprinzând turnee mondiale în spiritul clasic marca Scorpions timp de decenii.

Francis Buchholz s-a stins la 71 de ani.

David LAPADAT

Albumul cu amintiri

● Muzica ușoară românească n-a dus niciodată lipsă de tinere talente, doar promovarea și punerea lor în valoare lasă mult de dorit. Două dintre aceste soliste cu remarcabile

calități artistice apar în imaginea alăturată, în cursul unui turneu la Timișoara. Blonda Iulia Militaru, originară din Slănic-Prahova, și-a

înscris numele între laureații puternicului concurs „Steaua Prahovei”, găzduit de Casa de cultură a sindicatelor din Ploiești, unde erau doi animatori formidabili, Ion Bălcinoiu și Puiu Drăgan, după care a fost invitată în numeroase concerte importante. Diana Spânu era (și-a pus capăt zilelor, în plină tinerețe, la București, unde preda ca profesoară de muzică...) originară din Iași, dar și-a legat numele de Galați și Brăila, prin colaborarea cu compozitorul și instrumentistul Mihai Tonu. A fost laureată a competițiilor de la București („București '91”, la Sala Palatului) și Iași, a efectuat turnee în multe țări ale lumii, între care Japonia.

● O imagine din urmă cu două decenii, dintr-un turneu cu tineri soliști organizat de impresarul Doru Bușilă. Foarte modernă și non-conformistă încă de atunci, Cătălina Toma figura pe afiș alături de fostul ei coleg din celebrul proiect tv al lui Titus Munteanu, „Școala vedetelor”, Laurențiu Niculescu. Cătălina s-a stabilit între timp în S.U.A., unde-și

Laurențiu Niculescu, după ce a concurat și la Mamaia, este compozitor și producător muzical, prezent pe genericele unor emisiuni de la posturile de televiziune.

● Moștenirea artistică a compozitorului George Grigoriu înseamnă înainte de toate zecile de

continuă cu succes cariera muzicală cu un nou look, tunsă... zero, iar

Patricia Grigoriu

interpreți pe care i-a lansat, fiica sa, poeta Andreea Andrei, semnând de altfel o carte în care îi trece pe toți în revistă, „De la Margareta la Fuego”. Dar talentele sunt numeroase și în familie. Am amintit de Andreea Andrei, textieră de mare valoare, membră a U.C.M.R., dar cum am putea să nu-i amintim aici pe ginerele său, Ionel Tudor, și pe nepotul Andrei Tudor? George Grigoriu a mai avut o pereche de gemeni, Cezar (botezat așa în memoria fratelui dispărut, regizorul de film Cezar Grigoriu) și Patricia. Aceasta din urmă, în imagine, a fost o apreciată actriță, cu apariții în filme. Moștenind și înzestrările muzicale ale mamei sale, Simona Cassian, fostă vedetă a spectacolelor de music-hall, a jucat un timp pe scena Teatrului de revistă „C. Tănase”. După ce un timp a locuit în S.U.A., Patricia Grigoriu se repatriase, fiind din păcate răpusă de o boală nemiloasă mult prea devreme... (D. M.)

Revistă lunară de informare, opinie și dezbatere editată de
UNIUNEA COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA
și finanțată cu sprijinul MINISTERULUI CULTURII

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactor șef:

Mihai COSMA

Redactori: Octavian URSULESCU

Norela-Liviana COSTEA

Secretar de redacție: Costin ASLAM

Corespondenți:

Mariana POPESCU, Constantin-Tufan STAN,
Carmen STOIANOV, Alex VASILIU

Semnează în acest număr:

Dumitru AVAKIAN, Irina BAIANȚ, Corina BURA,
Teodora CONSTANTINESCU, Oana GEORGESCU, Doru IONESCU,
David LAPADAT, Florian LUNGU, Carmen MANEA,
Marin MARIAN, Doina MOGA, Carmen STOIANOV,
Valentina SANDU-DEDIU, Edward SAVA,
Mirela STOENESCU-TOLLEA, Lena VIERU CONTA

<https://ucmr.org.ro/revistele-ucmr/revista-actualitatea-muzicala/>

Adresa redacției: București, str. Ecaterina Teodoroiu nr. 19,
sect. 1, 010971, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro

TIPOGRAFIA - INTERSIGMA-ERICOM SRL

TEL: 021-242.30.32

ISSN: 1220-742x